

NIGERIAN SOUTH WESTIN JA SOUTHIN ALUEIDEN TURVALLISUUSTILANNE TAMMIKUU 2023

Tiivistelmä

Tässä raportissa kuvataan lyhyesti koko Nigerian ja laajemmin South Westin ja Southin (South Southin) geopolittisten alueiden osavaltioiden turvallisuusolosuhteita sekä poliittista ja humanitaarista tilannetta syyskuun alusta 2020 vuoden 2022 loppuun asti. Raportti keskittyy erityisesti vuonna 2022 tapahtuneisiin turvallisuusvälikohtauksiin, siviiliuhreihin ja aseellisen konfliktin vaikutuksiin siviiliväestölle. Nigeriassa on käynnissä useita pitkäaikaisia konflikteja.

Raportin laatimisessa on käytetty erilaisia julkisia lähteitä kuten kansainvälisten järjestöjen ja tutkimuslaitosten tuottamia raportteja ja tietoaaineistoja sekä näitä täydentävää uutismateriaalia, joka on ollut Maahanmuuttoviraston saatavilla raportin kirjoittamishetkellä.

Abstract

This report briefly describes the security situation and the political and humanitarian situation in Nigeria as a whole and in the states of the broader geopolitical areas of the South West and South (South South) between September 2020 and December 2022. The report focuses in particular on the security incidents that occurred in 2022, civilian casualties and the impact of security incidents on the civilian population. There are several long-standing conflicts going on in Nigeria.

The report is based on different public sources, such as reports published by international organizations and research institutes and complementary news material, which the Finnish Immigration Service has had access to at the time of writing of this report.

Tietoa raportista

Katsaus on laadittu noudattaen Euroopan unionin yhteisiä suuntaviivoja lähtömaatiedon tuottamisesta (2008). Se perustuu huolellisesti valittuihin lähteisiin, joista kaikki on listattu tilannekatsauksen lähdeluetteloon. Ilmeisiä ja kiistattomia tosiasioita lukuun ottamatta kaikki esitetty tieto on tarkastettu useammasta lähteestä, ellei muuta erikseen mainita. Tilannekatsauksessa esitetyt tiedot on hankittu, arvioitu ja käsitelty huolellisesti, vastausajan ollessa rajattu. Katsaus ei kuitenkaan pyri olemaan kaikenkattava, eikä sitä tule pitää yksinään minkään oleskeluluvan, pakolaisaseman tai turvapaikkahakemuksen perusteena. Vaikka jotain tapahtumaa, henkilöä tai organisaatiota ei olisi mainittu tilannekatsauksessa, se ei tarkoita, etteikö kyseistä tapahtumaa olisi tapahtunut tai kyseistä henkilöä tai organisaatiota olisi olemassa. Katsaus ei välttämättä edusta Maahanmuuttoviraston virallista kantaa, eikä se ole poliittinen kannanotto tai oikeudellinen arvio. Katsauksen kokoamisessa on käytetty erilaisia julkisia lähteitä, kuten kansainvälisten järjestöjen ja tutkimuslaitosten tuottamia raportteja ja tietoaaineistoja sekä näitä täydentävää uutismateriaalia, joka on ollut Maahanmuuttoviraston saatavilla raportin kirjoittamishetkellä.

About the report

The report has been compiled in accordance with the common EU guidelines for processing country of origin information (2008). The report is based on carefully selected sources of information. All sources used are referenced. With the exception of obvious and indisputable facts, all information presented has been cross-checked from several sources unless stated otherwise. The information provided in the report has been obtained, evaluated and processed carefully within the limited time frame given. However, the report does not aim to be exhaustive, and it should not be considered conclusive as to the merit of any particular claim to a residence permit, refugee status or asylum. Even if a certain event, person or organization is not mentioned in the report, this does not mean that the event has not taken place or that the person or organization does not exist. The report does not necessarily reflect the opinion of the Finnish Immigration Service, and it is not a political statement or a judicial evaluation. The report is based on different public sources, such as reports published by international organizations and research institutes and complementary news material, which the Finnish Immigration Service has had access to at the time of writing of this report.

Sisällys

1.	Johdanto	7
1.1	Nigerian geopolittinen rakenne	7
1.2	Nigerian väestö.....	8
1.3	Kansainvälinen sijoittuminen yhteiskunnallisilla ja poliittisilla mittareilla.....	8
1.4	Nigerian poliittinen tilanne.....	9
1.5	Nigerian turvallisuusviranomaiset, järjestyksenvalvojaryhmät ja viranomaissuojelu ..	12
1.6	Huomattavimmat ihmisoikeusongelmat Nigeriassa	16
1.7	Ajankohtainen turvallisuustilanne Nigeriassa	17
1.8	Ajankohtainen turvallisuustilanne South Westin geopolittisella alueella	22
1.9	Ajankohtainen turvallisuustilanne Southin geopolittisella alueella	23
2.	South West: Lagosin osavaltio.....	24
2.1.	Taustatietoja Lagosin osavaltiosta.....	24

2.1.1.	Sijainti ja kulkuyhteydet	24
2.1.2.	Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma	25
2.1.3.	Aluehallinta ja viranomaissuojelu	26
2.2.	Konfliktin intensiteetti Lagosin osavaltiossa	26
2.2.1.	Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdesaasteet	26
2.2.2.	Turvallisuusvälikohtausten määrä	26
2.2.3.	Siviiliuhrit	27
2.2.4.	Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet	28
2.2.5.	Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus ...	28
3.	South West: Ondon osavaltio	29
3.1.	Taustatietoja Ondon osavaltiosta	29
3.1.1.	Sijainti ja kulkuyhteydet	29
3.1.2.	Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma	29
3.1.3.	Aluehallinta ja viranomaissuojelu	30
3.2.	Konfliktin intensiteetti Ondon osavaltiossa	30
3.2.1.	Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdesaasteet	30
3.2.2.	Turvallisuusvälikohtausten määrä	31
3.2.3.	Siviiliuhrit	32
3.2.4.	Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet	33
3.2.5.	Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus ...	33
4.	South West: Ekitin osavaltio	34
4.1.	Taustatietoja Ekitin osavaltiosta	34
4.1.1.	Sijainti ja kulkuyhteydet	34
4.1.2.	Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma	34
4.1.3.	Aluehallinta ja viranomaissuojelu	35
4.2.	Konfliktin intensiteetti Ekitin osavaltiossa	35
4.2.1.	Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdesaasteet	35
4.2.2.	Turvallisuusvälikohtausten määrä	36
4.2.3.	Siviiliuhrit	36
4.2.4.	Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet	37
4.2.5.	Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus ...	37
5.	South West: Ogunin osavaltio	37
5.1.	Taustatietoja Ogunin osavaltiosta	37
5.1.1.	Sijainti ja kulkuyhteydet	37

5.1.2.	Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma	38
5.1.3.	Aluehallinta ja viranomaisuojaelu	38
5.2.	Konfliktin intensiteetti Ogunin osavaltiossa	39
5.2.1.	Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktikat, taistelalueet, räjähdessaasteet	39
5.2.2.	Turvallisuusvälikohtausten määrä	39
5.2.3.	Siviiliuhrit	40
5.2.4.	Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet	41
5.2.5.	Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus ...	41
6.	South West: Osunin osavaltio	41
6.1.	Taustatietoja Osunin osavaltiossa	41
6.1.1.	Sijainti ja kulkuyhteydet	41
6.1.2.	Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma	42
6.1.3.	Aluehallinta ja viranomaisuojaelu	43
6.2.	Konfliktin intensiteetti Osunin osavaltiossa	43
6.2.1.	Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktikat, taistelalueet, räjähdessaasteet	43
6.2.2.	Turvallisuusvälikohtausten määrä	43
6.2.3.	Siviiliuhrit	44
6.2.4.	Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet	45
6.2.5.	Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus ...	45
7.	South West: Oyon osavaltio	45
7.1.	Taustatietoja Oyon osavaltiossa	45
7.1.1.	Sijainti ja kulkuyhteydet	45
7.1.2.	Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma	46
7.1.3.	Aluehallinta ja viranomaisuojaelu	47
7.2.	Konfliktin intensiteetti Oyon osavaltiossa	47
7.2.1.	Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktikat, taistelalueet, räjähdessaasteet	47
7.2.2.	Turvallisuusvälikohtausten määrä	47
7.2.3.	Siviiliuhrit	48
7.2.4.	Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet	48
7.2.5.	Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus ...	49
8.	South: Edon osavaltio	49
8.1.	Taustatietoja Edon osavaltiossa	49
8.1.1.	Sijainti ja kulkuyhteydet	49
8.1.2.	Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma	50

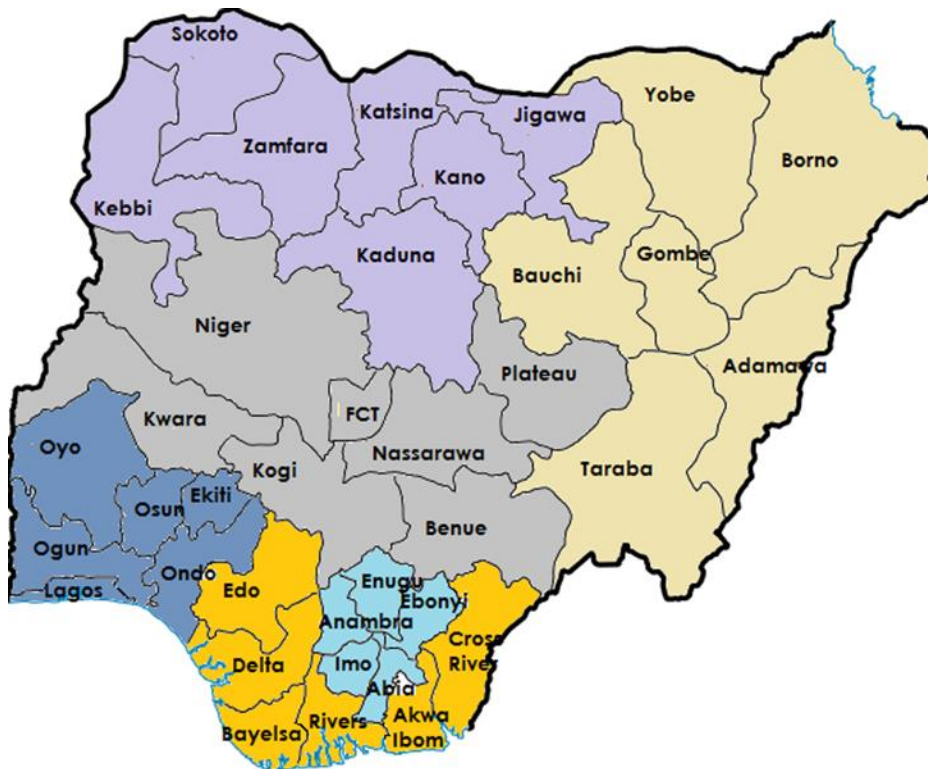
8.1.3.	Aluehallinta ja viranomais suoje lu	50
8.2.	Konfliktin intensiteetti Edon osavaltiossa	50
8.2.1.	Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdeseasteet	50
8.2.2.	Turvallisuusvälikohtausten määrä	51
8.2.3.	Siviiliuhrit	52
8.2.4.	Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet	52
8.2.5.	Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus	53
9.	South: Deltan osavaltio	53
9.1.	Taustatietoja Deltan osavaltiossa	53
9.1.1.	Sijainti ja kulkuyhteydet	53
9.1.2.	Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma	54
9.1.3.	Aluehallinta ja viranomais suoje lu	54
9.2.	Konfliktin intensiteetti Deltan osavaltiossa	54
9.2.1.	Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdeseasteet	54
9.2.2.	Turvallisuusvälikohtausten määrä	55
9.2.3.	Siviiliuhrit	56
9.2.4.	Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet	56
9.2.5.	Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus	57
10.	South: Bayelsan osavaltio	57
10.1.	Taustatietoja Bayelsan osavaltiossa	57
10.1.1.	Sijainti ja kulkuyhteydet	57
10.1.2.	Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma	58
10.1.3.	Aluehallinta ja viranomais suoje lu	58
10.2.	Konfliktin intensiteetti Bayelsan osavaltiossa	58
10.2.1.	Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdeseasteet	58
10.2.2.	Turvallisuusvälikohtausten määrä	59
10.2.3.	Siviiliuhrit	59
10.2.4.	Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet	60
10.2.5.	Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus	60
11.	South: Riversin osavaltio	60
11.1.	Taustatietoja Riversin osavaltiossa	60
11.1.1.	Sijainti ja kulkuyhteydet	60
11.1.2.	Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma	61
11.1.3.	Aluehallinta ja viranomais suoje lu	62

11.2.	Konfliktin intensiteetti Riversin osavaltiossa.....	62
11.2.1.	Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdesaasteet	62
11.2.2.	Turvallisuusvälikohtausten määrä	62
11.2.3.	Siviiliuhrit.....	63
11.2.4.	Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet	64
11.2.5.	Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus	64
12.	South: Akwa Ibomin osavaltio	64
12.1.	Taustatietoja Akwa Ibomin osavaltiosta.....	64
12.1.1.	Sijainti ja kulkuyhteydet	64
12.1.2.	Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma	65
12.1.3.	Aluehallinta ja viranomaisuojaelu	65
12.2.	Konfliktin intensiteetti Akwa Ibomin osavaltiossa	66
12.2.1.	Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdesaasteet	66
12.2.2.	Turvallisuusvälikohtausten määrä	66
12.2.3.	Siviiliuhrit.....	67
12.2.4.	Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet	67
12.2.5.	Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus	67
13.	South: Cross Riverin osavaltio.....	68
13.1.	Taustatietoja Cross Riverin osavaltiosta	68
13.1.1.	Sijainti ja kulkuyhteydet	68
13.1.2.	Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma	68
13.1.3.	Aluehallinta ja viranomaisuojaelu	69
13.2.	Konfliktin intensiteetti Cross Riverin osavaltiossa	69
13.2.1.	Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdesaasteet	69
13.2.2.	Turvallisuusvälikohtausten määrä	69
13.2.3.	Siviiliuhrit.....	70
13.2.4.	Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet	70
13.2.5.	Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus	71

1. Johdanto

1.1 Nigerian geopolittinen rakenne

Nigerian liittotasavalta koostuu 36 osavaltiosta (*state*) ja liittovaltion pääkaupungin Abujan pääkaupunkialueesta (*Federal Capital Territory, FCT*).¹ Osavaltiot jaetaan edelleen paikallishallintoalueisiin (engl. local governmental area, LGA), joita on kaikkiaan 774. Nigerian osavaltiot on ryhmitelty seuraaviin **kuuteen geopolittiseen alueeseen**: North East, North Central, North West, South West, South/South-South (jatkossa tässä raportissa South) ja South East² osavaltioiden maantieteellisen läheisyyden, etnisten siteiden ja kulttuuriperinteiden sekä historiasta juontuvien poliittisten ja hallinnollisten tekijöiden perusteella³. **Tässä olevassa raportissa käsitellään luvusta 2 alkaen vain South Westin alueeseen sisältyvien 6 osavaltion (Lagos, Ondo, Ogun, Osun, Oyo ja Ekiti) (kts. kartalla tummansiniharmaa alue) ja Southin alueeseen sisältyvien 6 osavaltion (Edo, Delta, Bayelsa, Rivers, Akwa Ibom, Cross River) (kts. kartalla keltaoranssi alue) turvallisuustilannetta.**

Kartta: Nigerian kuusi geopolittista aluetta osavaltioineen. Lähde: Wikimedia Commons.
Muokkaus: Maatietopalvelu 26.9.2022.

Paikallishallintoalueiden sijainti osavaltioiden sisällä on nähtävillä esimerkiksi University of Columbia -yliopiston Michael Izadyn julkaisemassa kartassa, joka käsittelee eri alueiden

¹ UN Geospatial 1.8.2014 [kartta]; CIA 11.1.2023; Nigerian Embassy Berlin [päiväämätön].

² Nigerian Embassy Berlin [päiväämätön].

³ International Crisis Group 18.5.2020, s. 1, alaviite 1.

väestön uskonnollista taustaa. Saman kartan yhteydessä on mainittu paikallishallintoalueiden väkiluvut vuonna 2006.⁴

Nigerialla on maarajat seuraavien valtioiden kanssa: Benin (809 km) lännessä, Kamerun (1975 km) idässä, Tšad (85 km) koillisessa ja Niger (1608 km) pohjoisessa. Lisäksi Nigerialla on 853 km rantaviivaa maan eteläosissa.⁵

1.2 Nigerian väestö

Nigerian liittotasavallan koko väestön arvioidaan vuonna 2022 olevan noin 225 miljoonaa ja maa on Afrikan väkirikkain.⁶ Virallinen väestönlaskenta on tehty viimeksi vuonna 2006.⁷ Nigeriassa ollaan parhaillaan valmistautumassa uuteen väestönlaskentaan.⁸

Nigerian pohjoisen puoliskon väestö on pääasiassa muslimeja ja eteläisen puoliskon väestö pääasiassa kristittyjä. South Westin ja Southin väestö onkin uskonnolliselta taustaltaan pääosin kristittyjä.⁹ Nigerian väestöstä (arvio vuodelta 2018) noin 54 % on uskonnolliselta vakaumukseltaan muslimeja, n. 11 % katolisia ja 35 % muita kristittyjä. Loput alle 1 % väestöstä harjoittaa muita uskontoja tai on uskonottomia.¹⁰ Pew Research Center – tutkimuslaitoksen arvion mukaan vuonna 2010 noin 2,29 miljoonaa nigerialaista harjoitti "kansanuskontoja" (engl. folk religions).¹¹

Virallisen kielen asemassa olevan englannin lisäksi maassa puhutaan yli 500 paikallista kieltä, huomattavimmat näistä ovat hausa, joruba, igbo (ibo) ja fulani. Suurimmat etniset ryhmät ovat vuodelta 2018 olevan arvion mukaan hausat (30 %), jorubat (15,5 %) ja igbot (15,2 %).¹²

South Westin geopolittiseen alueen väestö muodostuu pääasiassa jorubien etnisestä ryhmästä. Lisäksi esimerkiksi Ondon kaakkoisosassa on ijawien etniseen ryhmään kuuluvaa väestöä.¹³

Southin geopolittisen alueen rannikon länsiosissa asuu pääasiassa ijaweja ja rannikon itäisimmissä osissa etenkin ibibioita. Lisäksi etenkin Edon, Deltan, Bayelsan ja Riversin osavaltioissa asuu igboja. Laajalla alueella Edossa, Deltassa ja Cross Riverissä asuu muiden etnisten ryhmien edustajia.¹⁴

1.3 Kansainvälinen sijoittuminen yhteiskunnallisilla ja poliittisilla mittareilla

Nigeria sijoittuu useilla yhteiskunnallisilla ja poliittisilla mittareilla heikolle sijalle:

Kesäkuussa 2022 julkaistussa maailmanlaajuisessa rauhantilaa kuvaavassa *Global Peace Index*issä Nigeria on 20. heikoimmalla sijalla 163:n arvioidun maan listalla.¹⁵ Maaliskuussa 2022

---

⁴ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

⁵ CIA 11.1.2023.

⁶ CIA 11.1.2023.

⁷ National Population Commission [päiväämätön].

⁸ National Population Commission [päiväämätön]; Vanguard 3.10.2022.

⁹ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

¹⁰ CIA 11.1.2023.

¹¹ Pew Research Center 2.4.2015 [excel-taulukko].

¹² CIA 11.1.2023.

¹³ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön]; Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

¹⁴ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön]; Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

¹⁵ IEP 6/2022, s. 10–11.

julkaistussa maailmanlaajuisessa *Global Terrorism Index*ssä Nigeria on heikolla sijalla 6 Afganistanin, Irakin, Somalian, Burkina Fason ja Syyrian jälkeen. Nigerian jälkeen listalla on Mali. Nämä 7 maata on luokiteltu maiksi, joissa terrorismin vaikutukset ovat hyvin suuria.¹⁶ Valtioiden haurautta kuvaavan *Fragile State Indexin* mukaan vuonna 2022 Nigeria on heikolla sijalla 16 kaiken kaikkiaan 179:stä luokitellusta valtiosta.¹⁷

Freedom House -järjestön maailman valtioiden poliittisten oikeuksien ja kansalaisvapauksien toteutumista kuvaavalla *Freedom in the World* -asteikolla Nigeria saa vuonna 2022 pistemäärän 43/100 ("partly free"), jossa korkein mahdollinen pistemäärä 100 kuvaa täydellisesti toteutuvia oikeuksia ja vapauksia.¹⁸

Korruptiota tutkivan Transparency International - järjestön mukaan Nigeria on korruptiota koskevassa maavertailussa 180 tarkastellun maan joukossa heikolla sijalla 154. Nigerian pistemäärä on 24 suurimman pistemäärän 100 kuvatessa korruptiosta vapaata ja pistemäärän 0 kuvatessa erittäin korruptoitunutta yhteiskuntaa.¹⁹ Uusimpaan Afrobarometer - kyselytutkimukseen²⁰ vastanneista nigerialaisista noin 12 % oli sitä mieltä, että kaikki viranomaiset ovat korruptoituneita ja noin 32 %:n mielestä useimmat. Noin 48 %:n mielestä jotkut virkamiehet olivat korruptoituneita ja noin 4 %:n mielestä ei kukaan. Loput noin 3 % ei osannut vastata kysymykseen.²¹

Maailmanpankin (World Bank) mukaan vuonna 2018 (eli ennen koronapandemiaa) 40 % nigerialaisista (83 miljoonaa ihmistä) eli köyhyysrajan alapuolella. Lisäksi 53 miljoonaa ihmistä eli haavoittuvassa (engl. vulnerable) tilanteessa. Monet nigerialaiset haluavat lähteä pois maasta. Syitä lähtöhalukkuuteen on useita, mm. paremmat koulutusmahdollisuudet ulkomailla.²²

1.4 Nigerian poliittinen tilanne

Nigeriassa on presidenttijohtoinen hallintojärjestelmä, jossa presidentti johtaa toimeenpanosta vastaavaa hallitusta ja toimii samanaikaisesti valtionpäämiehenä. Sekä presidentti että kansalliskokouksen²³ jäsenet valitaan enintään kaksi kertaa neljän vuoden toimikaudelle. Vaikka Nigeria on tehnyt merkittävästi vaaleihin liittyviä parannuksia vuoden 1999 demokratiaan siirtymisen jälkeen, vuoden 2019 presidentin- ja kansalliskokousvaaleissa ilmeni sääntöjenvastaisuuksia. Tuolloin sekä presidentti Muhammadu Buhari valittiin uudelleen, että **APC (All Progressives Caucus/Congress)** -puolue säilytti asemansa valtapuolueena.²⁴

Maassa on virallisesti 18 rekisteröityä puoluetta, mutta vain kaksi niistä on saanut vahvasti jalansijaa Nigeriassa – edellä mainittu APC ja **People's Democratic Party (PDP)**. Molempien

---

¹⁶ IEP 3/2022, s. 8–9.

¹⁷ FFP 2022 [kartta ja taulukot].

¹⁸ Freedom House 24.2.2022.

¹⁹ Transparency International 2022.

²⁰ Afrobarometer on Ghanassa päämajaansa pitävä, voittoa tavoittelematon yleisafrikkalainen, puolueeton tutkimusverkosto, joka tuottaa tietoa afrikkalaisten kokemuksista ja arvioinneista koskien elämänlaatua, hallintotapaa ja demokratiaa. Uusimpaan Afrobarometriin haastateltiin 1600 satunnaisesti valittua nigerialaista maaliskuussa 2022. Afrobarometer 26.8.2022, s. 2.

²¹ Afrobarometer 26.8.2022, s. 45 [taulukko Q38C].

²² CFR / Obadare 10.5.2022 [blogikirjoitus].

²³ Nigerian kansalliskokous on kaksikamarinen ja muodostuu 109-jäsenisestä senaatista ja 360-jäsenisestä edustajainhuoneesta. Edustajat valitaan nelivuotiselle kaudelle. CIA 11.1.2023; Nigerian Embassy Berlin [päiväämätön].

²⁴ Freedom House 24.2.2022.

puolueiden on odotettu asettavan helmikuun 2023 presidentinvaaleissa ehdolle eteläisiltä geopoliittisilta alueilta olevia ehdokkaita, koska istuva presidentti Buhari on pohjoisesta. Nigerian politiikassa on ollut demokratiaan palaamisen (1999) jälkeen epävirallinen vallanjaon periaate, joka koskee vyöhykejakoja (etelä-pohjoinen) tai "liittovaltiollista luonnetta". Sen mukaan presidenttinä vuorottelevat maan pohjois- ja eteläosien edustajat. Turvallisuusongelmien, inflaation, lisääntyvän työttömyyden ja viimeaikaisen sähkökatkosiin ja polttoainepulaan johtaneen energiakriisin vuoksi vuoden 2023 vaalit voivat olla ratkaisevat Nigerian vakauden kannalta. Kaikkialla maassa nuoremmat ihmiset vaativat uusia kasvoja valtaan.²⁵

Seuraavat presidentin- ja liittovaltion kansalliskokousvaalit järjestetään 25.2.2023, joita seuraavat osavaltioiden kuvernöörien ja osavaltioparlamenttien vaalit 11.3.2023. 36 osavaltiokuvernööristä 17:n on määrä luopua tehtävistään.²⁶

Helmikuun 2023 vaalien vaalikampanja käynnistyi virallisesti 28.9.2022. APC ja PDP -puolueet ovat molemmat nimenneet presidenttiehdokkaat, jotka vaaleilla valittuina rikkoisivat Nigerian epävirallisen etelän ja pohjoisen välisen vallanjakojärjestelmän. APC:n ehdokas **Bola Tinubu** tulee South Westin ja PDP:n ehdokas **Atiku Abubakar** North-Eastin geopoliittiselta alueelta.²⁷

Buharin presidenttikauden päättyminen merkitsee 24 vuotta katkeamatonta demokratiaa Nigeriassa. Hänen edeltäjänsä Olusegun Obasanjo ja Goodluck Jonathan päättivät presidenttikautensa rauhanomaisesti. Nigerian väestö on pettynyt Buharin hallitukseen ja poliittikkoihin sekä siihen, miten demokratia on Nigeriassa toteutunut. Viimeaikaisen kyselyn mukaan 77 % nigerialaisista on tyytymättömiä maan politiikkaan, etenkin epäonnistumiseen korruption hillitsemisessä ja väestön toimeentulon parantamisessa. Vuodesta 1999 alkaen vaalit ovat olleet lähinnä APC:n ja PDP:n välisiä kilpailuja, mutta vuoden 2023 vaaleissa kaksi muutakin puoluetta asettavat suosittuja haastajia ehdolle. Nämä ovat **työväenpuolueen (Labour Party) Peter Obi** ja **NNPP:n (New Nigeria Peoples' Party) -puolueen Rabi'u Musa Kwankwaso**, jolla on kannatusta etenkin Nigerian luoteis- ja koillisosissa. Äänestäjien rekisteröintiäjo keräsi yli 11 miljoonaa uutta äänestäjää, pääasiassa nuoria aikuisia, jotka ovat saaneet uudenlaista poliittisen toimijuuden tunnetta sen jälkeen, kun vuonna 2020 kyettiin toteuttamaan SARSin (The Special Anti-Robbery Squad) vastainen valtakunnallinen mobilisaatio sosiaalista mediaa hyödyntäen. Toinen syy nuorten äänestäjien suurempaan kiinnostukseen on turhautuminen etenkin Nigerian taloudellisiin vaikeuksiin, jotka työnsivät köyhyysrajan alapuolelle noin 8 miljoonaa ihmistä vuosina 2020-2021 ja arviolta 5 miljoonaa tammi-syyskuussa 2022. Kansallisen tilastovirasto NBS:n mukaan 63 % väestöstä on tällä hetkellä "moniulotteisesti köyhiä".²⁸

APC:n ehdokkaalla Bola Ahmed Tinubulla on laaja puoluepohjainen verkosto koko maassa, ja APC hallitsee 21 osavaltiota. Tinubun tuki on erityisen vahvaa Nigerian lounais- ja luoteisosissa. Hänen kampanjaansa häiritsevät kuitenkin väitteet siitä, että hän vääristelee taustatietojaan. Lisäksi monet nigerialaiset katsovat, että vuodesta 2015 lähtien hallitsevana ollut APC -puolue on alisuoriutunut.²⁹

Ehdokkaiden uskonnollisella taustalla on syvästi uskonnollisessa Nigeriassa merkitystä vaaleissa. APC:n Bola Tinubu on muslimitaustainen joruba, jonka olisi epävirallisen etnisuskonnollisen järjestelmän perusteella tullut valita varapresidenttiehdokkaakseen kristitty. Sen sijaan hän valitsi muslimitaustaisen Kashim Shettiman pohjoisesta Bornon osavaltiosta. Tämä tilanne on

²⁵ Jazeera (AI) 27.5.2022.

²⁶ International Crisis Group 23.12.2022.

²⁷ Stratfor 28.9.2022.

²⁸ International Crisis Group 23.12.2022.

²⁹ International Crisis Group 23.12.2022.

herättänyt kristityissä keskustelua ja saanut kristityt tuntemaan jääneensä huomiotta. Jorubakristityt joutuvat punnitsemaan uskonnon tai ja toisaalta sen välillä, siirtykö valta takaisin eteläiseen Nigeriaan (vrt. Buhari pohjoisesta).³⁰

Kristittyjen tyytymättömyys on lisännyt Anambran osavaltiosta kotoisin olevan työväenpuolueen edustajan, katolisen Peter Obin suosiota. Igbot, (joita asuu etenkin South-Eastin geopolittisella alueella, jossa Anambrakin sijaitsee) ovat pääasiassa katolisia, ja kaikista Nigerian katolisista noin 70 % on igboja. Monietninen koalitio on vaarassa muuttua yksietniseksi, varsinkin jos Obin kannatus igbojen keskuudessa jatkaa nousuaan.³¹ Obin nuoret kannattajat pitävät hänen valitsemistaan mahdollisuutenaan parantaa Nigerian hallintoa ja syrjäyttää vanhempi poliittikosukupolvi, jota he syyttävät maan ongelmista.³²

PDP:n muslimitaustainen ehdokas Atiku Abubakar on korostanut, että uskonnolla ei tule olla merkitystä vaaleissa.³³ PDP:n Atiku Abubakar on liikemies, joka toimi presidentti Obasanjon varapresidenttinä vuosina 1999-2007. Hän on pyrkinyt presidentiksi viisi kertaa aiemminkin ilman menestystä. Hänen kannattajansa ovat pitäneet häntä parhaana vaihtoehtona yhdistämään etnisesti ja uskonnollisesti jakautunut maa. Abubakarin kampanja on kuitenkin kärsinyt suurista takaiskuista, kuten PDP-puolueen sisäisistä riidoista ja Peter Obin suosion kasvusta PDP:n perinteisellä kannatusalueella. Lisäksi monet äänestäjät eivät halua Abubakarin muslimina seuraavan muslimitaustaista Buharia, koska se rikkoisi kirjoittamatonta vallanjaon sääntöä. Obasanjon talousjohtoryhmän johtajana monet nuoret pitävät Abubakaria maan tuhonneen poliittikosukupolven edustajana.³⁴

Vähiten tunnettu neljästä johtavasta ehdokkaasta on NNPP:n Kwankwaso, joka on toiminut Kanon osavaltion kuvernöörinä sekä liittovaltion puolustusministerinä ja senaattorina. Kwankwasolla on vahva tukikohta Nigerian pohjoisosassa sijaitsevassa Kanossa ja muualla pohjoisessa, missä monet pitävät häntä varovaisena, karismaattisena populistina. Silti hänellä on vain vähän tukea Nigerian eteläosissa ja North Centralin geopolittisellä alueella. NNPP ei hallitse yhdenkään osavaltion hallitusta, joten hänen kampanjallaan ei ole pääsyä valtion varoihin tai tiloihin.³⁵

Vaalilakeihin ja äänestysjärjestelmiin on tehty muutoksia. Merkittävin muutos on se, että äänestyspaikat lähettävät äänestysliput sähköisesti ja reaaliajassa vaalikomission päämajaan Abujaan. Monet uskovat, että tällaiset innovaatiot estävät ketään peukaloimasta vaalituloksia eri puolilla maata. Vaalikomission puheenjohtaja Mahmood Yakubu on ennustanut, että vuoden 2023 vaalit ovat "parhaat" Nigerian historiassa ja vakuuttanut, että vaalivalmistelut etenevät suunnitellusti. Hänen optimisminsa perusteena on Ekitin ja Osunin kesä- ja heinäkuussa 2022 pidetyt "syklin ulkopuoliset" osavaltiovaalit, joissa raportoitiin aiempaa vähemmän äänestysongelmia ja väkivaltaisuuksia. Poliitikkojen on kuitenkin kerrottu suunnitelleen uusia menetelmiä ostaakseen enemmän ääniä ja jopa äänestyskortteja köyhiltä ja haavoittuvassa asemassa olevilta kansalaisilta aiempaa suuremmassa mittakaavassa. Marraskuussa 2022 Abujassa toimivan NOI Polls -instituutin valtakunnallisen tutkimuksen mukaan 26 % rekisteröityneistä äänestäjistä sanoi olevansa valmis myymään äänensä rahallisen tai muun aineellisen hyödyn saamiseksi. Tämä tarkoittaa, että noin 24 miljoonaa ääntä voi olla myynnissä. Massiivinen äänten ostaminen vaarantaisi vakavasti vaalien rehellisyyden ja heikentäisi luottamusta tulokseen.³⁶ Nigeriassa on noin 93,5 miljoonaa

³⁰ CFR / Obadare [blogikirjoitus] 8.8.2022.

³¹ CFR / Obadare [blogikirjoitus] 8.8.2022.

³² International Crisis Group 23.12.2022.

³³ esim. Nigerian Tribune / Oderemi 29.7.2022.

³⁴ International Crisis Group 23.12.2022.

³⁵ International Crisis Group 23.12.2022.

³⁶ International Crisis Group 23.12.2022.

äänioikeutettua henkilöä.³⁷ Vaalikampanjointiin liittyvät jännitteet lietsovat jo väkivaltaa monissa osavaltioissa³⁸ (kts. lisää kohta 1.7 *Ajankohtainen turvallisuustilanne Nigeriassa* sekä osavaltiokohtaiset osiot).

1.5 Nigerian turvallisuusviranomaiset, järjestyksenvalvojaryhmät ja viranomaisuojelu

Nigerian valtiollisia turvallisuustoimijoita on käsitelty EASOn (nyk. EUAA) raporteissa COI report Nigeria, Actors of Protection (11/2018)³⁹, COI report, Nigeria, Targeting of Individuals (11/2018)⁴⁰ ja COI report, Nigeria Security Situation (6/2021)⁴¹.

Edellä mainitussa Nigeria Security Situation -raportissa Nigerian valtiollisiksi turvallisuusjoukoiksi on mainittu Nigerian poliisi (Nigeria Police Force, NPF), Nigerian armeija (Nigerian Armed Forces), sisäministeriön alainen paramilitaarinen NSCDC (Nigeria Security and Civil Defence Corps) sekä etenkin Nigerian koillisosassa toimivat yhteisömlitioista muodostettu Civilian Joint Task Force (CJTF) ja kansainvälinen Multi-National Joint Task Force (MNJTF) -turvallisuusjoukko (näitä kahta viimeisintä ryhmää tullaan käsittelemään North Eastin aluetta käsittelevässä raportissa alkuvuonna 2023).⁴² Lokakuussa 2020 poliisivoimat ilmoittivat ryöstelyn vastaisen poliisin yksikön SARS:in (The Special Anti-Robbery Squad) lakkauttamisesta.⁴³

Nigerian **armeijan** aktiivipalveluksessa olevan sotilashenkilöstön määrä on noin 135 000 sotilasta⁴⁴, joista maavoimissa 100 000, meri- ja rannikkovoimissa 20 000 ja ilmavoimissa 15 000 sotilasta⁴⁵. Nigeriassa ei ole yleistä asevelvollisuutta.⁴⁶ Nigerian armeija on Saharan eteläpuolisen alueen suurin. Se on keskittynyt etenkin maan sisäiseen turvallisuuteen ja armeijan joukkoja on kaikissa osavaltioissa. Ajoittain jopa 70 000 sotilasta on kuitenkin ollut sijoitettuna maan pohjoisosissa. Southin geopolittisella alueella Niger-joen suistoalueella (Niger Delta)⁴⁷ (jota ei tule sekoittaa Deltan osavaltioon) armeija pyrkii suojaamaan öljyteollisuutta militantti- ja rikollistoimintaa vastaan. Toukokuussa 2021 armeijan ja poliisin joukkoja lähetettiin Nigerian itäosiin tukahduttamaan Biafran valtion itsenäisyyspyrkimyksiä (kts. lisää South-Eastin alueen turvallisuustilanneraportti⁴⁸).⁴⁹

Sisäministeriön alaisen puolisolitaallisen **NSCDC:n** tehtävänä on torjua kaikenlaisia kansakuntaa ja sen kansalaisia vastaan tehtäviä hyökkäyksiä, katastrofeja ja niiden uhkaa.⁵⁰ NSCDC:ssä on noin 80 000 jäsentä.⁵¹

³⁷ ACLED & CDD 19.1.2023.

³⁸ International Crisis Group 23.12.2022.

³⁹ EASO 11/2018a.

⁴⁰ EASO 11/2018b.

⁴¹ EASO 6/2021.

⁴² EASO 6/2021, s. 23–29.

⁴³ International Crisis Group 26.10.2020.

⁴⁴ Global Fire Power 2022, kts. kohta "Manpower"; CIA 11.1.2023.

⁴⁵ CIA 11.1.2023.

⁴⁶ CIA 11.1.2023.

⁴⁷ Nigerjoen suistoalueen kehityskomission NDDC:n mukaan Niger-joen suistoalueeseen kuuluu 9 osavaltiota: kaikki South-Southin osavaltiot ja lisäksi Abian, Imon ja Ondon osavaltiot. Lähde: NDDC [päiväämätön].

⁴⁸ Maahanmuuttovirasto / Maatietopalvelu [raportti] 31.10.2022.

⁴⁹ CIA 11.1.2023.

⁵⁰ Nigeria Security and Civil Defence Forces [päiväämätön].

⁵¹ Global Fire Power 2022, kts. kohta "Manpower"; CIA 11.1.2023.

Valtiollisiin turvallisuusjoukkoihin kuuluvat lisäksi **SSS / DSS (State Security Service / Department of State Services)**,⁵² joka on ensisijainen kotimaan tiedustelupalvelu. SSS on ensisijaisesti vastuussa tiedustelutietojen keräämisestä maan sisällä ja korkeiden valtion virkamiesten, erityisesti presidentin ja osavaltioiden kuvernöörin, suojelusta.⁵³

Nigeriassa **poliisien** määrä suhteessa väestöön (1:600), on huomattavasti YK:n asettaman standardin (1:450⁵⁴) alapuolella.⁵⁵ Perustuslain mukaan Nigerian liittohallitus on vastuussa maan poliisivoimista. Poliisivoimien koko ongelma: Yhteensä lähes 400 000 työntekijästä noin 150 000 poliisia on sidottu yksityishenkilöiden tai yritysten toimintoihin Nigeriassa, joten NPF:llä on pulaa poliiseista. Poliisien palkka on alhainen ja moraali huono. Lisäksi poliisit pitävät vapaapäiviä omavaltaisesti.⁵⁶ Syyskuussa 2020 presidentti Buhari allekirjoitti uuden poliisiasioita koskevan lain The Nigeria Police Act of 2020, jolla korvattiin vuonna 2004 voimaan astunut Police Act Cap - laki. Uusi laki antaa vahvan juridisen perustan uudistuksille.⁵⁷ Syyskuussa 2022 sadat poliisit osoittivat mieltään Osunin osavaltion pääkaupungissa Osogbossa maksamattomien palkkojen vuoksi viimeisten 18 kuukauden aikana.⁵⁸

Lagosin, Oyon ja Edon osavaltioissa on perustettu (vuosina 2007, 2012 ja 2018) yksityisten ja julkisten toimijoiden yhteistyönä turvallisuusrahastoja (**Security Trust Fund**), joihin kerätään yksityisiltä ja julkisilta tahoilta varoja poliisille ja muille turvallisuustoimijoille rikollisuuden vastaista toimintaa varten.⁵⁹

Poliisitoiminnan ongelmien vuoksi osavaltiot ovat vaatineet hallinnon hajauttamista luomalla "osavaltion poliiseja". Nigerian South Westin alueella, jossa asiaa on vaadittu kärkeäimmin, kuusi osavaltiota liittoutui tammikuussa 2020 alueellisten puolisolitaallisten joukkojen, **Amotekunin** (myös **Western Security Network**⁶⁰), perustamiseksi "täydentämään poliisin työtä". Liittovaltio on julistanut Amotekunin laittomaksi.⁶¹ (Amotekunista lisää seuraavassa kohdassa).

Nigeriassa toimii useita **järjestyksenvälvoijaryhmiä** (kodinturvajoukkoja) (engl. **vigilante groups**). Englanninkielisellä kiistanalaisella *vigilantism* -termillä ei ole olemassa yhtä tiettyä kaikkien jakamaa määritelmää. International Crisis Group -tutkimuslaitos käyttää käsitettä kattamaan kaikki järjestelyt, joissa kansallisen tason alapuoliset tai epäviralliset ryhmät ovat valtuutettuja ylläpitämään yleistä järjestystä, hillitsemään rikollisuutta ja valvomaan normien täytäntöönpanoa. Nämä järjestelyt ulottuvat vapaaehtoisten henkilöiden muodostamista ryhmistä niihin, jotka ovat valtionhallinnon muodostamia. Järjestyksenvälvoijaryhmät ovat vanha, jo ennen siirtomaa-aikaa esiintynyt ilmiö monissa osissa Nigeriassa. Järjestyksenvälvoijaryhmien toiminta on lisääntynyt useiden tekijöiden vuoksi. Ensinnäkin turvattomuus on lisääntynyt, Nigerian poliisi ja muut viralliset turvallisuustoimijat ovat epäonnistuneet rikosten torjunnassa, oikeusjärjestelmässä on puutteita ja kansalaisten luottamus liittohallituksen kykyyn suojella kaikkia etnisiä ryhmiä tasapuolisesti on vähentynyt. Lisäksi Nigerian korkea nuorisotyöttömyys on lisännyt järjestyksenvälvoijaryhmiin hakeutuvien

---

⁵² Nextier SPD 9.8.2021.

⁵³ Lagos State Security Trust Fund [päiväämätön].

⁵⁴ Joidenkin lähteiden mukaan 1:400 kts. EASO 6/2021, s. 23, alaviite 81.

⁵⁵ EASO 6/2021, s. 23. Alkuperäislähteet: Chatham House / Hoffmann 16.10.2020 ja SB Morgen 1.12.2020.

⁵⁶ CFR / Obadare 11.4.2022 [blogikirjoitus].

⁵⁷ International Crisis Group 21.4.2022, s. 18, ml. alaviite 88.

⁵⁸ CFR / Obadare 13.9.2022 [blogikirjoitus].

⁵⁹ International Crisis Group 21.4.2022, s. 22, ml. alaviite 98. Lagos State Security Trust Fundin verkkosivut <https://lsstf.lagosstate.gov.ng/> (käyty 14.12.2022).

⁶⁰ CFR / Obadare 26.9.2022 [blogikirjoitus].

⁶¹ CFR / Obadare 11.4.2022 [blogikirjoitus].

henkilöiden määrää.⁶² Monissa osavaltioissa viranomaiset myöntävät perustaneensa järjestyksenvolvojaryhmiä paitsi lisätäkseen turvallisuutta, myös luodakseen työpaikkoja. Nuoret, jotka liittyvät valtion tukemiin järjestyksenvolvojiin, jotka ovat paremmin rahoitettuja, voivat ansaita kuukausittaisia stipendejä. Jotkut toivovat, että puolisoitilaalliset taidot, joita järjestyksenvolvojaryhmissä voi oppia, voivat pätevöittää heidät vakituisiin tehtäviin poliisissa tai armeijassa. Monille järjestyksenvolvojaryhmässä toimiminen on myös keino saada tunnustusta ja kunnioitusta sukulaisten ja ikätovereiden keskuudessa.⁶³

Järjestyksenvolvojaryhmät eroavat toisistaan merkittävästi paitsi jäsenyytensä, organisaatorakenteensa, rekrytointitapojensa, koulutuksensa ja valvontansa suhteen, myös niiden suhteissa liittovaltion turvallisuustoimijoihin ja paikallisviranomaisiin. Ryhmien moninaisuus asettaa haasteita niiden sääntelylle ja hallinnalle koko maassa. Suurin osa järjestyksenvolvojaryhmien jäsenistä on miehiä. Ryhmien sukupuolijakauma korreloi niiden mandaatin kanssa – ryhmät, jotka taistelevat raskaasti aseistettuja kapinallisia tai rikollisjengejä vastaan ovat yleensä miesvaltaisempia kuin yhteisöille palveluja tarjoavat ryhmät. Se, että useimmat ryhmät koostuvat miehistä, vaikuttaa korreloivan sukupuoleen perustuvien rikosten, kuten perheväkivallan, käytön hyväksymiseen. Järjestyksenvolvojaryhmien koko vaihtelee kymmenistä jopa sataan tuhanteen (satoihin tuhansiin)⁶⁴. Joissakin naapuruston tai yhteisön turvallisuudesta huolehtivissa itsepuolustusryhmissä voi olla kymmeniä tai satoja jäseniä, jotka voivat joko asua yhdellä tietyllä alueella tai toimia laajasti eri kaupungeissa ilman keskitettyä hierarkiaa. Toinen ääripää on South Westin alueella jorubien etnistä ryhmää edustava **O'odua People's Congress (OPC)**, jolla on noin 100 000 jäsentä, jotka toimivat paikallisten johtajien alaisuudessa. Paikallisjohtajat taas toimivat keskusjohdon alaisuudessa.⁶⁵

Järjestyksenvolvojaryhmien tarjoama perehdytys uusille työntekijöille on vaihtelevaa, ja vain harva tarjoaa standardoitua koulutusta, joka liittyisi esimerkiksi rikosten ehkäisyyn, ihmisoikeuksiin, oikeusvaltioperiaatteisiin, konfliktinhallintaan tai naisten tai lasten asioiden sensitiiviseen käsittelyyn. Joillakin ryhmillä, erityisesti osavaltiohallintojen perustamilla ryhmillä, on melko yksityiskohtaisia koulutusohjelmia, joita vetävät valtion turvallisuustoimijat. Tällaisilla ryhmillä rahoitus tilanne on parempi ja niitä johtavat usein armeijasta tai poliisivoimista eläköityneet henkilöt. Esimerkiksi Osunin osavaltiossa Amotekun tarjoaa Amotekunin edustajan mukaan uusille työntekijöilleen 23-päiväisen intensiivikoulutuksen. Järjestyksenvolvojaryhmien valvonta-, kurinpito- ja vastuuseen joutumisen mekanismit ovat vaihtelevia, mutta enimmäkseen ne puuttuvat kokonaan. Valtion perustamilla ryhmillä on yleensä paremmat järjestelyt, jotka on kirjattu niiden perustamisasiakirjoihin ja joita viranomaiset valvovat. Toisessa ääripäässä monet yhteisöryhmät perustuvat luottamukseen ja jäsenten vannomaan perinteiseen valaan.⁶⁶ Useimpien ryhmien ulkopuolinen valvonta on heikkoa ja sisäinen vastuuvollisuus vähäistä.⁶⁷

Nigerian valtio käyttää valtavia resursseja turvapalvelujen hankkimiseksi **yksityisiltä yrityksiltä ja yhteisöiltä** ja antaa näille toimijaryhmille valtaa muiden kustannuksella. Valtiosta riippumattomat toimijat ovat hyödyntäneet mahdollisuutta kerätä sosiaalista ja poliittista valtaa hämärtäen toisaalta taistelijoitten ja poliittisten toimijoiden ja toisaalta valtion ja

⁶² International Crisis Group 21.4.2022, s. 1.

⁶³ International Crisis Group 21.4.2022, s. 8.

⁶⁴ Lähteessä mainitaan "jopa satoihin tuhansiin" ("to hundreds of thousands"). Isoista järjestyksenvolvojaryhmistä mainitaan kuitenkin vain OPC, jossa on noin 100 000 jäsentä. Lähteestä jää epäselväksi, onko joissakin ryhmissä satoja tuhansia jäseniä. International Crisis Group 21.4.2022, s. 9.

⁶⁵ International Crisis Group 21.4.2022, s. 9.

⁶⁶ International Crisis Group 21.4.2022, s. 9-10.

⁶⁷ International Crisis Group 21.4.2022, s. 10. Poliisin, oikeusvaltioasioita käsittelevän kansalaisjärjestön edustajan haastattelu Abujaassa 20.8.2021.

valtiosta riippumattoman väkivaltakoneiston välistä eroa. Valtio tasapainottelee väkivaltaisten ryhmien ja valtion turvallisuuden ulkoistamisen välillä. Osavaltioiden kuvernöörit ja viranomaiset joutuvat ulkoistamaan turvallisuuspalveluiden tuottamisen viranomaistahojen ulkopuolisille toimijoille.⁶⁸

Nigerian liittovaltiorakenteeseen pohjautuva **hallintojärjestelmä on kolmiportainen** ja muodostuu kansallisesta liittovaltio- sekä osavaltio- ja paikallistasosta. Liittovaltion lakeja säättää kaksikamarinen kansalliskokous (*the National Assembly*). Osavaltioiden asioista päättää osavaltion yleiskokous (*state assembly*) ja osavaltioiden johdossa toimivat kuvernöörit. Lisäksi paikallishallintoalueilla on omat paikallishallintojärjestelmänsä. Liittovaltion hallitus, kansalliskokous ja osavaltioiden kuvernöörit käyttävät tosiasiallista poliittista valtaa ja niillä on pääsy valtion varoihin. Useimmat muut hallinnolliset elimet ja paikallistason toimijat kärsivät heikoista poliittisista taidoista. Nigerian pohjoisosan, Middle Beltin monien alueiden ja Niger Deltan alueen vakavat kriisit johtuvat suurelta osin paikallishallinnon rakenteen toimimattomuudesta.⁶⁹

Vuoden 1999 perustuslaissa on 68-kohtainen luettelo (*ns. The Exclusive Legislative List*) asioista, joista vain liittovaltion kansalliskokous voi säätää lakeja. Tällaisia ovat esimerkiksi kansalaisuus- ja ulkomaalaisasiat (asia nro 9), ulkomaalaisten karkottaminen (asia nro 18), maahan- ja maastamuutto (asia nro 30) sekä armeija (asia nro 38).⁷⁰ Samanaikaisten valtuuksien listalla (*engl. Concurrent legislative list*) taas on asioita, joista voivat päättää sekä liittovaltion että osavaltion hallinnot, mutta ristiriitatapauksissa liittovaltion määräykset ohittavat osavaltiotason määräykset.⁷¹ Kukin osavaltio voi päättää, ottaako kyseinen osavaltio liittovaltiotasolla säädetyn lain osavaltiolainsäädäntöönsä. Monissa tapauksissa, kuten naisia ja lapsia koskeissa kysymyksissä, liittovaltion lainsäädäntöä ei ole otettu käyttöön osavaltiotasolla.⁷²

Nigeriassa on käytössä **kolme rinnakkaista oikeusjärjestelmää**: formaali oikeus (lähteissä *engl. statutory law*) (eri tasoiheen); perinteinen tapaoikeus (*engl. customary law*), jota perheoikeuden suhteen sovelletaan usein kristittyihin⁷³ ja 12 osavaltiossa Nigerian pohjoisosissa⁷⁴ käytössä oleva islamilainen sharia-oikeus (*engl. Sharia law*).⁷⁵

Oikeuslaitoksen riippumattomuus on vahvistettu perustuslaissa ja muussa lainsäädännössä. Oikeuslaitos on saavuttanut jonkin verran riippumattomuutta ja ammattimaisuutta, mutta poliittinen ohjailu, korruptio, puutteellinen välineistö ja oikeuslaitoksen piirissä työskentelevän henkilöstön heikko koulutustaso muodostavat edelleen merkittäviä ongelmia. Lisäksi tuomioistuinten rahoituksessa on puutteita. Liittovaltion viranomaisia ja valtion viranomaisia on arvosteltu siitä, että ne eivät ole noudattaneet asianmukaisia menettelyjä, ja epäiltyjen tutkintavankeutta on jatkettu jopa sen jälkeen, kun tuomioistuimet ovat antaneet määräyksen vapauttaa epäillyt takuista vastaan.⁷⁶

⁶⁸ CFR / Obadare 11.4.2022 [blogikirjoitus].

⁶⁹ Bertelsmann Stiftung 23.2.2022, s. 7.

⁷⁰ Federal Republic of Nigeria 1999. *Constitution of the Federal Republic of Nigeria 1999*, Section 4, Part I, s. 130-133.

⁷¹ Federal Republic of Nigeria 1999. *Constitution of the Federal Republic of Nigeria 1999*, Section 4, Part II, s. 133-138.

⁷² Amnesty International 6.6.2017.

⁷³ Milazzo & van de Walle 8/2018, s. 2. Alkuperäislähde: Ostien, Philip & Dekker, Albert 2010. "Sharia and National Law in Nigeria." s. 553-612 julkaisussa

Jan Michiel Otto (ed.) *Sharia Incorporated: A Comparative Overview of the Legal Systems of Twelve Muslim Countries in Past and Present*, Leiden University Press, Alankomaat.

⁷⁴ CIA 11.1.2023.

⁷⁵ UN CEDAW 24.7.2017, s. 4; Milazzo & van de Walle 8/2018, s. 5-6.

⁷⁶ Freedom House 24.2.2022.

Bertelsmann Stiftung -säätiön uusimman demokratiakatsauksen (tarkastelujakso 1.2.2019-31.1.2021⁷⁷) mukaan monet kansalaiset eivät nauti täydestä kansalaisvapaudestaan, koska valtiolla voimankäytön monopoliasema on heikko. Turvallisuusjoukot, militiat, järjestyksenvalvojaryhmät, uskonnolliset fundamentalistit ja rikollisjärjestöt tekevät säännöllisesti rikkomuksia kansalaisvapauksia vastaan. Valtio ei kykene suojelemaan etenkin heikommassa asemassa olevia naisia ja tyttöjä oikeudenloukkauksilta. Lähes kaikki eliittiin kuulumattomat henkilöt epäonnistuvat, jos yrittävät hakea oikeussuojaa virallisen oikeusprosessin kautta oikeudenloukkauksia vastaan.⁷⁸

Vuonna 2020 NOIPollsin⁷⁹ nigerialaisille tekemässä kyselyssä 67 % kyselyyn osallistuneista kertoi, etteivät he luota oikeusjärjestelmään ja 88 % uskoi oikeuslaitoksen olevan korruptoitunut.⁸⁰ Samanlainen epäluottamus oikeusjärjestelmään selittää pitkälti paikallisten turvautumisen omankädenoikeuteen riitojen ratkaisemiseksi. Arvioiden mukaan lähes 400 ihmistä on saanut surmansa lähes 300 väkijoukkojen lynkkauksissa (engl. mob justice) vuodesta 2019 lähtien.⁸¹

1.6 Huomattavimmat ihmisoikeusongelmat Nigeriassa

Yhdysvaltain ulkoasiainministeriön (USDOS) vuotta 2021 tarkastelevan ihmisoikeusraportin mukaan huomattavimpia ihmisoikeusloukkauksia Nigeriassa ovat sekä valtiotoimijoiden että ei-valtiollisten toimijoiden suorittamat laittomat ja mielivaltaiset tapot; valtiotoimijoiden, terroristien ja rikollisjärjestöjen suorittamat pakotetut katoamiset sekä valtiotoimijoiden ja terroristiryhmien suorittama kidutus ja epäinhimillinen kohtelu. Lisäksi Nigeriassa on hengenvaaralliset vankilaolosuhteet; mielivaltaisia pidätyksiä; poliittisia vankeja; vakavia ongelmia oikeuslaitoksen riippumattomuudessa; yksityisyyden loukkaamisia mielivaltaisesti tai laittomasti; vakavia väärinkäytöksiä konflikteissa ml. siviilien tappaminen, sieppaukset ja kidutus; ilmaisuvapauden ja median vakavaa rajoittamista ml. toimittajiin kohdistuvia uhkia; kunnianloukkauksia koskevia määräyksiä rikoslaissa sekä internetiä koskevia rajoituksia. Lisäksi Nigeriassa esiintyy rauhanomaisiin kokoontumisiin puuttumista; hallinnon vakavaa korruptiota; sukupuoleen kohdistuvan väkivallan tutkimatta jättämistä ja rankaisemattomuutta; väkivallantekoja kansallisia, rodullisia ja etnisiä vähemmistöryhmiä kohtaan. Samaa sukupuolta olevien aikuisten välinen seksuaalinen kanssakäyminen on kriminalisoitua. Nigeriassa esiintyy lapsityövoiman pahimpia muotoja.⁸²

Amnesty International -ihmisoikeusjärjestö mainitsee Nigeriassa olleen seuraavia ihmisoikeusongelmia vuonna 2021: Kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkaukset, johon syylistyivät sekä aseelliset ryhmät että valtiolliset turvallisuustoimijat; ilmaisun-, kokoontumisen- ja yhdistymisen vapauden loukkaukset; mielivaltaiset pidätykset; kidutus ja muu kaltoinkohtelu; pakotetut katoamiset; turvallisuusjoukkojen liiallinen voimankäyttö; laittomat teloitukset ja pakkohäädöt. Lisäksi Amnesty International mainitsi työntekijöihin, lapsiin, tyttöihin ja naisiin, seksuaalivähemmistöihin ja maan sisäisesti siirtymään joutuneihin kohdistuvista ihmisoikeusloukkauksista. Vuoden 2021 aikana langetettiin kuolemanrangaistuksia, mutta niitä ei pantu täytäntöön.⁸³ Human Rights Watch (HRW) nostaa vuotta 2022 tarkastelevassa vuosiraportissa esiin aseellisten toimijoiden väkivallan, ilmaisu- ja kokoontumisvapauteen liittyvät asiat sekä lapsiin ja seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kohdistuvat oikeudenloukkaukset sekä köyhyyden ja eriarvoisuuden. Joulukuussa 2020

⁷⁷ Bertelsmann Stiftung 23.2.2022, s. 2 [numeroimaton].

⁷⁸ Bertelsmann Stiftung 23.2.2022, s. 11.

⁷⁹ NOIPolls on Nigeriassa toimiva mielipidekyselyjä tekevä laitos, verrattavissa Gallup USA:an. Lisätietoja <https://noi-polls.com/about-us/> > klikkaa valikosta aukeavia välilehtiä.

⁸⁰ NOIPolls 25.8.2020.

⁸¹ CFR / Obadare 9.6.2022 [blogikirjoitus].

⁸² USDOS 12.4.2022, s. 2.

⁸³ Amnesty International 29.3.2022.

kansainvälisen rikostuomioistuimen ICC:n (International Criminal Court) syyttäjänvirasto oli todennut, että täydellinen tutkinta Nigeriassa oli perusteltua sen jälkeen, kun oli löydetty perusteltu syy uskoa, että Boko Haram ja siitä irtautuneet ryhmittymät sekä Nigerian turvallisuusjoukot syylistyivät sotarikoksiin ja rikoksiin ihmisyyttä vastaan. ICC:n syyttäjä Karim Kahn totesi Nigerian vierailunsa aikana huhtikuussa 2022, että tällaisiin rikoksiin on puututtava kansallisilla menettelyillä, sillä muussa tapauksessa ICC ryhtyy selvittämään niitä. Khan sopi Nigerian viranomaisten kanssa prosessin etenemisestä aikatauluineen.⁸⁴

Freedom House -kansalaisjärjestön mukaan sotilas- ja lainvalvontaviranomaiset syylistyvät usein laittomiin teloituksiin, kidutukseen ja muihin väärinkäytöksiin. Maan poliisivoimia vastaan on esitetty lukuisia syytöksiä kiristyksestä, lahjonnasta ja liiallisesta voimankäytöstä. Amnesty Internationalin mukaan SARS-joukot ovat vastuussa ainakin 82 kidutus- tai pahoinpitelytapauksesta tai ilman oikeudenkäyntiä tapahtuvasta teloituksesta vuosina 2017–2020. Vaikka SARS lakkautettiin vuonna 2020, poliisin väärinkäytöksiä koskevia väitteitä esiintyy edelleen. Turvallisuusviranomaisten vastuuseen joutuminen voiman käytöstä vuoden 2020 #EndSARS-protestien aikana on ollut puutteellista.⁸⁵

Nigerian viranomaiset yleensä toteuttavat ja panevat poliittisten toimijoiden päätöksiä täytäntöön Nigeriassa, mutta heidän työtään haittaavat muun muassa korruptio, puolueiden välinen konflikti, huono valvonta alueilla, joilla militanttiryhmät ovat aktiivisia, sekä presidentin toistuvat terveysongelmat, joiden vuoksi hän on ollut viime vuosien aikana hoidettavana ulkomailla.⁸⁶

1.7 Ajankohtainen turvallisuustilanne Nigeriassa

Lähestyviin vaaleihin liittyvät jännitteet lietsovat jo väkivaltaa monissa osavaltioissa. Kiistat kolmen pääpuolueen ja niiden kannattajien välillä ovat aiheuttaneet paikallisia kahakoita. Presidentin kansallisen turvallisuuden neuvonantaja, eläkkeellä oleva kenraalimajuri Babagana Monguno sanoi 11.11.2022, että poliisi oli kirjannut 52 vaaleihin liittyvää väkivaltaisuuksia 22 osavaltiossa sen jälkeen, kun kampanjointi alkoi 28. syyskuuta. Sen jälkeen on ollut useita kuolemaan johtaneita tapauksia, kuten puolueen virkamiesten ja ehdokkaiden murhat Kadunan ja Imon osavaltioissa. Kolmen suosituimman ehdokkaan joukosta ei välttämättä nouse selvää voittajaa ensimmäisellä äänestyskierroksella. Osapuolten epätoivo herättää huolta siitä, miten hävinneiden osapuolten puolueet, ehdokkaat ja kannattajat reagoivat tappioon. Turvattomuus häiritsee jo vaalivalmisteluja monilla alueilla. Nigerian pohjoisosissa aseelliset ryhmät tekevät hyökkäyksiä vaalilautakunnan toimistoja kohtaan ja South-Eastin alueella pelko vaimentaa kampanjointia. Noin 3 miljoonaa nigerialaista on joutunut pakenemaan kotialueiltaan viime vuosina, mikä voi johtaa siihen, etteivät he pääse määrättyihin äänestyspaikkoihinsa tai vaalilautakunnan heille järjestämiin äänestyspaikkoihin. Lisäksi aseellisten ryhmien toiminta voi alentaa äänestysaktiivisuutta tai jopa estää äänestämisen kokonaan joissakin paikoissa. Disinformaatio, vihapuhe ja kiusaaminen sosiaalisessa mediassa ovat yleisiä, ja ne voivat lietsoa väkivaltaa vaalien lähestyessä. Joidenkin osavaltioiden kuvernöörin kerrotaan käyttävän perustamiaan turvallisuusorganisaatioita häiritsemään vastustajia tai pelottelemaan äänestäjiä. International Crisis Groupin mukaan vaaliväkivaltaa ennustavia huolestuttavia piirteitä on nähtävissä etenkin Lagosin, Riversin, Kadunan, Kanon, Ebonyin ja Imon osavaltioissa.⁸⁷

ACLEDin ja CDD (Centre for Democracy and Development in West Africa) -tutkimuslaitoksen yhteisellä *Nigeria Election Violence Tracker* -interaktiivisella verkkosivustolla voi tarkastella

---

⁸⁴ HRW 12.1.2023.

⁸⁵ Freedom House 24.2.2022.

⁸⁶ Freedom House 24.2.2022.

⁸⁷ International Crisis Group 23.12.2022.

vaaleihin liittyvää väkivaltaa.⁸⁸ Väkivaltaisuuksien vuoksi vuoden 2023 alussa Nigerian itsenäisen kansallisen vaalikomission INECin (Independent National Electoral Commission) puheenjohtaja esitti jo huolensa tarpeesta siirtää vaaleja myöhemmäksi, mutta perui sitten puheensa. INECin toimistoja ja henkilökuntaa sekä puolueiden ehdokkaita ja kannattajia vastaan on tapahtunut lukuisia hyökkäyksiä. ACLEDin mukaan vuosien 2019-2022 välisenä aikana INECin toimipisteisiin ja henkilökuntaan on kohdistunut 134 turvallisuusvälikohtausta. Viime vuosina (1.1.2021-13.1.2023) tällaiset turvallisuusvälikohtaukset ovat keskittyneet etenkin South Eastin geopolittiselle alueelle.⁸⁹

International Crisis Groupin laskelman, joka perustuu hyvämaineisten Nigeriassa toimivien kansalaisjärjestöjen raportteihin, mukaan ainakin 10 000 nigerialaista sai surmansa aseellisissa yhteenotoissa ja yli 5000 siepattiin tammikuusta joulukuun puoliväliin ulottuvalla ajanjaksolla vuonna 2022. Ainakin 550:ssä yhteensä 774:stä paikallishallintoalueesta oli aseellisia yhteenottoja samalla ajanjaksolla.⁹⁰

International Crisis Groupin joulukuun 2022 päivityksessä mainitaan erityisesti seuraavat turvallisuusongelmat: Poliittinen väkivalta vuoden 2023 yleisvaalien lähestyessä; jihadistien hyökkäykset ja turvallisuusviranomaisten suorittamat ihmisoikeusloukkaukset North-Eastin alueella; aseelliset ryhmittymät, jotka jatkavat hyökkäyksiään turvallisuusoperaatioista huolimatta North-Westin ja North-Centralin alueilla sekä South-Eastin alueella Biafra-separatistien agitaatio ja muu väkivalta.⁹¹

CDD -tutkimuslaitoksen mukaan on olemassa merkittävää akateemista, journalistista ja poliittista tietämystä konfliktipesäkkeistä Nigerian eri geopolittisilla alueilla. Kuitenkin vain muutamat tarjoavat kokonaisvaltaisen selvityksen, joka jäljittäisi näiden konfliktien väliset yhteydet, yhteiset piirteet ja eroavaisuudet. CDD:n raportti väittää, että yleiset tekijät Nigeriassa risteävät paikallisten tekijöiden kanssa kullakin geopolittisella alueella, mikä johtaa toisistaan poikkeaviin konflikteihin. Näitä yleisiä eli koko maan kattavia ajureita konfliktien taustalla ovat seuraavat:

- maakiistat, joiden taustalla on usein ristiriitaiset näkemykset siitä, kenellä on oikeus jakaa maanomistuksia;
- elinkeinojen muuttuminen, minkä taustalla on ilmastonmuutos ja demografiset haasteet, jotka johtavat pulaan luonnonvaroista kuten maa-alasta, kasvillisuudesta, laidunmaasta ja kalastusvesistä;
- vastavuoroinen radikalisoituminen, etenkin fulani-karjankasvattajien stigmatisoituminen, joka lisää vihamielistä suhtautumista maatalousyhteisöihin;
- Nigerian turvallisuussektorin kapasiteetin ja ammattitaidon puute – kullakin geopolittisella alueella turvallisuussektorin riittämättömät valmiudet ja/tai väärinkäytökset liittyvät kiinteästi toisiinsa ja ovat konfliktien syitä;
- kevyiden ja pienaseiden laittoman hallussapidon yleisyys;
- korruptio ja riittämätön oikeussuojan saatavuus, mitkä lisäävät turvattomuutta;
- maantieteellinen ja alueellinen dynamiikka – Nigerian naapurivaltioista Niger, Kamerun ja Tšad ovat hauraita valtioita ja altistavat Nigerian alueellisille turvallisuusongelmille
- ideologiset kiistat: igbojen separatistisen IPOB-ryhmän ja vähäisemmässä määrin jorubien separatistit South Westin alueella ovat suora haaste Nigerian alueelliselle koskemattomuudelle. Ideologisesti vähemmän ohjaillut "bandiitit" Niger Deltan alueella ovat ryhtyneet militanttitoimintaan suurelta osin, koska heidän poliittiset vaatimuksensa eivät ole tulleet kuulluiksi sekä

⁸⁸ ACLED & CDD [päiväämätön].

⁸⁹ ACLED & CDD 19.1.2023.

⁹⁰ International Crisis Group 23.12.2022.

⁹¹ International Crisis Group / Crisis Watch 12/2022.

- politiikka – vuoden 2023 vaalien lähestyessä virkamiehet asettavat vaalit etusijalle turvallisuuden sijaan. Vaaleihin liittyvä kilpailu on lisännyt turvattomuutta ja vaikuttanut valtion reagoimiseen turvallisuusongelmiin.⁹²

Turvallisuusongelmat ovat voimistuneet Nigeriassa vuoden 2022 alkupuoliskolla ja siviileihin kohdistuva väkivalta on lisääntynyt yleisesti koko maassa. **ISWAP (Islamic State West-African Province)** -ryhmittymä on laajentanut operatiivista toiminta-alueettaan ja **Ansarun (Jama'atu Ansarul Muslimina Fi Biladis-Sudan⁹³)** toiminta luoteisessa Nigeriassa on elpynyt. Väkivaltaa esiintyy myös Nigerian kaakkoisosissa, jossa **igbojen separatistiliike** on edelleen aktiivinen. **Yhteisöllisten ja etnisten militioiden** harjoittama väkivalta jatkuu, ja siviileihin kohdistuva väkivalta muodostaa yli 60 % näiden toiminnasta.⁹⁴ **Karjankasvattajien ja maanviljelijöiden välinen väkivalta** on lisääntynyt ja levinnyt etelämmäs. Niger-joen suistoalueen, (Niger Deltan) alueella on pitkäaikaista tyytymättömyyttä ja militanttitoimintaa. Väkivalta on johtanut pakenemisiin kotialueilta, massiiviseen humanitaariseen kriisiin ja siviileiden itsepuolustusryhmien lisääntymiseen. Nämä ryhmät muodostavat mahdollisen turvallisuusriskin ja ovat aiheuttaneet uuden ongelmakentän.⁹⁵ Niger-joen suistoalueella merirosvous ja **kulttien** harjoittama väkivalta on yleistä. Nigeriassa termillä "kultti" on useita merkityksiä. Arkikäytössä termi viittaa erilaisiin perinteisiin yhteisöihin, jotka pitävät tehtävänsä tai toimintatapansa salassa. Viime aikoina termiä on käytetty viittaamaan nuorten (pääasiassa miespuolisten henkilöiden) "veljeskuntiin" (engl. fraternities), jotka ovat peräisin yliopistokampuksilta, mutta ovat sittemmin kehittyneet järjestäytyneen rikollisuuden piireiksi. Ryhmät käyttävät rituaaleja ja/tai perinteisiä uskonnollisia käytäntöjä (juju) sitouttamaan jäsenet ryhmään. Kultit osallistuvat usein tappaviin yhteenottoihin kilpailevien kulttien, järjestyksenvälvojen ja poliisin kanssa. Erityisesti Nigerin suistoalueella, mutta myös monissa muissa Nigerian eteläisissä osavaltioissa niistä on tullut merkittävä turvattomuuden lähde.⁹⁶ Kansainvälisen kehitysasioihin keskittyvän konsulttiyritys Nextier SPD:n⁹⁷ mukaan kultit ovat käytettävissä olevia aseistettuja ryhmiä, joita voi "vuokrata kylvämään kauhua". Joidenkin tutkijoiden mukaan⁹⁸ joillakin Nigerian eliittiin kuuluvilla on yhteyksiä kulttisiin, militanttitoimintaan ja rikollisiin. Useat osavaltiot kuten Lagos, Akwa Ibom ja Bayelsa ovat säätäneet kulttisiin vastaisia lakeja. Kulttisiin liittyvät välikohtaukset ja surmat ovat yleisempiä Southin ja South Westin alueella muuhun Nigeriaan verrattuna. Vuoden 2021 aikana Southin alueella oli 22 ja South Westin alueella 15 kulttisiin liittyvää turvallisuuskäsitteistä. Samalla ajanjaksolla Southin alueella oli 43 ja South Westin alueella 35 kulttisiin liittyvää surmaa.⁹⁹

Akuutteja ongelmia Nigeriassa ovat jatkuva turvattomuus, erityisesti laajasti eri puolilla maata tapahtuvat sieppaukset, satunnaiset väkivallat, rituaalimurhien esiintyminen ja paikasta toiseen kiertävien **"bandiittien"** tekemät satunnaiset hyökkäykset, joita tapahtuu eniten North-Westin ja North-Centralin geopolitiittisilla alueilla.¹⁰⁰

⁹² CDD 3/2022, s. 3–4.

⁹³ CIA 11.1.2023.

⁹⁴ ACLED 15.2.2022.

⁹⁵ International Crisis Group [päiväämätön].

⁹⁶ International Crisis Group 21.4.2022, s. 3 ml. alaviite 10.

⁹⁷ Lisätietoja Nextier SPD:stä <https://nextierspd.com/about-nextierspd/>.

⁹⁸ Lähteessä käytetään alkuperäislähteenä julkaisua Nche, George C. 2019. "Cultism in Rivers State: Causes, Faith-Based Organizations' Role and the Setbacks". SAGE Journals 2020. <https://doi.org/10.1177/0265378819878212>.

⁹⁹ Nextier SPD 27.9.2022, s. 43–46, ml. kuvat nro 37 ja 38.

¹⁰⁰ CFR / Obadare 10.5.2022 [blogikirjoitus].

YK:n humanitaarisen avun toimiston OCHAN mukaan (9.2.2022) sieppaukset ovat Nigeriassa lisääntyneet vuodesta 2017 alkaen.¹⁰¹ Uudemman 9.6.2022 julkaistun lähteen mukaan sieppaukset lunnaita vastaan ovat yleistyneet nopeasti ja pelkästään vuoden 2022 tammi-maaliskuussa Nigeriassa siepattiin 1484 ihmistä. Joissakin tapauksissa valtion turvallisuudesta vastaavat viranomaiset ovat toimineet yhteistyössä rikollisryhmien kanssa.¹⁰²

Helmikuussa 2020 edustajainhuone esitti kansallisen hätätilan julistamista rituaalimurhien määrän lisääntymisen vuoksi. Kansallisen hätätilan julistamisen ehdottaminen, esimerkiksi kansalaisyhteiskunnan tai poliittisten toimijoiden toimesta, ei ole mitenkään epätavallista Nigeriassa.¹⁰³

Sattumanvarainen, "perusteeton" väkivalta on lisääntynyt Nigeriassa. Tämä liittyy mahdollisesti siihen, että monet itsemääräämisoikeutta vaativat tai yhteiskunnalliset liikkeet ovat sortuneet sisäiseen kiistelyyn ja kohdanneet painostusta valtion taholta. Tällaisten ryhmien hajotessa ryhmien jäsenet hajaantuvat eri yhteisöihin aseet mukanaan. Nigeriassa on 60 % kaikista Länsi-Afrikan alueella olevista pienaseista.¹⁰⁴ Vuonna 2016 Vanguard -media uutisoi YK:n UNREC-keskukselta¹⁰⁵ saadun tiedon, jonka mukaan Nigeriassa oli yli 350 miljoonaa eli noin 70 % arvioiduista 500 miljoonasta laittomasta pien- ja kevytaseesta, joita oli liikkeellä läntisessä Afrikassa.¹⁰⁶ Nigeriassa 14 % kotitalouksista (tieto vuodelta 2016) omistaa vähintään yhden aseeseen ja Nigeriassa on arviolta noin 17 tuliasetta jokaista 100 asukasta kohti. South Westissä tämä suhdeluku on 6/100 ja Southissa 29/100. Siviilien käsissä on Nigeriassa arviolta noin 6,4 – 6,5 miljoonaa asetta.¹⁰⁷ Heinäkuussa 2022 Nigerian senaatti hyväksyi lakiesityksen kansallisen komission perustamisesta pien- ja kevytaseiden leviämisen hillitsemiseksi.¹⁰⁸

Toukokuussa 2022 NOIPollsin kyselyssä 68 % kyselyyn osallistuneista aikuisista nigerialaisista oli sitä mieltä, että Nigeria ei ole turvallinen, 29 %:n mielestä melko turvallinen ja 3 %:n mielestä hyvin turvallinen. Vastaaajien mielestä omalla alueella suurimmat turvallisuusongelmat olivat etenkin aseelliset ryöstöt ja sieppaukset. 77 % ei tiennyt yhtään hätänumeroa (engl. security helpline), johon voisi soittaa.¹⁰⁹

Tässä raportissa on muiden lähteiden ohella käytetty pääosin ACLED-tutkimuslaitoksen (Armed Conflict Location & Event Data Project) tuottamaa tietoa turvallisuuteen ja poliittiseen tilanteeseen vaikuttavista tapahtumista, toisin sanoen turvallisuusvälikohtauksista. ACLED kerää ja analysoi poliittiseen väkivaltaan ja mielenosoituksiin liittyvää tietoa kehittyvissä maissa kuten Nigeriassa. Tietokannassaan se erittelee väkivallan tyypin, ajankohdan, sijainnin, tekijät, tapahtumien kulun ja surmansa saaneiden määrän. ACLED-tutkimuslaitoksen verkkosivuilla kerrotaan tiedonkeruun metodologiasta yksityiskohtaisemmin.¹¹⁰

¹⁰¹ UN OCHA 9.2.2022, s. 69.

¹⁰² CFR / Obadare 9.6.2022 [blogikirjoitus].

¹⁰³ CFR / Obadare 14.2.2022 [blogikirjoitus].

¹⁰⁴ CFR / Obadare 9.6.2022 [blogikirjoitus]. Viimeisessä lauseessa lähteessä viitataan julkaisuun jota ei enää löydy mainitun hyperlinkin <https://www.14nstrategies.com/latest-insights/2021/4/14/small-arms-proliferate-in-nigeria> takaa.

¹⁰⁵ United Nations Regional Centre for Peace and Disarmament in Africa.

¹⁰⁶ Vanguard 2.8.2016.

¹⁰⁷ Small Arms Survey 8/2021, s. 16, 47. Sivun 47 alkuperäislähde: PRESCOM (Presidential Committee on Small Arms and Light Weapons) 2016.

¹⁰⁸ Premium Times / Oroanusi 26.7.2022.

¹⁰⁹ NOIPolls 27.5.2022.

¹¹⁰ ACLED 6/2022.

ACLED-tietokanta on julkinen, mutta se edellyttää kirjautumista. Tässä raportissa mainitaan lyhyesti turvallisuusvälikohtausten ja siviiliuhrien määrä vuoden 2020 syyskuun alusta¹¹¹ vuoden 2021 loppuun. Tarkempana tarkasteluajanjaksona tässä raportissa käytetään tammi-syyskuuta 2022. Tässä raportissa turvallisuusvälikohtausten määriä esittäviin tietoihin on otettu ACLED-tietokannasta taistelut (*battles*), räjähd- ja muut etäiskut (*explosions/remote violence*) ja väkivalta siviilejä vastaan (*violence against civilians*). Välikohtauslukuihin ei ole otettu mukaan mielenosoituksia (*demonstrations*) ja mellakoita (*riots*), mutta ne on mainittu erikseen lyhyesti.

Euroopan Unionin turvapaikkavirasto EUAA (European Union Asylum Agency) on julkaissut Nigeriää käsittelevän turvallisuustilanneraportin kesäkuussa 2021.¹¹² Myös EUAA:n raportissa on käytetty ACLED-tilastoja, mutta on huomattava, että EUAA:n raportissa lukuihin on laskettu mukaan mellakat (*riots*) ja osa mielenosoituksista (*demonstrations*)¹¹³.

EUAA:n mukaan tiedot väkivaltaisuuksista ja kuolemantapauksista, mukaan lukien ACLED-konfliktitietokannan tiedot, eivät välttämättä aina ole tarkkoja. Boko Haram -alueilta ja muilta "etulinjassa" olevilta alueilta ei pystytä säännöllisesti tuottamaan raportointia tiedotusvälineisiin ja tällaisten alueiden tapahtumat ovat aliraportoituja. Niillä alueilla, joissa on laajasti tiedotusvälineitä, kansalaisjärjestöjä ja kansallisia turvallisuustoimijoita, voi tapahtua yli raportointia. EUAA pitääkin ACLED-lukuja vain arvioina ja viitteellisinä tietoina väkivallan kehityksestä.¹¹⁴ ACLED -tietokannassa tilastoidaan numeerisesti surmansa saaneiden määrä. Haavoittuneiden määriä ACLED ei tilastoi numeerisesti, joten haavoittuneita koskevat tiedot on kerättävä "käsini" tapauskuvauksista ja ne ovat epätarkkoja. Tässäkin raportissa haavoittuneiden ja esimerkiksi siepattujen määrät ovat vain suuntaa antavia.

Väkivalta Nigerian koillisosissa eskaloitui vuonna 2014 ja johti laajamittaiseen pakenemiseen kotialueilta. Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö IOM aloitti syyskuussa 2014 maan sisäisesti siirtymään joutuneiden (internally displaced person, IDP) Displacement Tracking Matrix (DTM) -ohjelman, jonka tavoitteena on kerätä, analysoida ja jakaa tietoa IDP:leistä ja palaajista avun jakamisen tehostamiseksi.¹¹⁵ IOM ei kerää tietoja South Westin tai Southin alueella mahdollisista maan sisäisesti siirtymään joutuneista henkilöistä.¹¹⁶ ACLED-konfliktitietokannan turvallisuusvälikohtausten tapauskuvauksissa mainitaan yksittäisistä pakenemisista, mutta näiden kesto ja mahdolliset paluut jäivät epäselviksi.¹¹⁷ YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n koko maata kuvaavan kartan (tilanne 30.11.2022) mukaan Nigeriassa on lähes 3,2 miljoonaa maan sisäisesti siirtymään joutunutta henkilöä (internally displaced person, IDP) North Eastin, North Westin ja North Centralin geopolittisilla alueilla. Kartan mukaan tässä raportissa käsitellyistä osavaltioista vain Cross Riverin osavaltion pohjoisosissa Benuen osavaltion rajalla olisi maan sisäisesti siirtymään joutuneita. Nigerialaisia turvapaikanhakijoita ja pakolaisia oleskelee Nigerissä, Tšadissa ja Kamerunissa 345 500. UNHCR:n kartan mukaan nämä ovat ilmeisesti lähtöisin Nigerian muilta alueilta kuin South Westistä tai Southista. Nigeriassa oleskelee noin 93 200 pakolaista ja turvapaikanhakijaa muista maista, käytännöllisesti katsoen Kamerunista. UNHCR:n kartan mukaan he oleskelevat etenkin Southin alueella Cross Riverin osavaltiossa ja

---

¹¹¹ Maahanmuuttoviraston edellinen Nigerian turvallisuutta käsittelevä raportti kattoi turvallisuusvälikohtauksia elokuun 2020 loppuun asti. Maahanmuuttovirasto / Maatietopalvelu 31.10.2020 [raportti].

¹¹² EUAA 6/2021.

¹¹³ EUAA 6/2021, s. 16.

¹¹⁴ EUAA 6/2021, s. 16.

¹¹⁵ IOM 24.9.2020, s. 3.

¹¹⁶ kts <https://displacement.iom.int/nigeria> >> Reports. South Westin tai Southin alueelta ei löydy raportteja tästä teemasta.

¹¹⁷ ACLED [päiväämätön].

vähemmässä määrin myös Akwa Ibomin osavaltiossa (sekä Benueassa ja Tarabassa, joita ei käsitellä tässä raportissa).¹¹⁸

1.8 Ajankohtainen turvallisuustilanne South Westin geopolittisella alueella

CDD:n (Centre for Democracy and Development) 12.9.2022 julkaisema raportti analysoi paimentolaisten (karjankasvattajien) ja maanviljelijöiden välistä konfliktia South Westin alueella. Lisääntyvä väkivalta vähentää sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja uhkaa alueellista turvallisuutta ja vakautta. Paimentolaisten ja maanviljelijöiden välisiä viimeaikaisia yhteenottoja on kuvattu yleensä etnisalueellisin ja uskonnollisin termein, ja fulanien on virheellisesti arvioitu pyrkivän fulanien hegemoniseen asemaan koko liittovaltiossa. South Westin joruba-alueilla tämä on lisännyt vaatimuksia Nigeriasta irtautumiseksi ja jorubavaltion luomiseksi.¹¹⁹ Fulanipaimentolaisten saapuessa uuteen paikkaan laiduntamaan karjaansa, heidän edustajansa (*ardo*, *baale*) ovat tavallisesti neuvotelleet maa-alueiden vuokraamisesta. Aiemmin fulanipaimentolaisten ja paikallisten yhteisöjen suhteet olivat hyvät ja konfliktit olivat vähäisiä ja satunnaisia. Välit ovat sittemmin kiristyneet, ja paikallisten yhteisöjen perinteisten johtajien mukaan fulanit ovat käyttäneet vuodesta 2012 alkaen aiempaa vähemmän sovinnollisia tapoja laidunmaiden hankkimisessa. South Westissa paimentolaisten ja maanviljelijöiden väliset kiistat eivät ole saaneet uskonnollisia sävyjä toisin kuin monissa pohjoisemmissa osavaltioissa. Tämän taustalla saattaa olla se, että jorubissa on uskonnolliselta taustaltaan sekä kristittyjä että muslimeja. Media raportoi kuitenkin kiistoista yksipuolisesti "fulanit jorubojen vastaan" -tyyppisesti, eikä ota huomioon sitä, että myös fulanit ovat oikeudenloukkausten kohteina. Fulaneihin yhdistetyt käsitykset rikollisuudesta ja väkivaltaisuuksista vaikuttavat paikallisten vuorovaikutukseen heidän kanssaan. Konfliktin taustalla on kiista maa-alueista ja sitä pahentavat muutokset paimentolaisuuden harjoittamisessa; aseiden levinneisyys; aseelliset konfliktit Nigeriassa ja sen ulkopuolella; huokoiset valtioiden rajat ja hallituksen heikko politiikka sekä etnisuskonnollisten jakolinjojen korostaminen. Hallitus ja paikalliset toimijat ovat pyrkineet lieventämään konfliktia, mutta ne ovat suurelta osin epäonnistuneet.¹²⁰ ACLED-konfliktitietokannan mukaan South Westissa on viime aikoina ollut lukuisia fulanipaimentolaisten ja maanviljelijöiden välisiä maakiistoja, jotka ovat johtaneet turvallisuusvälikohtauksiin (kts. myöhemmin osavaltiokohtaiset luvut).¹²¹ Maanomistukseen ja omistusoikeuden siirtoihin liittyviä asioita on käsitelty Maahanmuuttoviraston 5.4.2022¹²² ja Kanadan maahanmuutto- ja pakolaislautakunta IRB:n 11.5.2022 julkaisemissa kyselyvastauksissa¹²³.

Kultismiin liittyvät välikohtaukset ja surmat ovat yleisempiä Southin ja South Westin alueella muuhun Nigeriaan verrattuna. Vuoden 2021 aikana South Westin alueella tapahtui 15 kultismiin liittyvää turvallisuusvälikohtausta ja 35 kultismiin liittyvää surmaa.¹²⁴ Vuoden 2022 tammi-kesäkuussa vastaavat luvut ovat 18 ja 35¹²⁵ eli määrät ovat ajanjaksoon suhteutettuna kaksikertaistuneet.

Poliittinen väkivalta kristittyjä kohtaan on lisääntynyt Nigeriassa vuodesta 2020 alkaen. Kristityt muodostavat noin 50 % Nigerian väestöstä, mutta vain 5 % raportoiduista siviilien surmista on kohdistettu kristittyihin heidän uskonnollisen identiteettinsä vuoksi. Kristittyihin kohdistunut poliittinen väkivalta on kuitenkin kiihtynyt vuodesta 2020 alkaen. Heihin kohdistuneiden iskujen

¹¹⁸ UNHCR 7.12.2022 [kartta].

¹¹⁹ CDD 12.9.2022, s. 1.

¹²⁰ CDD 12.9.2022, s. 4, 8-9, 15. CDD:n lähteenä ovat mm. sen tekemät perinteisten johtajien haastattelut syyskuussa 2021.

¹²¹ ACLED [päiväamätkön].

¹²² Maahanmuuttovirasto / Maatietopalvelu 5.4.2022 [kyselyvastaus].

¹²³ IRB 11.5.2022 [kyselyvastaus].

¹²⁴ Nextier SPD 27.9.2022, s. 44, kuviot nro 37 ja 38.

¹²⁵ Nextier SPD 27.9.2022, s. 74, kuviot nro 79 ja 80.

määrän on raportoitu lisääntyneen 25 %:lla vuodesta 2020 vuoteen 2021 ja sama trendi on jatkunut vuonna 2022.¹²⁶ Vuoden 2022 kesäkuussa 2022 ainakin 40 ihmistä sai surmansa South Westin geopolittisella alueella sijaitsevassa Ondon osavaltiossa Owon kaupungissa sijaitsevaan katoiseen kirkkoon tehdyssä iskussa.¹²⁷ Kristittyihin kohdistuva väkivalta on ollut yleisempää Nigerian pohjoisosissa kuten Kadunan osavaltiossa.¹²⁸

1.9 Ajankohtainen turvallisuustilanne Southin geopolittisella alueella

Foundation for Partnership Initiatives in the Niger Delta (PIND) -säätö julkaisee Niger-joen suistoalueen osavaltioista neljännesvuosittain konfliktikatsauksen, joka perustuu useisiin lähteisiin mm. ACLEDiin ja Nigeria Watchiin. Heinä-syyskuuta 2022 käsittelevän raportin mukaan Niger-joen suiston alue oli suhteellisen vakaa ko. ajanjaksolla. Yleinen tilanne on parantunut, ja rauhaa edistävät toimijat ovat hyödyntäneet paikallisia menetelmiä konflikteista varoittamiseksi ja puuttuakseen ennakkoivasti konflikteja ja epävakautta aiheuttaviin tekijöihin. Järjestäytynyt rikollisuus, gangsterien ja turvallisuudesta vastaavien viranomaisten väliset yhteenotot, separatistinen levottomuus, yhteisölliset konfliktit, kilpailevien kulttien väliset kahakat ja laitton taloudellinen toiminta olivat tarkasteltavana olevalla ajanjaksolla tärkeimmät syyt kuolonuhreja aiheuttavaan väkivaltaan.¹²⁹ PIND julkaisee neljännesvuosikatsauksen lisäksi viikoittaisia katsauksia ko. alueelta.¹³⁰

Kultismiin liittyvät välikohtaukset ja surmat ovat yleisempiä Southin ja South Westin alueella muuhun Nigeriaan verrattuna. Vuoden 2021 aikana Southin alueella raportoitiin 22 kultismiin liittyvää turvallisuusvälikohtausta ja 43 kultismiin liittyvää surmaa.¹³¹ Vuoden 2022 tammi-kesäkuussa vastaavat luvut olivat 17 ja 38¹³², eli määrät ovat ajanjaksoon suhteutettuna lähes kaksikertaistuneet. Maahanmuuttoviraston maatietopalvelun kyselyvastauksessa 16.7.2020 käsitellään Riversin osavaltiossa toimivia kultteja, etenkin Deebamia.¹³³

Niger-joen suistoalueen militantit harjoittavat merirosvousta ja siihen liittyviä rikoksia. Vuonna 2020 Guineanlahdella tapahtui yli 95 % maailman kaikista sieppauksista merellä.¹³⁴ YK:n maailmanlaajuinen meririkollisuutta koskeva ohjelma UNODC on jäljittänyt merirosvouksen ja aseellisten ryöstöjen alkamisen Guineanlahdella vuoden 2005 aikoihin, jolloin Niger-joen suistoalueen militanttiryhmät hyökkäsivät Nigerian öljy- ja kaasuinfrastuktuuria vastaan. Toiminta on keskittynyt infrastruktuurin tuhoamisen sijaan viime vuosina enemmän sieppauksiin lunnaiden toivossa. Merirosvot kaappaavat erilaisia aluksia kalastajaveneistä lähtien ja sieppaavat niiden matkustajia. Aivan viime aikoina sieppaukset ovat vähentyneet. Välikohtauksia tapahtuu useiden rannikkomaiden merialueella mutta Niger-joen suistoalue on militanttiryhmien ydinaluetta.¹³⁵

Yhdysvaltain ulkoministeriön Nigeriaan matkustaville suunnatussa matkustusvaroituksessa ei mainita Southin alueella olevan aseellista konfliktia. Siinä varoitetaan sen sijaan Akwa Ibomin, Bayelsan, Cross Riverin, Deltan ja Riversin osavaltioiden (pois lukien Port Harcourt) rannikkoalueilla ja merialueella esiintyvistä sieppauksista ja muusta rikollisuudesta.¹³⁶

---

¹²⁶ ACLED 21.6.2022.

¹²⁷ International Crisis Group / Crisis Watch 6/2022.

¹²⁸ ACLED 21.6.2022.

¹²⁹ PIND 22.11.2022.

¹³⁰ Uusin viikkokatsaus on julkaistu 17.12.2022. PIND 17.12.2022.

¹³¹ Nextier SPD 27.9.2022, s. 44, kuviot nro 37 ja 38.

¹³² Nextier SPD 27.9.2022, s. 74, kuviot nro 79 ja 80.

¹³³ Maahanmuuttovirasto / Maatietopalvelu 16.7.2020 [kyselyvastaus].

¹³⁴ USDOS 12.4.2022, s. 6.

¹³⁵ UNSC 1.11.2022, s. 2-3.

¹³⁶ USDOS 27.10.2022.

ACLED-konfliktitietokannan mukaan South-Southissa on viime aikoina ollut joitakin maakiistoja, jotka ovat johtaneet turvallisuusvälikohtauksiin (kts. myöhemmin osavaltiokohtaiset luvut).¹³⁷ Maanomistukseen ja omistusoikeuden siirtoihin liittyviä asioita on käsitelty Maahanmuuttoviraston 5.4.2022¹³⁸ ja Kanadan maahanmuutto- ja pakolaislautakunta IRB:n 11.5.2022 julkaisemissa kyselyvastauksissa¹³⁹.

ACLED-konfliktitietokannan mukaan Southin alueella on raportoitu jonkin verran turvallisuusvälikohtauksia, joissa osapuolena on ollut IPOB-separatistiliike tai sen järjestyksenvälvoijaryhmä ESN (kts. tarkemmin osavaltiokohtaisista tiedoista).¹⁴⁰ IPOB-separatismia on käsitelty laajemmin Maahanmuuttoviraston South Eastin alueen turvallisuustilannetta käsittelevässä raportissa.¹⁴¹ Nigerian Cross Riverin osavaltion vastaisella rajalla sijaitsevalla Kamerunin anglofonialueella käynnissä olevalla konfliktilla on eri lähteiden mukaan joitakin vaikutuksia Nigerian puolella. Nimettömän sotilaslähteen The Cable -medialle antamien tietojen mukaan (2.6.2022) IPOB hankkii aseita tekemällä yhteistyötä kamerunilaisen Ambazonia Governing Councilin (AGovC) -separatistiliikkeen kanssa ja lähettää joka viikko henkilöitä Kameruniin saamaan aseenkäyttökoulutusta.¹⁴² Council on Foreign Relations -tutkimuslaitoksen artikkelissa IPOB:in mainitaan tukeutuvan ensisijaisesti jengien, järjestyksenvälvoijaryhmien ja kevyesti aseistettujen henkilöiden kanssa liittoutumiseen.¹⁴³ Historioitsija, turvallisuusanalyttikko Raoul Sumo Tayon mukaan IPOB:in ja anglofoniseparatistien yhteistyötä ei pidä aliarvioida, koska se tarjoaa molemmille ryhmille mahdollisuuden vetäytymispaikkoihin turvallisuusjoukkojen ulottumattomiin naapurivaltion alueelle. Elokuun lopulla 2021 Nigeria ja Kamerun sopivat lisäävänsä turvatoimia 2000 km:n pituisella valtionrajaltaan.¹⁴⁴

Heinäkuussa 2021 Nigerian turvallisuusjoukot tekivät ratsian jorubien separatistien kansankiihottajana pidetyn Sunday Igbohon kotiin, surmasivat kaksi hänen avustajaansa ja pidättivät 13 henkilöä sekä julistivat Igbohon "etsintäkuulutetuksi". Igboho pidätettiin myöhemmin heinäkuussa Edon osavaltiossa sijaitsevassa Benin Cityssä.¹⁴⁵

2. South West: Lagosin osavaltio

2.1. Taustatietoja Lagosin osavaltiosta

2.1.1. Sijainti ja kulkuyhteydet

Lagosin osavaltioilla on yhteistä rajaa vain Ogunin osavaltion kanssa. Etelässä Lagosin osavaltio rajoittuu Atlantin rannikkoon. Lännessä osavaltioilla on yhteinen raja naapurivaltio Beninin kanssa.¹⁴⁶ Lagosin satama on Nigerian tärkein ja yksi koko Afrikan suurimmista ja vilkkaimmista satamista.¹⁴⁷

---

¹³⁷ ACLED [päiväämätön].

¹³⁸ Maahanmuuttovirasto / Maatietopalvelu 5.4.2022 [kyselyvastaus].

¹³⁹ IRB 11.5.2022 [kyselyvastaus].

¹⁴⁰ ACLED [päiväämätön].

¹⁴¹ Maahanmuuttovirasto / Maatietopalvelu 31.10.2022 [raportti].

¹⁴² Cable (The) / Yusuff 2.6.2022.

¹⁴³ CFR / Wodu 10.2.2022 [blogikirjoitus].

¹⁴⁴ BBC / Boudombo 21.10.2021.

¹⁴⁵ International Crisis Group / Crisis Watch 7/2021.

¹⁴⁶ esim. Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

¹⁴⁷ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

Lagosin osavaltion pääkaupunki on Ikeja. Muita huomattavia kaupunkeja ovat Agege, Mushin, Ikorodu, Epe ja Badagry¹⁴⁸ ja Lagos¹⁴⁹.

Osavaltiossa on 19 paikallishallintoaluetta.¹⁵⁰

Flightradar24 -sivuston mukaan Lagosissa on kansainvälinen Lagos Murtala Mohammed -lentokenttä, josta lennetään monien Nigerian kaupunkien lisäksi useisiin Afrikan maihin, Lähi-itään ja Yhdysvaltoihin.¹⁵¹ Lagosin ja Ibadanin välillä on junayhteys.¹⁵²

Julkinen liikenne on Nigeriassa vaarallista. Taksit ja kaukoliikenteen linja-autot ovat usein huonosti huollettuja, vakuuttamattomia ja kuljettajat kouluttamattomia. Nigerian maanteiden varilla on sekä hyväksyttyjä että luvattomia ajoneuvojen tarkastuspisteitä. Toiset ovat turvatarkastuksia ja toiset taas liittyvät pienten maksujen kiristämiseen. Nigerian kaupunki- ja maaseututeillä on usein raportoitu aseellisista ryöstöistä ja autojen kaappauksista.¹⁵³ Tieturvallisuuteen vaikuttavista tapahtumista kts. kohta 2.2.5. *Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus.*

2.1.2. Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma

Lagosin osavaltiossa oli vuonna 2016 arviolta 12,55 miljoonaa asukasta.¹⁵⁴ Lagos on Nigerian suurin kaupunki. Sen väkiluku on vuoden 2023 alussa arviolta 15,95 miljoonaa.¹⁵⁵

Vuoden 2006 väestönlaskennassa osavaltion väkiluku oli noin 9,11 miljoonaa.¹⁵⁶ Paikallishallintoalueet ja niiden väkiluku vuoden 2006 väestönlaskennassa olivat seuraavat: Ajeromi-Ifelodun (687 316), Alimosho (1 319 571), Amuwo-Odofin (328 975), Apapa (222 986), Badagry (237 731), Epe (181 734), Eti-Osa (282 791), Ibeju-Lekki (117 793), Agege Ifako-Ijaye (Agege 461 743 + Ifako-Ijaye 427 737), Ikeja (317 614), Ikorodu (527 917), Kosofe (682 772), Lagos Island (212 700), Lagos Mainland (326 700), Mushin (631 857), Ojo (609 173), Oshodi-Isolo (629 061), Shomolu (403 569) ja Surulere (502 865).¹⁵⁷

Osavaltiossa puhutaan etenkin jorubaa.¹⁵⁸

Nigerian hallituksen verkkosivuston mukaan Lagosin osavaltio on jorubankielinen sosiokulttuurinen sulatusuuni, joka houkuttelee asukkaita sekä Nigeriasta että ulkomailta. Alueen alkuperäisiä asukkaita ovat aworit etenkin Ikejan ja egunit etenkin Badagryn paikallishallintoalueilla sekä ijebut Ikorodun ja Epen paikallishallintoalueilla. Rannikko- ja jokiseudulla alkuperäisiä asukkaita ovat eko-aworit. Osavaltiossa asuu lisäksi muita "pioneeriasukkaita", jotka tunnetaan yleisesti termillä ekot.¹⁵⁹ Australian ulko- ja kauppaministeriön (Department of Foreign Affairs and Trade, DFAT) julkaiseman kartan

---

¹⁴⁸ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

¹⁴⁹ CIA 11.1.2023.

¹⁵⁰ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

¹⁵¹ Flightradar24 [päiväämätön]a.

¹⁵² NRC [päiväämätön]; Guardian Nigeria (The) / Alade & Falaju 27.11.2020.

¹⁵³ Government of United Kingdom 19.8.2022.

¹⁵⁴ NBS [päiväämätön].

¹⁵⁵ CIA 11.1.2023.

¹⁵⁶ Izady / University of Columbia 2020 [kartta]; NBS [päiväämätön].

¹⁵⁷ Paikallishallintoalueet: Federal Republic of Nigeria [päiväämätön]. Väkiluvut vuonna 2006: Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

¹⁵⁸ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

¹⁵⁹ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

mukaan asukkaat ovat valtaosin joruboja.¹⁶⁰ Lagosissa jorubat ovat suurin etninen ryhmä¹⁶¹, ja joruba on Lagosin pääkieli, mutta pidgin (Pidgin English) on yleisesti käytössä.¹⁶²

Osavaltion asukkaat ovat uskonnolliselta vakaumukseltaan pääasiassa kristittyjä,¹⁶³ mutta etenkin osavaltion länsi- ja pohjoisosissa asuu myös muslimeja.¹⁶⁴

2.1.3. Aluehallinta ja viranomaissuojelu

Kts. kohta 1.5 *Nigerian turvallisuusviranomaiset, järjestyksenvalvojaryhmät ja viranomaissuojelu*. Nigeriassa myös viranomaiset itse voivat syllistyä oikeudenloukkauksiin siviilejä vastaan, kts. kohta 1.6 *Huomattavimmat ihmisoikeusongelmat Nigeriassa*.

Käytävissä olevista keskeisistä lähteistä ei löydy sellaista tietoa, että jokin ei-valtiollinen aseellinen taho hallitsisi alueita Lagosin osavaltiossa.

2.2. Konfliktin intensiteetti Lagosin osavaltiossa

2.2.1. Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdesaasteet

Kts. kohta 1.8 *Ajankohtainen turvallisuustilanne South Westin geopolittisella alueella*.

ACLED-konfliktitietokannan mukaan Lagosin osavaltiossa turvallisuusvälikohtaukset ovat tyypiltään aseellisia yhteenottoja (taisteluja) useiden erilaisten aseellisten ryhmien välillä sekä useiden eri tahojen tekemää väkivaltaa siviilejä vastaan. Turvallisuusvälikohtauksia on useilla eri paikallishallintoalueilla eivätkä ne ole selkeästi keskittyneet yhdelle tietylle alueelle. Turvallisuusvälikohtaukset lisääntyivät vuonna 2022 (yht. 59) vuoteen 2021 verrattuna (yht. 29).¹⁶⁵ Lagosin poliisi määräsi heinä-elokuun 2022 vaihteessa kaupungin yksiköt hälytystilaan jihadistiryhmien hyökkäysten pelossa.¹⁶⁶

Mine Action Review -julkaisun mukaan Nigeriassa itsevalmisteisia räjähteitä käytetään maan pohjois- ja koillisosassa. Lagosin osavaltiota ei julkaisussa mainita.¹⁶⁷ ACLED-konfliktitietokannassa ei ole yhtään mainintaa (tarkasteltu vain vuotta 2022) esimerkiksi maamiinojen tai sodan räjähtämättömien jäänteiden aiheuttamista tuhoista.¹⁶⁸

2.2.2. Turvallisuusvälikohtausten määrä

Syys-joulukuu 2020: Turvallisuusvälikohtauksia raportoitiin yhteensä 9, näistä 4 oli taisteluja ja 5 väkivaltaa siviilejä vastaan. Räjähde- tai muita etäiskuja ei ollut. Välikohtauksista 3 tapahtui Ikorodun paikallishallintoalueella. Seuraavilla alueilla raportoitiin kullakin 1 välikohtaus:

---

¹⁶⁰ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

¹⁶¹ USDOS 12.5.2021, s. 4; World Population Review 2021; IRB 12.11.2020. Kirjeenvaihto Africa Network for Environment and Economic Justice (ANEEJ) -järjestön toimitusjohtajan kanssa.

¹⁶² IRB 12.11.2020. Kirjeenvaihto Africa Network for Environment and Economic Justice (ANEEJ) -järjestön toimitusjohtajan kanssa.

¹⁶³ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta]; Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

¹⁶⁴ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

¹⁶⁵ ACLED [päiväämätön].

¹⁶⁶ International Crisis Group / Crisis Watch 8/2022.

¹⁶⁷ Mine Action Review 2021, s. 185-190.

¹⁶⁸ ACLED [päiväämätön].

Shomolu, Ibeju-Lekki, Oshodi, Ikeja, Ifako ja Alimosho. Muilla alueilla ei ollut turvallisuusvälikohtauksia.

Vuosi 2021: Turvallisuusvälikohtauksia raportoitiin yhteensä 29, näistä 4 oli taisteluja ja 25 väkivaltaa siviilejä vastaan. Räjähde- tai muita etäiskuja ei ollut. Turvallisuusvälikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Alimosho (3), Apapa (3), Epe (3), Eti-Osa (2), Ikorodu (3), Lagos Island (2), Mushin (4) ja Oshodi (3). Lisäksi seuraavissa raportoitiin kussakin 1 välikohtaus: Agege, Amowo-Odofin, Ibeju-Lekki, Ifako, Ikeja ja Ojo. Muilla alueilla ei raportoitu välikohtauksia.

Tammi-kesäkuu 2022: Turvallisuusvälikohtauksia raportoitiin yhteensä 27, näistä 16 oli taisteluita ja 11 väkivaltaa siviilejä vastaan. Räjähde- tai muita etäiskuja ei ollut. Välikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Agege (2), Alimosho (5), Badagry (4), Eti-Osa (1), Ibeju-Lekki (3), Ikeja (1), Ikorodu (1), Kosofe (3), Lagos Island (3), Lagos Mainland (3), Shomolu (1). Muilla alueilla ei ollut välikohtauksia.

Taisteluissa oli kyse aseellisista yhteenotoista lukuisien eri ryhmien välillä: Esimerkiksi Kogbagidi Boys kahakoi kilpailevan Willoughby Boys -ryhmän kanssa toukokuun lopulla 3 vuorokauden (kirjattu 3 välikohtaukseksi) aikana Ebute-Mettassa Lagos Mainlandin paikallishallintoalueella. Samassa yhteydessä paikallisia asukkaita ryösteltiin. Lisäksi esimerkiksi Maantiekuljetustyöntekijöiden kansallisen liiton (National Union of Road Transport Workers, NURTW) eri alaryhmät kahakoivat keskenään Lagos Islandin ja Alimoshon alueilla tammi- ja helmikuussa.

Väkivallassa siviilejä vastaan oli kyse hyökkäyksistä, joita tekivät tuntemattomat aseelliset ryhmät, tunnistamattomat kulttimilitiat, Nigerian armeija ja yhdessä tapauksessa Awawa Boys -ryhmä.

Heinä-joulukuu 2022: Turvallisuusvälikohtauksia raportoitiin yhteensä 32, jotka koostuivat taisteluista (12) ja väkivallasta siviilejä vastaan (20). Räjähde- tai muita etäiskuja ei ollut. Välikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Alimosho (1), Amowo-Odofin (1), Badagry (2), Epe (2), Eti-Osa (4), Ibeju-Lekki (1), Ifako-Ijaye (1), Ikeja (1), Ikorodu (2), Kosofe (4), Lagos Island (1), Lagos Mainland (2), Ojo (7), Oshodi-Isolo (2) ja Surulere (1). Väkivallasta siviilejä vastaan syllistyivät Black Axe -kulttimilitia ja tunnistamattomaksi jääneet kulttimilitiat ja aseryhmät sekä Nigerian armeija ja poliisi. Myös taisteluissa osapuolina olivat em. aseistetut ryhmät.¹⁶⁹

2.2.3. Siviiliuhrit

Syys-joulukuu 2020: Yhteensä 3 siviiliä sai surmansa väkivallassa siviilejä vastaan Shomolun, Ikorodun ja Alimoshon paikallishallintoalueilla. Muilla alueilla ei raportoitu siviilien surmia. Lisäksi muutamia siviilejä haavoittui. Esimerkiksi syyskuun alussa Alimoshon alueella tuntematon aseistettu ryhmä hyökkäsi asukkaiden kimppuun Ibaso-Ijegin kaupungissa surmaten yhden (edellä mainittu) ja haavoittaen useita henkilöitä. Samassa yhteydessä ryhmä ryösteli ja tuhosi omaisuutta. Taisteluissa ei raportoitu siviiliuhreja.

Vuosi 2021: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 12 henkilöä seuraavilla paikallishallintoalueilla: Agege (1), Alimosho (1), Epe (3), Ifako (1), Ikorodu (2), Mushin (3) ja Ojo (1). Muilla alueilla ei raportoitu surmansa saaneita siviilejä. Useilla paikallishallintoalueilla (Lagos Island, Apapa, Eti-Osa, Ikorodu, Mushin, Alimosho) epäselväksi jäänyt määrä siviilejä haavoittui. Esimerkiksi heinäkuussa paikallinen militia yhdessä poliisin kanssa teki hyökkäyksen Eti-Osan paikallishallintoalueella ottaakseen väkivalloin maata haltuunsa. Hyökkääjät ammuskelivat umpimähkäsesti ilmaan. Lisäksi esimerkiksi heinäkuun alussa Ikorodussa epäillyt

---

¹⁶⁹ ACLED [päiväämätön].

aseistetut maanvaltaajat hyökkäsivät kylään surmaten yhden (sis. em. lukuun) ja haavoittaen useita henkilöitä. Lisäksi seuraavilla alueilla kullakin yksi haavoittui: Ibeju-Lekki, Ojo ja Ikeja.

Tammi-kesäkuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 7 ihmistä. Surmista 2 tapahtui Kosofessa ja seuraavilla paikallishallintoalueilla niitä oli kussakin 1: Badagry, Agege, Alimosho, Ibeju-Lekki ja Ikorodu. Lisäksi tuntematon määrä siviilejä haavoittui. Kaksi huomattavinta siviilien haavoittumisia aiheuttanutta välikohtausta olivat seuraavat: 13.4.2022 "satoja" viidakkoveitsin ja muin asein varustautunutta henkilöä hyökkäsi kauppiaiden kimppuun teurastamoalueella Agegessa. Samalla ohikulkijoita ryösteltiin. 1.5.2022 Awawa Boys -ryhmä hyökkäsi asukkaiden kimppuun Shaibassa Agegen paikallishallintoalueella, jolloin yksi asukas sai surmansa (mainittu yllä), tuntematon määrä asukkaita haavoittui ja omaisuutta ryösteltiin. Lisäksi yksi siviili haavoittui Alimoshon alueella kahden ryhmän välisessä yhteenotossa ammutusta harhaluodista.

Heinä-joulukuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 13 ihmistä seuraavilla paikallishallintoalueilla: Alimosho (1), Eti-Osa (3), Ikorodu (1), Kosofe (4), Lagos Mainland (2) ja Oshodi-Iso (2). Lisäksi useita siviilejä haavoittui heinäkuussa maanvaltaajien "palkkaamaksi" epäillyn tuntemattoman aseryhmän hyökätessä asuinalueelle Epressä. Samassa yhteydessä hyökkääjät tuhosivat omaisuutta.

2.2.4. Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet

IOM ei kerää tietoja South Westin alueella mahdollisista maan sisäisesti siirtymään joutuneista henkilöistä.¹⁷⁰ YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n koko maata kuvaavan kartan (tilanne 30.11.2022) mukaan Lagosin osavaltiossa ei ole (ainakaan laajamittaisesti) aiemmin tai viime aikoina maan sisäisesti tai ulkomaille siirtymään joutuneita tai alueelle palanneita.¹⁷¹ ACLED-konfliktitietokannasta ei löydy sellaista tietoa, että turvallisuusvälikohtausten yhteydessä paikallisia olisi paennut kotialueiltaan.¹⁷²

2.2.5. Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus

ACLED-konfliktitietokannan tietojen mukaan (tarkasteltu vain vuotta 2022) turvallisuusvälikohtausten yhteydessä siviiliväestöön on kohdistettu ryöstelyä (em. Kogbagidi Boys ja Willoughby Boys -ryhmien välisen kahakan yhteydessä Lagos Mainlandissa), omaisuuden tuhoamista ja liikkumisen rajoittamista (NURTW:n kahden ryhmän välisessä yhteenotossa Alimoshossa helmikuussa).¹⁷³

Lagosin osavaltiossa oli vuoden 2022 tarkasteluajanjakson aikana yhteensä 70 mielenosoitusta, joista suurin osa oli rauhallisia. Lisäksi raportoitiin 44 mellakkaa, joista 40:ssä oli kyse väkijoukon tekemästä väkivallasta (engl. mob violence) (joita ei tässä raportissa ole laskettu turvallisuusvälikohtauksiin). Tällaisissa yhteenotoissa sai surmansa muutamia ihmistä ja joitakin loukkaantui. Esimerkiksi joukko paimentolaisia surmasi bussinkuljettajan Badagryssä. Paikalliset pystyttivät bussinkuljettajan surman vuoksi alueelle tiesulkuja, ja poliisi ja armeija hajottivat väkijoukon. Lisäksi esimerkiksi joulukuussa Eti-Osassa poliisi ampui kyynelkaasua mielenosoittajia vastaan näiden protestoitua poliisin tekemää surmaa vastaan. Joulukuussa APC-puolueen sponsoroimaksi epäilty mellakoiva väkijoukko hyökkäsi työväenpuolueen kannattajia vastaan

¹⁷⁰ kts <https://displacement.iom.int/nigeria> > Reports. Ei raportteja South Westin alueelta tästä teemasta.

¹⁷¹ UNHCR 7.12.2022 [kartta].

¹⁷² ACLED [päiväämätön].

¹⁷³ ACLED [päiväämätön].

Lakowen kaupungissa Ibeju-Lekkissä. Väkijoukko vahingoitti useita ihmisiä.¹⁷⁴ Oduduwa Republic -jorubavaltion perustamista ajavat agitaattorit osoittivat vuodenvaihteen 2022-2023 aikoihin mieltään Lagosissa.¹⁷⁵

3. South West: Ondon osavaltio

3.1. Taustatietoja Ondon osavaltiosta

3.1.1. Sijainti ja kulkuyhteydet

Ondon osavaltioilla on yhteistä rajaa seuraavien osavaltioiden kanssa: Ogun, Osun, Ekiti, Kogi, Edo ja Delta. Etelässä osavaltio rajoittuu Atlantin rannikkoon.¹⁷⁶

Ondon osavaltion pääkaupunki on Akure,¹⁷⁷ joka sijaitsee Akure Southin paikallishallintoalueella¹⁷⁸. Osavaltion huomattavimpia kaupunkeja Akuren lisäksi ovat Okitipupa, Ondo, Ikare, Owo, Ode-Aye, Igbotako, Ilutitun, Ile-Oluji, Ore, Ifon, Igbara-Oke, Irele, Owena, Idanre, Oka, Igboke, Isua, Bolorunduro, Igbekebo, Iju, Ita-Ogbolu, Oke-Igbo, Ido-Ani, Ikun, Ilara, Ijare ja Oke-Agbe. Osavaltiossa on 18 paikallishallintoaluetta,¹⁷⁹ joiden sijainti on esitetty Columbian yliopiston julkaisemassa kartassa¹⁸⁰.

Flightradar24 -sivuston mukaan osavaltion pääkaupunki Akurella sijaitsee lentokenttä Akure Airport, johon lennetään ainakin Lagosista (19 lentoa viikossa) ja Abujasta (23 lentoa viikossa). Muissa osavaltioissa sijaitsevat lähimmät lentokentät (alle 200 km Akuresta) ovat Benin, Ibadan, Ilorin, Asaba ja Warri.¹⁸¹

Nigerian valtiollisen rautatieyhtiön verkkosivuilta ei löydy sellaista tietoa, että osavaltiossa olisi kansallisia rautatieyhteyksiä.¹⁸²

Julkinen liikenne on Nigeriassa vaarallista. Taksit ja kaukoliikenteen linja-autot ovat usein huonosti huollettuja, vakuuttamattomia ja kuljettajat kouluttamattomia. Nigerian maanteiden varsilla on sekä hyväksyttyjä että luvattomia ajoneuvojen tarkastuspisteitä. Toiset ovat turvatarkastuksia ja toiset taas liittyvät pienten maksujen kiristämiseen. Nigerian kaupunki- ja maaseututeillä on usein raportoitu aseellisista ryöstöistä ja autojen kaappauksista.¹⁸³ Tieturvallisuuteen vaikuttavista tapahtumista kts. kohta 3.2.5. *Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus.*

3.1.2. Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma

Ondon osavaltiossa oli vuonna 2016 arviolta 4,67 miljoonaa asukasta.¹⁸⁴ Vuoden 2006 väestönlaskennassa osavaltion väkiluku oli noin 3,46–3,64¹⁸⁵ miljoonaa. Paikallishallintoalueet ja niiden väkiluku vuoden 2006 väestönlaskennassa olivat seuraavat: Akoko North (North-East)

---

¹⁷⁴ ACLED [päiväämätön].

¹⁷⁵ ACLED & CDD 19.1.2023.

¹⁷⁶ esim. Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

¹⁷⁷ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

¹⁷⁸ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

¹⁷⁹ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

¹⁸⁰ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

¹⁸¹ Flightradar24 [päiväämätön]b.

¹⁸² NRC [päiväämätön].

¹⁸³ Government of United Kingdom 19.8.2022.

¹⁸⁴ NBS [päiväämätön].

¹⁸⁵ Pienempi luku: Izady / University of Columbia 2020 [kartta]. Isompi luku: NBS [päiväämätön]. Toisessa luvusta ilmeisesti näppäilyvirhe.

(179 092), Akoko North-West (211 867), Akoko South-East (82 443), Akoko South-West (228 383), Akure North (130 765), Akure South (360 268), Ese Odo (158 256), Idanre (129 795), Ifedore (176 372), Ilaje (289 838), Ile Oluji/Okeigbo (Ile Oluji-Ikeigbo) (171 876), Irele (144 136), Odigbo (232 287), Okitipupa (234 138), Ondo East (76 092), Ondo West (288 868), Ose (144 139) ja Owo (222 262).¹⁸⁶

Etniseltä taustaltaan osavaltion väestö muodostuu pääosin jorubien etnisen ryhmän alaryhmistä akokoista, akureista, ikaleista, ilajeista, ondoista ja owoista. Lisäksi osavaltiossa asuu vähemmistöryhmiä kuten ijaweita ja apoita.¹⁸⁷ Ijaweja asuu pääosin rannikolla osavaltion etelä- ja kaakkoisosissa.¹⁸⁸

Ondon osavaltion asukkaat ovat uskonnolliselta vakaumukseltaan pääasiassa kristittyjä.¹⁸⁹ Osa osavaltiossa väestöstä on muslimeja ja animisteja. Heitä asuu etenkin osavaltion luoteisosassa Ondo Westin ja Ile-Olujin/Ikeigbon paikallishallintoalueiden itäosissa.¹⁹⁰

Jorubien keskuudessa on sekä kristinuskoa että islamia tunnustavia henkilöitä. Monet nigerialaiset yhdistävät perinteisiä animistisiä uskontoja islamiin tai kristinuskoon.¹⁹¹

3.1.3. Aluehallinta ja viranomaissuojelu

Kts. kohta 1.5 *Nigerian turvallisuusviranomaiset, järjestyksenvalvojaryhmät ja viranomaissuojelu*. Nigeriassa myös viranomaiset itse voivat syllistyä oikeudenloukkauksiin siviilejä vastaan, kts. kohta 1.6 *Huomattavimmat ihmisoikeusongelmat Nigeriassa*.

Käytettävissä olevista keskeisistä lähteistä ei löydy sellaista tietoa, että jokin ei-valtiollinen aseellinen taho hallitsisi alueita Ondon osavaltiossa.

3.2. Konfliktin intensiteetti Ondon osavaltiossa

3.2.1. Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdesaasteet

Kts. kohta 1.8 *Ajankohtainen turvallisuustilanne South Westin geopoliittisella alueella*.

ACLED-konfliktitietokannan mukaan yleisimpiä turvallisuusvälikohtauksia ovat suorat väkivallanteot siviilejä vastaan. Väkivalta siviilejä vastaan on useimmiten tyypiltään joko hyökkäyksiä tai sieppauksia. Aseina käytetään yleensä viidakkoiveiksi tai tuliasseita, mutta Owossa tehdyssä kirkkoiskussa käytettiin myös räjähteitä.¹⁹²

Aseellisten yhteenottojen (taistelujen) kategoriaan kuuluvia turvallisuusvälikohtauksia on ollut huomattavasti vähemmän. Näissä välikohtauksissa uhreina on pääasiassa kyseisten aseellisten osapuolten jäseniä, mutta toisinaan myös siviilisiä siviilejä saa surmansa tai haavoittuu. Räjähd- tai muita etäiskuja (kuten tienvarsipommeja, ilmaiskuja, kranaatti-iskuja jne) ei ole ollut (Owossa tehty isku kirkkoon on kirjattu väkivallaksi siviilejä vastaan).¹⁹³

¹⁸⁶ Paikallishallintoalueet: Federal Republic of Nigeria [päiväämätön]. Väkiluvut vuonna 2006: Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

¹⁸⁷ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

¹⁸⁸ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

¹⁸⁹ Izady / University of Columbia 2020 [kartta]; Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

¹⁹⁰ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

¹⁹¹ USDOS 12.5.2021, s. 3-4.

¹⁹² ACLED [päiväämätön].

¹⁹³ ACLED [päiväämätön].

ACLED-konfliktitietokannassa mainitaan valtio-osapuolen turvallisuustoimijoina Ondossa olevan mm alueellinen puolisoitilaallinen joukko Amotekun (lähteissä myös esim. Ondo State Security Network Agency¹⁹⁴), Nigerian armeija, poliisi ja OPC.¹⁹⁵

Ei-valtiollisina toimijoina, jotka syyllistyvät väkivaltaan siviilejä vastaan, mainitaan erilaisia militioita, kuten tunnistamaton kulttimilitia, Black Axe Confraternity¹⁹⁶, Eiye Confraternity, Akuno-Akoko yhteisö militia ja fulanien etninen militia. Lisäksi mainitaan ISWAP ja metsästäjien aseellinen ryhmä. Usein väkivallantekijäksi on kuitenkin kirjattu tuntematon aseellinen ryhmä.¹⁹⁷

Kesäkuussa 2022 ainakin 40 ihmistä sai surmansa Ondon osavaltiossa Owon kaupungissa sijaitsevaan katoliseen kirkkoon tehdyssä iskussa. Liittovaltion viranomaisten mukaan iskusta oli vastuussa ISWAP, mutta osavaltiohallinto oli asiasta eri mieltä.¹⁹⁸ Islamistinen äärijärjestö ISWAP toimii lähinnä Nigerian pohjoisosissa, joka on kaukana Ondon osavaltioista. Osavaltion kuvernöörin 5 päivää iskun jälkeen antaman tiedon mukaan isku vaikutti 127 henkilöön: 40 surmansa saaneen lisäksi 61 henkilöä oli edelleen sairaalassa ja 26 oli kotiutettu sairaalasta. Isku sunnuntai- tai maanantai- aamuna toteutettiin kiväärein ja räjähtein.¹⁹⁹ BBC kuvailee tapahtumia ja kertoo Owon olevan tavallisesti suhteellisen rauhallinen ja säästyneen aiemmin tällaisilta iskuilta.²⁰⁰

Premium Times uutisoi (28.12.2021) paimentolaisten ja maanviljelijöiden välisten konfliktien olevan potentiaalisin turvallisuusuhka Nigeriassa, mutta Ondo ei ole tilastollisesti kärjessä tällaisissa välikohtauksissa. Viranomaisten mukaan väkivaltaisuuksien näiden ryhmien välillä ovat kuitenkin vähentyneet viranomaistoiminnan ja Ondossa "suljettuja laidunmaita" koskevan lain (anti-open grazing law) voimaantumisen jälkeen syyskuussa 2021. Osavaltion kuvernöörin mukaan lain tarkoituksena oli antaa paimentolaisille ja maanviljelijöille vapaus harjoittaa ammattiaan häiriöttä. Laissa määrätään rangaistuksista paimentolaisille, jotka laiduntavat karjaansa nimettyjen alueiden ulkopuolella. Lain mukaan paimentolaisten tulisi hankkia karjatiloja osavaltion hallituksen kautta nimetyillä alueilla.²⁰¹

Mine Action Review -julkaisussa ei mainita, että Ondon osavaltiossa olisi räjähdesaasteita (räjähtämättömiä sodan jäänteitä) tai miinoitettuja alueita. Itsevalmisteisia räjähteitä käytetään lähinnä maan koillisosassa.²⁰² ACLED-konfliktitietokannassa ei ole yhtään mainintaa (tarkasteltu vain vuotta 2022) esimerkiksi maamiinojen tai sodan räjähtämättömien jäänteiden aiheuttamista tuhoista.²⁰³

3.2.2. Turvallisuusvälikohtausten määrä

Syys-joulukuu 2020: Turvallisuusvälikohtauksia raportoitiin yhteensä 16, näistä 6 oli taistelua ja 10 väkivaltaa siviilejä vastaan. Välikohtauksia tapahtui eniten (7) Akure Southin paikallishallintoalueella. Turvallisuusvälikohtaukset liittyivät maakiistoihin ja osavaltion kuvernöörinvaaleihin liittyviin erimielisyyksiin.²⁰⁴

¹⁹⁴ Premium Times / Kabir 11.8.2020.

¹⁹⁵ ACLED [päiväämätön].

¹⁹⁶ Ryhmästä käytetään myös nimeä Aiye Confraternity tai Ayee, tunnetaan myös nimellä Neo Black Movement of Africa (NBM). Lisätietoja tästä ryhmästä Kanadan maahanmuutto- ja pakolaislautakunnan (IRB) 28.10.2022 julkaisemassa kyselyvastauksessa <https://www.irb-cisr.gc.ca/en/country-information/rir/Pages/index.aspx?doc=458713&pls=1> (käyty 9.12.2022).

¹⁹⁷ ACLED [päiväämätön].

¹⁹⁸ International Crisis Group / Crisis Watch 6/2022.

¹⁹⁹ Voice of America 9.6.2022.

²⁰⁰ BBC / Orjinmo 6.6.2022.

²⁰¹ Premium Times / Oluwole 28.12.2021.

²⁰² Mine Action Review 2022, s. 207-213.

²⁰³ ACLED [päiväämätön].

²⁰⁴ ACLED [päiväämätön].

Vuosi 2021: Ondon osavaltiossa tapahtui vuonna 2021 yhteensä 34 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (7) ja väkivallasta siviilejä vastaan (27). Räjähde- tai muita etäiskuja ei ollut. Turvallisuusvälikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Akoko North (East)²⁰⁵ (2), Akoko North-West (3), Akoko South-West (3), Akure North (9), Akure South (8), Ilaje (1), Okitipupa (2), Ondo West (1), Ose (2) ja Owo (3). Muilla alueilla ei raportoitu turvallisuusvälikohtauksia.²⁰⁶

Tammi-kesäkuu 2022: Turvallisuusvälikohtauksia tapahtui yhteensä 24, jotka koostuivat taisteluista (3) ja väkivallasta siviilejä vastaan (21). Räjähde- tai muita etäiskuja ei ollut. Turvallisuusvälikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Akoko North East (3), Akoko North West (2), Akure North (1), Akure South (4), Idanre (1), Ilaje (1), Odigbo (1), Ondo West (1), Ose (6) ja Owo (4). Muilla paikallishallintoalueilla ei raportoitu turvallisuusvälikohtauksia.²⁰⁷

Taisteluissa yhdessä tapauksessa oli kyse sotilaiden ja Amotekunin joukkojen välisestä kahakasta Akure Southissa; toisessa tapauksessa aseistetut henkilöt surmasivat sotilaan ja siviilin sekä sieppasivat ulkomaalaisen henkilön Owossa ja kolmannessa välikohtauksessa paikallisista metsästäjistä koostuvat militiat ottivat yhteen aseellisen fulanipaimentolaisten ryhmän kanssa Osessa.²⁰⁸

Väkivallasta siviilejä vastaan syylistyivät tammi-kesäkuussa 2022 Amotekun (1), fulanien etninen militia (6), ISWAP (1) ja tunnistamattomat aseelliset ryhmät (13). Väkivallan kohteina oli mm. kristittyjä, maanviljelijöitä, opiskelijoita ja naisia sekä politiikkaan, ammattiliittoihin tai paikallisiin yhteisöihin kytköksissä olevia henkilöitä.²⁰⁹ Owossa tapahtuneesta isosta kirkkoiskusta kts. kohta 3.2.3. siviiliuhrit.

Heinä-joulukuu 2022: Osavaltiossa tapahtui 18 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (3) ja väkivallasta siviilejä vastaan (15). Räjähde- tai muita etäiskuja ei ollut. Välikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Akure South (3), Akure North (1), Akoko South East (3), Akoko North East (2), Akoko North West (1), Ese-Edo (1), Ilaje (1), Odigbo (1), Ondo East (1), Owo (2) ja Ose (2). Väkivallasta siviilejä vastaan toteuttaneet ryhmät jäivät useimmissa tapauksissa tunnistamattomiksi.²¹⁰

3.2.3. Siviiliuhrit

Syys-joulukuu 2020: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 4 henkilöä. Muutamia henkilöitä siepattiin. Taisteluissa ei ollut siviiliuhreja.²¹¹

Vuosi 2021: Vuonna 2021 väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 15 henkilöä ja 5 henkilöä haavoittui. Useita henkilöitä siepattiin. Siviilien surmat tapahtuivat seuraavilla alueilla: Akoko North East (1), Akoko North West (4), Akoko South West (1), Akure North (3), Akure South (1), Ose (1) ja Owo (4). Muilla alueilla ei raportoitu siviilien surmia väkivallassa siviilejä vastaan. Taisteluissa sai surmansa 16 ihmistä, jotka ilmeisesti olivat ainakin pääosin muita kuin siviilejä.²¹²

Tammi-kesäkuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa ainakin 37 ihmistä. Luku on kuitenkin erittäin epäluotettava, koska ACLED on kirjannut Owon paikallishallintoalueella kesäkuussa tapahtuneessa kirkkoiskussa surmansa saaneiden määräksi 22, mutta tapahtuman

²⁰⁵ ACLED -konfliktitietokannassa Akoko Northin sijaan mainitaan paikallishallintoalueen nimeksi Akoko North East. ACLED [päiväämätön].

²⁰⁶ ACLED [päiväämätön].

²⁰⁷ ACLED [päiväämätön].

²⁰⁸ ACLED [päiväämätön].

²⁰⁹ ACLED [päiväämätön].

²¹⁰ ACLED [päiväämätön].

²¹¹ ACLED [päiväämätön].

²¹² ACLED [päiväämätön].

tapausselosteessa kuolonuhrien määräksi on kirjattu 22–100 henkilöä.²¹³ International Crisis Groupin julkaisun mukaan iskussa sai surmansa vähintään 40 ihmistä.²¹⁴ 5 päivää iskun jälkeen kuvernööri ilmoitti, että 40 surmansa saaneen lisäksi 61 henkilöä oli edelleen sairaalassa ja 26 oli kotiutettu sairaalasta.²¹⁵

Surmansa saaneiden määrä paikallishallintoalueittain on seuraava: Owo 23–101, Akoko North West 1, Akure South 1, Ilaje 1 ja Ose 11. Muilla paikallishallintoalueilla ei ollut surmansa saaneita siviilejä. Lisäksi useita siviilejä siepattiin.²¹⁶

Heinä-joulukuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 5 henkilöä seuraavilla alueilla: Akoko South East (1), Akure South (2), Ilaje (1) ja Ondo East (1). Lisäksi 10 siviiliä haavoittui, heistä 4 Akoko South Eastissa, 4 Owossa, 1 Akoko North Eastissa ja 1 Odigbossa. Lukuisia ihmisiä siepattiin. Esimerkiksi 3.9.2022 tuntematon aseistettu ryhmä sieppasi 11–40 matkustajaa, jotka olivat Osesa matkalla Akuresta Beniniin (Benin Cityyn).²¹⁷

3.2.4. Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet

IOM ei kerää tietoja South Westin alueella mahdollisista maan sisäisesti siirtymään joutuneista henkilöistä.²¹⁸ YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n koko maata kuvaavan kartan (tilanne 30.11.2022) mukaan Ondon osavaltiossa ei ole (ainakaan laajamittaisesti) aiemmin tai viime aikoina maan sisäisesti tai ulkomaille siirtymään joutuneita tai alueelle palanneita.²¹⁹ Uutisoinnin mukaan ihmisiä on kuitenkin joutunut muuttamaan yhteenottojen vuoksi pois kotiseuduiltaan. Premium Times uutisoi (28.12.2021) paimentolaisten ja maanviljelijöiden välisestä kahakoista, joiden vuoksi esimerkiksi Owon paikallishallintoalueella sijaitsevan Jugberen yli 200 viljelijän ja heidän perheenjäsentensä yhteisö pakeni kokonaisuudessaan (tarkkaa ajankohtaa ei mainittu).²²⁰

3.2.5. Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus

ACLED-konfliktitietokannasta löytyy tietoja yksittäisistä turvallisuusvälikohtauksista (tarkasteltu vain vuotta 2022), jotka ovat tapahtuneet teiden varsilla ja vaikuttaneet paikallisten elämään. Esimerkiksi 3.9.2022 tuntematon aseistettu ryhmä sieppasi 11–40 matkustajaa, jotka olivat Osesa matkalla Akuresta Beninin kaupunkiin.²²¹ Lisäksi löytyy tietoja yksittäisistä tuhopoltoista. Esimerkiksi tammikuussa 2022 epäillyt aseistetut fulanipaimentolaiset surmasivat kolme henkilöä ja sytyttivät pelloja ja rakennuksia tuleen sen jälkeen, kun paikalliset olivat kieltäneet heitä laiduntamasta karjaansa pelloillaan.²²²

CDD:n mukaan paimentolaisten ja maanviljelijöiden välinen konflikti on South Westin geopolitiisella alueella johtanut paitsi surmiin, myös pakenemisiin kotialueelta, taloudellisiin menetyksiin, omaisuuden tuhoutumisiin, naisiin ja tyttöihin kohdistuneeseen

²¹³ ACLED [päiväämätön].

²¹⁴ International Crisis Group / Crisis Watch 6/2022.

²¹⁵ Voice of America 9.6.2022.

²¹⁶ ACLED [päiväämätön].

²¹⁷ ACLED [päiväämätön].

²¹⁸ kts <https://displacement.iom.int/nigeria> > Reports. Ei raportteja South Westin alueelta tästä teemasta.

²¹⁹ UNHCR 7.12.2022 [kartta].

²²⁰ Premium Times / Oluwole 28.12.2021.

²²¹ ACLED [päiväämätön].

²²² ACLED [päiväämätön].

seksuaaliväkivaltaan, korkeampiin ruoan hintoihin, heikentyneeseen sosiaaliseen koheesioon ja väestön siirtymisiin maaseudulta kaupunkeihin.²²³

Vuoden 2022 aikana (muuta vuosia ei tarkasteltu) osavaltiossa oli lukuisia mielenosoituksia, jotka olivat pääosin rauhallisia. Lisäksi tapahtui joitakin väkivaltaisia mellakoita. Esimerkiksi 10.12.2022 Odigbon alueella Aiyetoron asukkaat hyökkäsivät Koserun asukkaiden kimppuun kostoksi erään naisen vahingoittamisesta maakiistaan liittyen. Henkilövahinkojen lisäksi omaisuutta tuhottiin.²²⁴

4. South West: Ekitin osavaltio

4.1. Taustatietoja Ekitin osavalttiosta

4.1.1. Sijainti ja kulkuyhteydet

Ekitin osavalttiolla on yhteistä rajaa seuraavien osavaltioiden kanssa: Osun, Ondo, Kwara ja Kogi.²²⁵

Ekitin osavaltion pääkaupunki on Ado-Ekiti.²²⁶ Osavaltion huomattavimpia kaupunkeja ovat Ado, Ikere Ekiti, Awo Ekiti, Ayegbaju Ekiti, Araromi Oke Ekiti, Efon-Alaaye ja Aramoko Ekiti. Osavaltiossa on 16 paikallishallintoaluetta,²²⁷ joiden sijainti on esitetty Columbian yliopiston julkaisemassa kartassa²²⁸.

Flightradar24 -sivuston mukaan Ekitin osavaltiossa ei ole lentokenttää.²²⁹ Lähin lentokenttä on Ondon osavaltiossa sijaitseva Akuren lentokenttä.²³⁰ Nigerian valtiollisen rautatieyhtiön verkkosivuilta ei löydy sellaista tietoa, että osavaltiossa olisi kansallisia rautatieyhteyksiä.²³¹

Julkinen liikenne on Nigeriassa vaarallista. Taksit ja kaukoliikenteen linja-autot ovat usein huonosti huollettuja, vakuuttamattomia ja kuljettajat kouluttamattomia. Nigerian maanteiden varsilla on sekä hyväksytyjä että luvattomia ajoneuvojen tarkastuspisteitä. Toiset ovat turvatarkastuksia ja toiset taas liittyvät pienten maksujen kiristämiseen. Nigerian kaupunki- ja maaseututeillä on usein raportoitu aseellisista ryöstöistä ja autojen kaappauksista.²³² Tieturvallisuuteen vaikuttavista tapahtumista kts. kohta 4.2.5. *Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus.*

4.1.2. Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma

Ekitin osavaltiossa oli vuonna 2016 arviolta 3,27 miljoonaa asukasta.²³³ Vuoden 2006 väestönlaskennassa osavaltion väkiluku oli noin 2,40 miljoonaa.²³⁴

Osavaltion 16 paikallishallintoaluetta ja niiden väkiluku vuoden 2006 väestönlaskennassa olivat seuraavat: Ado (Ado-Ekiti) (313 690), Efon (87 187), Ekiti West (179 600), Ijero (221 873),

---

²²³ CDD 12.9.2022, s. 10-12.

²²⁴ ACLED [päiväämätön].

²²⁵ esim. Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

²²⁶ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

²²⁷ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

²²⁸ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

²²⁹ Flightradar24 [päiväämätön]c.

²³⁰ Flightradar24 [päiväämätön]b.

²³¹ NRC [päiväämätön].

²³² Government of United Kingdom 19.8.2022.

²³³ NBS [päiväämätön].

²³⁴ Izady / University of Columbia 2020 [kartta]; NBS [päiväämätön].

Irepodun/Ifelodun (131 330), Ido/Osi (Ido-Osi) (160 000), Ikole (170 414), Ilejemeje (43 459), Moba (145 408), Oye (137 796), Ekiti East (138 340), Ekiti South West (ilmeisesti sama kuin Ekiti West) (179 600), Emure (94 264), Ikere (148 558) and Ise/Orun (113 951) ja Aiyekire (Gbonyin) (147 990).²³⁵

Nigerian liittovaltion verkkosivujen mukaan osavaltion asukkaat käyttävät "ekitin murretta"²³⁶ (jolla tarkoitetaan ilmeisesti joruban kielen eri murteita).

Etniseltä taustaltaan osavaltion väestö muodostuu pääosin jorubista. Osavaltion itäosissa asuu lisäksi muiden etnisten ryhmien edustajia.²³⁷

Ekitin osavaltion asukkaat ovat uskonnolliselta vakaumukseltaan pääasiassa kristittyjä.²³⁸ Columbian yliopiston julkaiseman kartan mukaan varsinkin osavaltion pohjoisimmissä osissa eli Moban, Ijemejen, Oyen ja Ikolen paikallishallintoalueilla asuu lisäksi muslimeja ja kansanuskonnon/animismin harjoittajia.²³⁹ Jorubien keskuudessa on sekä kristinuskoa että islamia tunnustavia henkilöitä. Monet nigerialaiset yhdistävät perinteisiä animistisiä uskontoja islamiin tai kristinuskoon.²⁴⁰

4.1.3. Aluehallinta ja viranomaissuojelu

Kts. kohta 1.5 *Nigerian turvallisuusviranomaiset, järjestyksenvälvoijaryhmät ja viranomaissuojelu*. Nigeriassa myös viranomaiset itse voivat syllistyä oikeudenloukkauksiin siviilejä vastaan, kts. kohta 1.6 *Huomattavimmat ihmisoikeusongelmat Nigeriassa*.

Käytettävissä olevista keskeisistä lähteistä ei löydy sellaista tietoa, että jokin ei-valtiollinen aseellinen taho hallitsisi alueita Ekitin osavaltiossa.

4.2. Konfliktin intensiteetti Ekitin osavaltiossa

4.2.1. Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdesaasteet

Kts. kohta 1.8 *Ajankohtainen turvallisuustilanne South Westin geopolittisella alueella*.

ACLED-konfliktitietokannan mukaan turvallisuusvälikohtauksia on ollut vuonna 2022 hieman vähemmän (17) vuoteen 2021 verrattuna (23). Turvallisuusvälikohtaukset eivät ole keskittyneet selkeästi tietylle alueelle. Aseellinen väkivalta siviilejä vastaan on yleisin turvallisuusvälikohtausten muoto.²⁴¹

Mine Action Review -julkaisun mukaan Nigeriassa itsevalmisteisia räjähteitä käytetään maan pohjois- ja koillisosassa. Ekitin osavaltiota ei julkaisussa mainita.²⁴² ACLED-konfliktitietokannassa ei ole yhtään mainintaa (tarkasteltu vain vuotta 2022) esimerkiksi maamiinojen tai sodan räjähtämättömien jäänteiden aiheuttamista tuhoista.²⁴³

²³⁵ Paikallishallintoalueet: Federal Republic of Nigeria [päiväämätön]. Väkiluvut vuonna 2006: Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

²³⁶ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

²³⁷ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

²³⁸ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta]; Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

²³⁹ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

²⁴⁰ USDOS 12.5.2021, s. 3-4.

²⁴¹ ACLED [päiväämätön].

²⁴² Mine Action Review 2021, s. 185-190.

²⁴³ ACLED [päiväämätön].

4.2.2. Turvallisuusvälikohtausten määrä

Syys-joulukuu 2020: Turvallisuusvälikohtauksia raportoitiin yhteensä 7, joista 2 oli taisteluja ja 5 väkivaltaa siviilejä vastaan. Välikohtaukset tapahtuivat Ado Ekitin (2), Ekiti Westin (1), Ikeren (1), Irepodunin (1) ja Oyen (2) paikallishallintoalueilla. Useimmissa tapauksissa kyse oli tuntemattoman aseellisen ryhmän hyökkäyksestä yksittäistä henkilöä vastaan.

Vuosi 2021: Turvallisuusvälikohtauksia raportoitiin yhteensä 23, joista 2 oli taisteluita ja 21 väkivaltaa siviilejä vastaan. Räjähde- tai muita etäiskuja ei ollut. Välikohtaukset tapahtuivat Ado Ekitin (5), Ayekiren (2), Ekiti Eastin (4), Ekiti Westin (1), Ido-Osin (1), Ikolen (5), Ilejemejen (1), Irepodunin (1), Moban (2) ja Oyen (1) paikallishallintoalueilla. Useimmat (15) väkivallanteista siviilejä vastaan olivat tyypiltään yhden tai useamman henkilön sieppauksia. Kaikissa sieppaustapauksissa tekijäksi on kirjattu tuntematon aseistettu ryhmä. Muut (6) siviilileihin kohdistuneet väkivallanteet olivat tuntemattoman aseistetun ryhmän tai yhdessä tapauksessa fulanimilitian tekemiä.

Tammi-kesäkuu 2022: Turvallisuusvälikohtauksia raportoitiin 9, joista 1 oli tyypiltään taistelu ja 8 väkivaltaa siviilejä vastaan. Räjähde- tai muita etäiskuja ei ollut. Välikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Ado-Ekiti (2), Efon (1), Ido-Osi (1), Ikole (2), Moba (1) ja Oye (2). Muilla alueilla ei ollut välikohtauksia. Kaikissa 9 välikohtauksessa tekijäksi on kirjattu tuntematon aseistettu ryhmä. Tällaiset ryhmät toteuttivat hyökkäyksiä ja sieppauksia. Ajanjakson ainoassa raportoidussa taistelussa 6.4.2022 aseistettu ryhmä otti yhteen poliisin ja NSCDC:n kanssa SDP:n tapahtumassa ja kuvernööriehdokkaan saattuetta vastaan Efonissa.

Heinä-joulukuu 2022: Turvallisuusvälikohtauksia raportoitiin 8, jotka olivat kaikki tyypiltään väkivaltaa siviilejä vastaan. Ne jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Efon (1), Ijero (1), Ikole (4) ja Oye (2).

4.2.3. Siviiliuhrit

Syys-joulukuu 2020: Väkivallanteissa siviilejä vastaan sai surmansa 4 henkilöä, yksi kussakin seuraavista alueista: Ikere, Oye, Ekiti West ja Ado Ekiti.

Vuosi 2021: Väkivallanteissa siviilejä vastaan sai surmansa 1 ihminen Ido-Osin alueella. Lisäksi lukuisia ihmisiä siepattiin eri alueilla lunnasvaatimusten toivossa. Joissakin tapauksissa siepattuja vapautettiin muutamia päiviä myöhemmin. Esimerkiksi lokakuussa tuntemattomat aseistettut miehet sieppasivat 8 henkilöä Ikolen alueella. Alun perin siepattuja oli 14, mutta 6 oli onnistunut pakenemaan. Sieppajat vaativat 50 miljoonaa naira²⁴⁴, mutta uhrit vapautettiin huomattavasti pienempiä lunnaita vastaan.

Tammi-kesäkuu 2022: Väkivallanteissa siviilejä vastaan sai surmansa 1 ihminen Ado-Ekitin alueella, lisäksi ilmeisesti 1 siviili sai surmansa ja 1 haavoittui Oyessa. Useita ihmisiä siepattiin eri alueilla. Lisäksi joitakin kannattajia haavoittui SDP:n puoluetapahtumassa Efonissa 6.4.2022. Tuolloin tuntemattomat hyökkääjät käyttivät aseinaan kiviä ja keppejä.

Heinä-joulukuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 2 henkilöä, heistä toinen Ikolessa ja toinen Oyessa. Lisäksi muutamia haavoittui ja siepattiin.

---

²⁴⁴ n. 107 000 euroa. www.valuuttamuunnin.com.

4.2.4. Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet

IOM ei kerää tietoja South-Eastin alueella mahdollisista maan sisäisesti siirtymään joutuneista henkilöistä.²⁴⁵ YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n koko maata kuvaavan kartan (tilanne 30.11.2022) mukaan Ekitin osavaltiossa ei ole (ainakaan laajamittaisesti) aiemmin tai viime aikoina maan sisäisesti tai ulkomaille siirtymään joutuneita tai alueelle palanneita.²⁴⁶ ACLED-konfliktitietokannasta ei löyty vuodelta 2022 (muuta vuosia ei tarkasteltu) sellaista tietoa, että asukkaita olisi joutunut pakenemaan kodeistaan turvallisuusvälikohtausten vuoksi.²⁴⁷

4.2.5. Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus

ACLED-konfliktitietokannan mukaan vuoden 2022 aikana (muuta vuosia ei tarkasteltu) osavaltiossa oli muutamia mellakoita sekä pääasiassa rauhallisia mielenosoituksia. Osa niistä häiritsi teillä liikkumista. Esimerkiksi joulukuun alussa mielenosoittajat sulkipät päätien Ilejemejen alueella. Matkustajia myös siepattiin, esim. tuntemattomaksi jäänyt määrä matkustajia siepattiin Ijesa-Iju -tiellä Ikolen alueella 9.2.2022 ja 4 matkustajaa siepattiin Irele Ekiti-Oke Ako -tiellä 31.10.2022.²⁴⁸

5. South West: Ogunin osavaltio

5.1. Taustatietoja Ogunin osavaltiosta

5.1.1. Sijainti ja kulkuyhteydet

Ogunin osavaltion pääkaupunki on Abeokuta. Muita suuria kaupunkeja ovat Ewekoro, Ikenne, Sagamu, Ijebu-Ode, Ilaro, Iperu, Ago-Iwoye ja Iperu-Remo.²⁴⁹ Osavalttiolla on etelässä yhteistä rajaa Lagosin osavaltion kanssa ja lisäksi lyhyt rannikkokaistale Atlantille. Lisäksi osavalttiolla on yhteistä rajaa Oyon, Osunin ja Ondon osavaltioiden kanssa.²⁵⁰ Osavaltiossa on 21 paikallishallintoaluetta,²⁵¹ joiden sijainti on esitetty Columbian yliopiston julkaisemassa kartassa²⁵².

Flightradar24 -sivuston mukaan osavaltiossa ei ole lentokenttää.²⁵³ Abeokutaa lähimpänä olevat lentokentät sijaitsevat Lagosissa²⁵⁴ ja Ibadanissa²⁵⁵. Lagosin ja Ibadanin välillä on junayhteys.²⁵⁶ Nigerian valtiollisen rautatieyhtiön verkkosivuilla ei mainita, onko Ogunin osavaltiossa väliasemia.²⁵⁷

---

²⁴⁵ kts <https://displacement.iom.int/nigeria> > Reports. Ei raportteja South Westin alueelta tästä teemasta.

²⁴⁶ UNHCR 7.12.2022 [kartta].

²⁴⁷ ACLED [päiväämätön].

²⁴⁸ ACLED [päiväämätön].

²⁴⁹ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

²⁵⁰ esim. Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

²⁵¹ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

²⁵² Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

²⁵³ Flightradar24 [päiväämätön]c.

²⁵⁴ Flightradar24 [päiväämätön]a.

²⁵⁵ Flightradar24 [päiväämätön]d.

²⁵⁶ NRC [päiväämätön]; Guardian Nigeria (The) / Alade & Falaju 27.11.2020.

²⁵⁷ NRC [päiväämätön].

Julkinen liikenne on Nigeriassa vaarallista. Taksit ja kaukoliikenteen linja-autot ovat usein huonosti huollettuja, vakuuttamattomia ja kuljettajat kouluttamattomia. Nigerian maanteiden varsilla on sekä hyväksyttyjä että luvattomia ajoneuvojen tarkastuspisteitä. Toiset ovat turvatarkastuksia ja toiset taas liittyvät pienten maksujen kiristämiseen. Nigerian kaupunki- ja maaseututeillä on usein raportoitu aseellisista ryöstöistä ja autojen kaappauksista.²⁵⁸ Tieturvallisuuteen vaikuttavista tapahtumista kts. kohta 5.2.5. *Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus.*

5.1.2. Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma

Ogunin osavaltiossa oli vuonna 2016 arviolta 5,22 miljoonaa asukasta.²⁵⁹ Vuoden 2006 väestönlaskennassa osavaltion väkiluku oli 3,75 miljoonaa.²⁶⁰

Osavaltion paikallishallintoalueet ja niiden väkiluku vuoden 2006 väestönlaskennassa olivat seuraavat: Abeokuta North (198 793), Abeokuta South (250 295), Ado-Odo/Ota (527 242), Ewekoro (55 093), Ifo (539 170), Ijebu/(Debu) East (109 321), Ijebu/(Debu) North (280 520), Ijebu North East (68 800), Ijebu Ode (157 161), Ikenne (119 117), Imeko Afon (82 952), Ipokia (150 387), Obafemi Owode (235 071), Odogbolu (125 657), Odeda (109 522), Ogun Waterside (74 222), Remo North (59 752), Sagamu (255 885), Yewa North (Egbado North) ja Yewa South (Egbado South).²⁶¹

Suurin osa osavaltion asukkaista puhuu jotakin joruban kielen lukuisista murteista.²⁶²

Etniseltä taustaltaan osavaltion väestö muodostuu pääosin jorubista.²⁶³ Nigerian liittovaltion verkkosivuston mukaan osavaltion väestö muodostuu kuudesta etnisestä ryhmästä: egbat, ijebut, remot, egbadot, aworit ja egunit.²⁶⁴

Australian ulko- ja kauppaministeriön (Department of Foreign Affairs and Trade, DFAT) julkaiseman kartan mukaan osavaltion asukkaat ovat uskonnolliselta vakaumukseltaan pääasiassa kristittyjä.²⁶⁵ Columbian yliopiston julkaiseman yksityiskohtaisemman kartan mukaan varsinkin osavaltion keskiosissa asuu muslimeja ja kristittyjä ja rannikolla Ogun Watersiden paikallishallintoalueella pääosin kristittyjä. Kansanuskontojen harjoittajia/animisteja asuu varsinkin osavaltion länsiosissa.²⁶⁶ Jorubien keskuudessa on sekä kristinuskoa että islamia tunnustavia henkilöitä. Monet nigerialaiset yhdistävät perinteisiä animistisia uskontoja islamiin tai kristinuskoon.²⁶⁷

5.1.3. Aluehallinta ja viranomaissuojelu

Kts. kohta 1.5 *Nigerian turvallisuusviranomaiset, järjestyksenvälvoijaryhmät ja viranomaissuojelu.* Nigeriassa myös viranomaiset itse voivat syllistyä oikeudenloukkauksiin siviilejä vastaan, kts. kohta 1.6 *Huomattavimmat ihmisoikeusongelmat Nigeriassa.*

Käytettävissä olevista keskeisistä lähteistä ei löydy sellaista tietoa, että jokin ei-valtiollinen aseellinen taho hallitsisi alueita Ogunin osavaltiossa.

²⁵⁸ Government of United Kingdom 19.8.2022.

²⁵⁹ NBS [päiväämätön].

²⁶⁰ NBS [päiväämätön]; Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

²⁶¹ Paikallishallintoalueet: Federal Republic of Nigeria [päiväämätön]. Väkiluvut vuonna 2006: Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

²⁶² Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

²⁶³ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

²⁶⁴ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

²⁶⁵ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

²⁶⁶ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

²⁶⁷ USDOS 12.5.2021, s. 3-4.

5.2. Konfliktin intensiteetti Ogunin osavaltiossa

5.2.1. Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdesaasteet

Kts. kohta 1.8 Ajankohtainen turvallisuustilanne South Westin geopolittisella alueella.

ACLED-konfliktitietokannan mukaan sekä vuonna 2021 että vuonna 2022 kumpanakin raportoitiin 56 turvallisuusvälikohtausta. Ne olivat tyypiltään useimmiten aseellista väkivaltaa siviilejä vastaan. Lisäksi raportoitiin aseellisia yhteenottoja. Useissa tapauksissa turvallisuusvälikohtausten aiheuttajat jäivät tunnistamattomiksi.²⁶⁸

Mine Action Review -julkaisun mukaan Nigeriassa itsevalmisteisia räjähteitä käytetään maan pohjois- ja koillisosassa. Ogunin osavaltiota ei julkaisussa mainita.²⁶⁹ ACLED-konfliktitietokannassa ei ole yhtään mainintaa (tarkasteltu vain vuotta 2022) esimerkiksi maamiinon tai sodan räjähtämättömien jäänteiden aiheuttamista tuhoista.²⁷⁰

5.2.2. Turvallisuusvälikohtausten määrä

Syys-joulukuu 2020: Osavaltiossa tapahtui 1 turvallisuusvälikohtaus, kyseessä oli väkivallanteko siviiliä vastaan Ewekorossa. Taisteluja tai räjähdde- tai muita etäiskuja ei ollut.

Vuosi 2021: Ogunissa oli yhteensä 56 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (16) ja väkivallasta siviilejä vastaan (40). Räjähdde- tai muita etäiskuja ei ollut. Välikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Abeokuta North (5), Abeokuta South (6), Ado-Odo (5), Egbado North (10), Egbado South (2), Ewekoro (2), Ijebu North (2), Ijebu Ode (5), Ikenne (2), Imeko-Afon (4), Ipokia (1), Obafemi (5), Odedah (3), Odogbolu (2), Remo North (1) ja Shagamu (1). Muilla alueilla ei ollut välikohtauksia.

Taistelut olivat aseellisia yhteenottoja pääasiassa tuntemattomien aseellisten ryhmien ja poliisin välillä. Lisäksi oli yksittäisiä yhteenottoja erilaisten etnisten militioiden (hausojen, jorubien ja fulanien etniset militiat) sekä yhteisömilitioiden (Iraye-, Imeko-Afon, Ikenne ja Ijaka Ijoun -militiat) kesken.

Väkivallassa siviilejä vastaan kyse oli hyökkäyksistä ja sieppauksista ja seksuaaliväkivallasta. Väkivallasta siviilejä vastaan syylistyivät useimmin fulanien etninen militia tai tuntemattomaksi jääneet aseelliset ryhmät, yksittäisissä tapauksissa myös O'odua People's Congress (OPC), APC-puolue ja Ogunin yhteisö militia. Myös poliisi ja tulliviranomainen syylistyivät väkivallasta.

Tammi-kesäkuu 2022: Tammi-kesäkuussa osavaltiossa tapahtui 37 välikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (11) ja väkivallasta siviilejä vastaan (26). Räjähdde- tai muita etäiskuja ei ollut. Välikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Abeokuta North (3), Abeokuta South (10), Ado-Odo (1), Egbado North (5), Egbado South (2), Ewekoro (5), Ifo (1), Ikenne (1), Obafemi (3), Odedah (1), Remo North (1) ja Shagamu (4). Muilla alueilla ei ollut välikohtauksia. Taistelut olivat aseellisia yhteenottoja pääasiassa kulttimilitioiden kesken (etenkin Black Axe ja Eiye Confraternity) tai tuntemattomien aseellisten ryhmien ja poliisin välillä. Väkivallassa siviilejä vastaan kyse oli pääasiassa hyökkäyksistä, mutta myös sieppauksia esiintyi. Väkivallasta syylistyivät sekä ei-valtiolliset ryhmät (tuntemattomat aseelliset ryhmät, militiat ja kultit) (22 välikohtausta) että valtiolliset toimijat (4 välikohtausta).

Heinä-joulukuu 2022: Ogunin osavaltiossa tapahtui 19 välikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (10) ja väkivallasta siviilejä vastaan (9). Räjähdde- tai muita etäiskuja ei ollut. Välikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Abeokuta North (1),

²⁶⁸ ACLED [päiväämätön].

²⁶⁹ ACLED [päiväämätön].

²⁷⁰ ACLED [päiväämätön].

Abeokuta South (3), Egbado North (1), Egbado South (1), Ewekoro (2), Ifo (3), Ikenne (1), Imeko-Afon (1) Obafemi (2), Odedah (2), Remo North (1) ja Shagamu (1). Muilla alueilla ei ollut välikohtauksia. Taistelut olivat aseellisia yhteenottoja pääasiassa tuntemattomaksi jääneiden aseellisten ryhmien tai kulttimilitioiden ja poliisin välillä. Väkivallanteot siviilejä vastaan olivat pääasiassa aseellisia hyökkäyksiä, johon syylistyivät tuntemattomaksi jääneet ryhmät, yksittäisissä tapauksissa Nigerian armeija ja poliisi.

5.2.3. Siviiliuhrit

Syys-joulukuu 2020: Kyseisenä aikana ei yhtään siviiliä saanut surmansa eikä haavoittunut, mutta yksi alaikäinen tyttö raiskattiin Ewekorossa.

Vuosi 2021: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 21 henkilöä. Surmat jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Abeokuta North (1), Ado-Odo (1), Egbado North (10), Ijebu Ode (3), Imeko Afon (5) ja Obafemi (1). Egbado Northissa kaikissa tapauksissa kyseessä oli fulanimilitian hyökkäyksistä maanviljelijöitä vastaan.

Lisäksi useita siviilejä haavoittui, siepattiin ja raiskattiin. Esimerkiksi 25.10.2021 Ado-Odon paikallishallintoalueella oli kaksi erillistä välikohtausta, joissa kummassakin haavoittui useita henkilöitä: ensimmäisessä välikohtauksessa maanvaltaajiksi epäillyt tuntemattomat aseistetut henkilöt haavoittivat kuutta ihmistä Jegeden yhteisössä. Toisessa välikohtauksessa aseistetut miehet, joista yksi väitti olevansa OPC:n jäsen, surmasi yhden henkilön (mainittu yllä) ja haavoitti seitsemää Igbo Obassa. Lisäksi esimerkiksi 3.10.2021 tuntematon aseistettu ryhmä hyökkäsi siviilien kimppuun Isarassa Remo Northin alueella ja haavoitti viittä ihmistä. 12.11.2021 noin 300 tunnistamatonta aseistettua henkilöä hyökkäsi Agbaakin yhteisöön Mowen lähellä Obafemissa, raiskasi naisia ja sieppasi kaksi henkilöä. Hyökkääjät myös tuhosivat taloja ja kauppia. Mahdollisista uhreista ei ole tietoa. 16.10.2021 APC:n yhden haaran jäsenet hyökkäsivät Ibikunle Amosunille lojaalien jäsenten kimppuun Akessa Abeokutan alueella. Epäselväksi jäänyt määrä henkilöitä haavoittui, joidenkin lähteiden mukaan yksi sai surmansa (ei sis. yllä mainittuun lukuun) ja kolme haavoittui. Lisäksi osa taistelujen uhreista oli mahdollisesti siviilejä (ACLED-tieto epäselvä).

Tammi-kesäkuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 19 henkilöä. Surmat jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Abeokuta North (1), Abeokuta South (6), Egbado North (5), Egbado South (2), Ewekoro (4) ja Odedah (1).

Lisäksi useita siviilejä haavoittui ja siepattiin väkivallassa siviilejä vastaan. Esimerkiksi 1.1.2022 sotilaat surmasivat 2 henkilöä Adigbessa Abeokuta Southin alueella (sis. em. lukuun) syyttäen näitä Boko Haramin jäseniksi. 5 muuta henkilöä haavoittui. Lisäksi esimerkiksi 12.1.2022 Aworon yhteisön jäsenet surmasivat 3 fulanipaimentolaista (sis. em. lukuun) syytettyään näitä omaisuuden tuhoamisesta. Kostoksi tästä 13.1.2022 aseistetut fulanipaimentolaiset hyökkäsivät Aworon yhteisöön ja surmasivat 2 henkilöä (sis. em. lukuun) ja useita henkilöitä haavoittui. Hyökkääjät sytyttivät rakennuksia ja muuta omaisuutta tuleen ja satoja henkilöitä pakeni. Poliisi ja Amotekun saivat tilanteen rauhoitetuksi. Välikohtauksia tapahtui myös tieosuuksilla, kts. 5.2.5 Humanitaarinen tilanne. Taisteluissa ainakin 1 siviili sai surmansa Shagamussa.

Heinä-joulukuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa ainakin 3 henkilöä: Remo Northissa ja Abeokuta Southissa kummassakin 1 ja Egbado Southissa 1-2. Lisäksi Ifossa vähintään 4, Imeko-Afonissa 1 ja Shagamussa joitakin siviilejä haavoittui. Lisäksi muutamia henkilöitä siepattiin. 1 sivullinen sai surmansa Ikennessä taisteluksi kirjatussa välikohtauksessa, jossa kyse oli kahden tuntemattoman kulttimilitian välisestä aseellisesta yhteenotosta.

5.2.4. Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet

IOM ei kerää tietoja South Westin alueella mahdollisista maan sisäisesti siirtymään joutuneista henkilöistä.²⁷¹ YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n koko maata kuvaavan kartan (tilanne 30.11.2022) mukaan Ogunin osavaltiossa ei ole (ainakaan laajamittaisesti) aiemmin tai viime aikoina maan sisäisesti tai ulkomaille siirtymään joutuneita tai alueelle palanneita.²⁷²

ACLEd-konfliktitietokannasta löytyy tietoja yksittäisistä pakenemisista (tarkasteltu vain vuotta 2022). Lähteestä ei käy ilmi pakenemisten kestoa tai mahdollisia paluita. 13.1.2022 Aworossa Egbadon paikallishallintoalueella fulanipaimentolaiset hyökkäsivät ja polttivat omaisuutta, haavoittivat useita henkilöitä ja satoja asukkaita pakeni. 28.3.2022 Black Axe Confraternity ja Eyi Confraternity -kulttien jäsenet kahakoivat Shagamun paikallishallintoalueella samannimisen kaupungin useilla alueilla. Vähintään 8 ihmistä sai surmansa (mainittu edellä) ja asukkaita pakeni alueelta.²⁷³

5.2.5. Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus

ACLEd-konfliktitietokannan mukaan jotkin turvallisuusvälikohtaukset ovat vaikuttaneet teillä liikkujiin. Vuonna 2022 (muuta vuosia ei tarkasteltu) teillä tapahtuivat esimerkiksi seuraavat välikohtaukset: 8.1.2022 epäillyt aseistettu fulanimiehet hyökkäsivät kaupallista linja-autoa kohti Lagos-Ibadan valtatiellä Odedahissa. Kuljettaja sai surmansa ja muutamia matkustajia haavoittui (sis. em. lukuihin). 17.1.2022 noin 10 aseistettua fulanipaimentolaista ammuskeli ajoneuvoja kohti ja sieppasi 4 henkilöä Lagos-Ibadan -valtatiellä Remo Northissa. Lisäksi Shagamussa tuntematon määrä ihmisiä haavoittui 8.11.2022 poliisiksi naamioituneiden tuntemattomien asemiesten ammuskelussa Lagosiin johtavalla tiellä.²⁷⁴

Vuonna 2022 (muuta vuosia ei tarkasteltu) Ogunin osavaltiossa oli useita mielenosoituksia, jotka olivat pääasiassa rauhallisia. Lisäksi esiintyi väkivaltaisia protesteja ja väkivaltaisia mellakoita.²⁷⁵

6. South West: Osunin osavaltio

6.1. Taustatietoja Osunin osavaltiosta

6.1.1. Sijainti ja kulkuyhteydet

Osunin osavaltion pääkaupunki on Osogbo. Muita suuria kaupunkeja ovat Oke-Ila Orangun, Ila Orangun, Ijebu-Jesa, Ede, Iwo, Ejigbo, Modakeke, Ibokun, Ifetodo, Esa-Oke ja Ilesa. Osavalttiolla on yhteistä rajaa seuraavien osavaltioiden kanssa: Kwara, Ekiti, Ondo, Ogun ja Oyo.²⁷⁶ Osavaltiossa on 30 paikallishallintoaluetta,²⁷⁷ joiden sijainti on esitetty Columbian yliopiston julkaisemassa kartassa²⁷⁸.

²⁷¹ kts <https://displacement.iom.int/nigeria> > Reports. Ei raporteja South Westin alueelta tästä teemasta.

²⁷² UNHCR 7.12.2022 [kartta].

²⁷³ ACLED [päiväämätön].

²⁷⁴ ACLED [päiväämätön].

²⁷⁵ ACLED [päiväämätön].

²⁷⁶ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

²⁷⁷ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

²⁷⁸ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

Flightradar24 -sivuston mukaan Osunin osavaltiossa ei ole lentokenttää.²⁷⁹ Lähimmät lentokentät ovat Ibadanissa²⁸⁰ ja Akuressa²⁸¹. Nigerian valtiollisen rautatieyhtiön verkkosivuilta ei löydy sellaista tietoa, että osavaltiossa olisi rautatietä.²⁸² Nigerian liittovaltion verkkosivujen mukaan osavaltion halki kulkee rautatie, jolla kulkee matkustaja- ja rahtiliikennettä.²⁸³ YK:n vuodelta 2014 olevan kartan mukaan rautatie kulkee Oyon osavaltiossa sijaitsevasta Ibadanista Osogbon kautta pohjoisen suuntaan Kwaran osavaltion Iloriniin.²⁸⁴

Julkinen liikenne on Nigeriassa vaarallista. Taksit ja kaukoliikenteen linja-autot ovat usein huonosti huollettuja, vakuuttamattomia ja kuljettajat kouluttamattomia. Nigerian maanteiden varilla on sekä hyväksyttyjä että luvattomia ajoneuvojen tarkastuspisteitä. Toiset ovat turvatarkastuksia ja toiset taas liittyvät pienten maksujen kiristämiseen. Nigerian kaupunki- ja maaseututeillä on usein raportoitu aseellisista ryöstöistä ja autojen kaappauksista.²⁸⁵ Tieturvallisuuteen vaikuttavista tapahtumista kts. kohta 6.2.5. *Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus.*

6.1.2. Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma

Osunin osavaltiossa oli vuonna 2016 arviolta noin 4,71 miljoonaa asukasta.²⁸⁶ Vuoden 2006 väestönlaskennassa osavaltion väkiluku oli noin 3,42 miljoonaa.²⁸⁷

Osavaltion 30 paikallishallintoaluetta ja niiden väkiluku vuoden 2006 väestönlaskennassa olivat seuraavat: Ayedaade (149 569), Ayedire (76 309), Atakunmosa East (76 105), Atakunmosa West (68 350), Boluwaduro (70 954), Boriye (138 742), Ede North (83 818), Ede South (75 489), Egbedore (73 969), Ejigbo (132 515), Ife Central (167 204), Ife East (188 614), Ife North (153 274), Ife South (134 490), Ifedayo (37 508), Ifelodun (96 444), Ila (62 054), Ilesa East (105 416), Ilesa West (106 809), Irepodun (119 590), Irewole (142 806), Isokan (102 060), Iwo (191 348), Obokun (116 850), Odo Otin (132 078), Ola Oluwa (76 227), Olorunda (131 649), Oriade (148 379), Orolu (102 832) and Osogbo (155 507).²⁸⁸

Osavaltion virallinen kieli on englanti. Väestö puhuu äidinkielenään etenkin joruban eri murteita.²⁸⁹

DFAT:n julkaiseman kartan mukaan osavaltion asukkaat ovat etniseltä taustaltaan pääosin joruboja.²⁹⁰ Nigerian liittovaltion sivujen tarkemman erittelyn mukaan osavaltion asukkaat kuuluvat etniseltä taustaltaan pääasiassa jorubien etnisen ryhmän alaryhmiin kuten osuneihin, ifeihin, ijesoihin ja igbominoihin.²⁹¹

DFAT:n julkaiseman kartan mukaan osavaltion asukkaat ovat uskonnolliselta vakaumukseltaan pääasiassa kristittyjä.²⁹² Columbian yliopiston julkaiseman yksityiskohtaisemman kartan mukaan osavaltiossa asuu muslimeja ja kristittyjä ja animisteja/kansanuskontoja harjoittavia

---

²⁷⁹ Flightradar24 [päiväämätön]c.

²⁸⁰ Flightradar24 [päiväämätön]d.

²⁸¹ Flightradar24 [päiväämätön]b.

²⁸² NRC [päiväämätön].

²⁸³ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

²⁸⁴ UN (United Nations) Geospatial 1.8.2014 [kartta].

²⁸⁵ Government of United Kingdom 19.8.2022.

²⁸⁶ NBS [päiväämätön].

²⁸⁷ NBS [päiväämätön]; Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

²⁸⁸ Paikallishallintoalueet: Federal Republic of Nigeria [päiväämätön]. Väkiluvut vuonna 2006: Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

²⁸⁹ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

²⁹⁰ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

²⁹¹ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

²⁹² Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

henkilöitä.²⁹³ Jorubien keskuudessa on sekä kristinuskoa että islamia tunnustavia henkilöitä. Monet nigerialaiset yhdistävät perinteisiä animistisiä uskontoja islamiin tai kristinuskoon.²⁹⁴

6.1.3. Aluehallinta ja viranomaissuojelu

Kts. kohta 1.5. *Nigerian turvallisuusviranomaiset, järjestyksenvalvojaryhmät ja viranomaissuojelu.* Nigeriassa myös viranomaiset itse voivat syllistyä oikeudenloukkauksiin siviilejä vastaan, kts. kohta 1.6. *Huomattavimmat ihmisoikeusongelmat Nigeriassa.*

Käytettävissä olevista keskeisistä lähteistä ei löydy sellaista tietoa, että jokin ei-valtiollinen aseellinen taho hallitsisi alueita Osunin osavaltiossa.

6.2. Konfliktin intensiteetti Osunin osavaltiossa

6.2.1. Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdesaasteet

Kts. kohta 1.8 *Ajankohtainen turvallisuustilanne South Westin geopoliittisella alueella.*

ACLED-konfliktitietokannan mukaan vuosina 2021 ja 2022 turvallisuusvälikohtausten määrä pysyi lähes samana (42 ja 44). Aseellinen väkivalta siviilejä vastaan oli yleisin turvallisuusvälikohtaustyyppi. Välikohtauksia tapahtui useilla eri paikallishallintoalueilla, eniten kuitenkin Osogbossa. Väkivaltaan syllistyneet tahot jäivät monissa tapauksissa tunnistamattomiksi.²⁹⁵

Mine Action Review -julkaisun mukaan Nigeriassa itsevalmisteisia räjähteitä käytetään maan pohjois- ja koillisosassa. Osunin osavaltiota ei julkaisussa mainita.²⁹⁶ ACLED-konfliktitietokannassa ei ole yhtään mainintaa (tarkasteltu vain vuotta 2022) esimerkiksi maamiinojen tai sodan räjähtämättömien jäänteiden aiheuttamista tuhoista.²⁹⁷

6.2.2. Turvallisuusvälikohtausten määrä

Syys-joulukuu 2020: Osavaltiossa tapahtui 3 turvallisuusvälikohtausta, joista 1 oli taistelu ja 2 väkivaltaa siviilejä vastaan. Välikohtaukset tapahtuivat seuraavilla paikallishallintoalueilla: Isokan, Ilesha East ja Irepodun.

Vuosi 2021: Osunin osavaltiossa tapahtui 42 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (19) ja väkivallasta siviilejä vastaan (23). Välikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Atakunmosa West (4), Ede North (2), Ife Central (2), Ife North (1), Ifedayo (1), Ifelodun (1), Ila (1), Ilesha West (1), Irepodun (1), Irewole (2), Isokan (5), Iwo (1), Obokun (8), Odo Otin (2), Oriade (1) ja Osogbo (9). Taistelut olivat aseellisia yhteenottoja, joissa osapuolina oli etnisiä ja yhteisömilitioita (Coker, Erin-Osun, Ijabe, Ile-Ogbo, Koka, Ilobu -yhteisömilitiat sekä hausojen, fulanien ja jorubien etniset militiat), lisäksi APC, OPC ja tuntemattomia aseellisia ryhmiä sekä Nigerian poliisivoimat ja armeija. Väkivalta siviilejä vastaan oli pääasiassa hyökkäyksiä mutta myös useita sieppauksia tapahtui. Yli puolessa tapauksista tekijäksi on rekisteröity tuntematon aseellinen ryhmä. Lisäksi sekä poliisi, Osogbo ja fulanimilitia sekä APC syllistivät väkivaltaan.

²⁹³ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

²⁹⁴ USDOS 12.5.2021, s. 3-4.

²⁹⁵ ACLED [päiväämätön].

²⁹⁶ Mine Action Review 2021, s. 185-190.

²⁹⁷ ACLED [päiväämätön].

Tammi-kesäkuu 2022: Osunin osavaltiossa tapahtui 19 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (8) ja väkivallasta siviilejä vastaan (11). Välikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Atakunmosa East (1), Atakunmosa West (2), Ede North (1), Ife North (1), Ifedayo (1), Ifelodun (1), Ila (1), Ilesa West (5), Isokan (1), Iwo (1) ja Osogbo (4). Taistelut olivat aseellisia yhteenottoja pääasiassa tunnistamattomien kulttimilitioiden välillä, ja väkivalta siviilejä vastaan oli pääasiassa hyökkäyksiä mutta myös sieppauksia, joita toteuttivat pääasiassa tunnistamattomat aseelliset ryhmät ja kulttimilitiat. Myös valtiotoimijat syyslistyivät väkivaltaan.

Heinä-joulukuu 2022: Osunin osavaltiossa tapahtui 25 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (5) ja väkivallasta siviilejä vastaan (20). Räjähde- tai muita etäiskuja ei ollut. Välikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Atakunmosa East (1), Atakunmosa West (3), Ede North (2), Egbedore (2), Ifedayo (1), Ilesa West (4), Irepodun (1), Irewole (1), Isokan (1) ja Osogbo (9). Väkivaltaan siviilejä vastaan syyslistyivät useimmiten tuntemattomaksi jääneet aseryhmät tai tunnistamattomat kulttimilitiat, mutta väkivaltaan syyslistyivät lisäksi poliisi, yksityinen turvallisuusjoukko ja kaksi kertaa Black Axe Confraternity -kulttimilitia.

6.2.3. Siviiliuhrit

Syys-joulukuu 2020: Väkivalta siviilejä vastaan aiheutti 2 surmaa, toisen Ilesha Eastissa ja toisen Irepodunissa.

Vuosi 2021: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 21 henkilöä. Surmia oli paikallishallintoalueittain seuraavasti: Ede North (1), Ife North (2), Ifelodun (1), Irewole (7), Isokan (6), Obokun (1), Odo Otin (1) ja Osogbo (2). Lisäksi useita haavoitettiin ja siepattiin. Esimerkiksi 13.3.2021 tuntemattomat aseistetut miehet hyökkäsivät maatilalle Wasinmin kylässä Irewolessa surmaten 6 ihmistä (sis. em. lukuun) ja haavoittaen yhtä. Lisäksi esimerkiksi 27.6.2021 naamioituneet henkilöt hyökkäsivät muslimitaustaisten henkilöiden kimppuun moskeijassa Osogbossa. 1 henkilö sai surmansa (sis. em. lukuun) ja 9–13 henkilöä haavoittui.

Tammi-kesäkuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 7 henkilöä. Surmia oli paikallishallintoalueittain seuraavasti: Atakunmosa East (1), Atakunmosa West (2), Ede North (2), Ife North (1) ja Osogbo (1). Lisäksi joitakin siviilejä siepattiin tai haavoittui. Esimerkiksi tuntemattomat henkilöt sieppasivat kaksi lasta 11.3.2022 Akoreden torialueella Ilesha Westissä. 24.3.2022 Nigerian armeijan sotilaat surmasivat miehen (sis. em. lukuun) Ibodissa Atakunmosa Westissä sen jälkeen, kun miehen ja siviilivaatteissa olleiden sotilaiden välille oli syntynyt kiistaa.

Myös taisteluissa sai surmansa ja haavoittui joitakin siviilejä: 29.1.2022 kaksi tunnistamatonta kulttimilitiaa taisteli keskenään Ilesha Westin alueella. Yhteenotossa kaksi siviiliä sai surmansa. Lisäksi esimerkiksi 12.6.2022 Amotekun-joukot estivät aseellisen ryhmän hyökkäyksen työmatkalaisia vastaan Ilassa. Hyökkääjät haavoittivat neljää työmatkalaista ennen Amotekunin saapumista.

Heinä-joulukuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 14 henkilöä. Surmia oli paikallishallintoalueittain seuraavasti: Ede North (3), Egbedore (2), Ifedayo (1), Ilesa West (2), Irewole (1), Isokan (1) ja Osogbo (4). Lisäksi 4 siviiliä haavoittui Egbedoressa, 1 Osogbossa ja muutamia siviilejä Ilesha Westissä, Atakunmosa Eastissa ja Atankunmosa Westissä.²⁹⁸

---

²⁹⁸ ACLED [päiväämätön].

6.2.4. Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet

IOM ei kerää tietoja South Westin alueella mahdollisista maan sisäisesti siirtymään joutuneista henkilöistä.²⁹⁹ YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n koko maata kuvaavan kartan (tilanne 30.11.2022) mukaan Osunin osavaltiossa ei ole (ainakaan laajamittaisesti) aiemmin tai viime aikoina maan sisäisesti tai ulkomaille siirtymään joutuneita tai alueelle palanneita.³⁰⁰ ACLED-konfliktitietokannasta ei löydy vuodelta 2022 (muuta vuosia ei tarkasteltu) sellaista tietoa, että asukkaita olisi paennut kotialueiltaan turvallisuusvälikohtausten yhteydessä.³⁰¹

6.2.5. Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus

ACLED-konfliktitietokannan mukaan jotkin välikohtaukset vuonna 2022 (muuta vuosia ei tarkasteltu) vaikuttivat teillä liikkujien turvallisuuteen. Esimerkiksi 17.5.2022 kaksi henkilöä siepattiin Ibadan-llesä valtatiellä Ilesha Westissä. 12.6.2022 Amotekun-joukot estivät aseellisen ryhmän hyökkäyksen työmatkalaisia vastaan Ilassa. Hyökkääjät haavoittivat neljää työmatkalaista ennen Amotekunin saapumista.³⁰²

Vuonna 2022 (muuta vuosia ei tarkasteltu) Osunin osavaltiossa oli lukuisia mielenosoituksia, jotka olivat pääasiassa rauhallisia. Lisäksi esiintyi väkivaltaisia mellakoita ja väkijoukkojen tekemää väkivaltaa. Tällainen väkivalta liittyi esimerkiksi tulevien vaalien kampanjointiin.³⁰³

7. South West: Oyon osavaltio

7.1. Taustatietoja Oyon osavaltiosta

7.1.1. Sijainti ja kulkuyhteydet

Oyon osavaltion pääkaupunki on Ibadan. Muita suuria kaupunkeja ovat Oyo, Ogbomoso, Iseyin, kishi, Okeho, Saki, Eruwa, Iroko, Lanlate, Oje-Owode, Sepeteri, Ilora, Awe, Ilero, Igbebi, Igboho and Igbo-Ora ja Otu.³⁰⁴ Osavaltiossa on 32–33 (ristiriitaisuus samassa osavaltion viranomaislähteessä) paikallishallintoaluetta,³⁰⁵ joiden sijainti on esitetty Columbian yliopiston julkaisemassa kartassa³⁰⁶.

Osavaltiolla on yhteistä rajaa Ogunin, Osunin ja Kwaran osavaltioiden kanssa. Lännessä on valtioneijan Beninin kanssa.³⁰⁷

Flightradar24 -sivuston mukaan Ibadanissa on lentokenttä, josta lennetään Abujaan (19 lentoa viikossa) ja Lagosiin (9 lentoa viikossa).³⁰⁸ Lagosin ja Ibadanin välillä on rautatieyhteys.³⁰⁹

---

²⁹⁹ kts <https://displacement.iom.int/nigeria> > Reports. Ei raportteja South Westin alueelta tästä teemasta.

³⁰⁰ UNHCR 7.12.2022 [kartta].

³⁰¹ ACLED [päiväämätön].

³⁰² ACLED [päiväämätön].

³⁰³ ACLED [päiväämätön].

³⁰⁴ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

³⁰⁵ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

³⁰⁶ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

³⁰⁷ esim. Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

³⁰⁸ Flightradar24 [päiväämätön].

³⁰⁹ NRC [päiväämätön]; Guardian Nigeria (The) / Alade & Falaju 27.11.2020.

Julkinen liikenne on Nigeriassa vaarallista. Taksit ja kaukoliikenteen linja-autot ovat usein huonosti huollettuja, vakuuttamattomia ja kuljettajat kouluttamattomia. Nigerian maanteiden varsilla on sekä hyväksytyjä että luvattomia ajoneuvojen tarkastuspisteitä. Toiset ovat turvatarkastuksia ja toiset taas liittyvät pienten maksujen kiristämiseen. Nigerian kaupunki- ja maaseututeillä on usein raportoitu aseellisista ryöstöistä ja autojen kaappauksista.³¹⁰ Tieturvallisuuteen vaikuttavista tapahtumista kts. kohta 7.2.5. *Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus.*

7.1.2. Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma

Oyon osavaltiossa oli vuonna 2016 arviolta 7,84 miljoonaa asukasta.³¹¹ Vuoden 2006 väestönlaskennassa osavaltion väkiluku oli noin 5,58 miljoonaa.³¹² Ibadanin kaupungin väkilukuarvio vuoden 2023 alussa on 3,88 miljoonaa.³¹³

Osavaltion paikallishallintoalueet ja niiden väkiluku vuoden 2006 väestönlaskennassa olivat seuraavat: Afijio (132 184), Akinyele (211 811), Atiba (168 245), Atisbo (109 965), Egbeda (283 643), Ibadan North (308 119), Ibadan North-East (ilmeisesti sama kuin Ibadan Central) [331 444], Ibadan North-West [ei väkilukutietoa vuoden 2006 väestönlaskennassa, ilmeisesti paikallishallintoalueitten rajat muuttuneet], Ibadan South East (366 457), Ibadan South West (283 098), Ibarapa Central (103 243), Ibarapa East (117 182), Ibarapa North [ei väkilukutietoa vuoden 2006 väestönlaskennassa, ilmeisesti paikallishallintoalueitten rajat muuttuneet], Iddo (104 087), Irepo (121 240), Iseyin (255 619), Itesiwaju (127 391), Iwajowa (102 847), Kajola (200 528), Lagelu (148 133), Ogbomoso (North 198 859 + South 100 379), Ogo Oluwa (65 198), Oluyole (203 461), Ona Ara (265 571), Oorelope (104 004), Orire (149 408), Olorunsogo (81 339), Oyo East (124 095), Oyo West (136 457), Saki East (108 957), Saki West (273 268) ja Surulere (140 339).³¹⁴ Lisäksi vuoden 2006 väestönlaskennassa Ibadan Southin väestömääräksi on mainittu 154 029.³¹⁵ Kyseistä paikallishallintoaluetta ei ole mainittu osavaltion verkkosivuilla, joten ilmeisesti se on yhdistetty toiseen alueeseen.

Väestö puhuu äidinkielenään etenkin joruban eri murteita.³¹⁶ DFAT:n julkaiseman kartan mukaan Oyon osavaltion asukkaat ovat etniseltä taustaltaan jorubojia.³¹⁷ Nigerian liittovaltion sivujen tarkemman erittelyn mukaan osavaltion asukkaat kuuluvat etniseltä taustaltaan pääasiassa jorubien etnisen ryhmän viiteen alaryhmään ibadaneihin, ibarapoihin, oyoihin, oke-oguneihin ja ogbomosoihin.³¹⁸

DFAT:n julkaiseman kartan mukaan osavaltion asukkaat ovat uskonnolliselta vakaukseltaan pääasiassa kristittyjä.³¹⁹ Kuitenkin Columbian yliopiston julkaiseman yksityiskohtaisemman kartan mukaan kristittyjä asuu etenkin Ibadanissa. Lisäksi Ibadanin ympäristössä ja osavaltion länsiosissa asuu muslimiväestöä. Osavaltiossa on lisäksi animisteja/kansanuskontoja harjoittavia henkilöitä.³²⁰ Jorubien keskuudessa on sekä kristinuskoa että islamia tunnustavia henkilöitä. Monet nigerialaiset yhdistävät perinteisiä animistisia uskontoja islamiin tai kristinuskoon.³²¹

³¹⁰ Government of United Kingdom 19.8.2022.

³¹¹ NBS [päiväämätön].

³¹² NBS [päiväämätön]; Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

³¹³ CIA 11.1.2023.

³¹⁴ Paikallishallintoalueet: Federal Republic of Nigeria [päiväämätön]. Väkiluvut vuonna 2006: Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

³¹⁵ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

³¹⁶ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

³¹⁷ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

³¹⁸ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

³¹⁹ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

³²⁰ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

³²¹ USDOS 12.5.2021, s. 3-4.

7.1.3. Aluehallinta ja viranomaissuojelu

Kts. kohta 1.5 *Nigerian turvallisuusviranomaiset, järjestyksenvalvojaryhmät ja viranomaissuojelu*. Nigeriassa myös viranomaiset itse voivat syyllistyä oikeudenloukkauksiin siviilejä vastaan, kts. kohta 1.6 *Huomattavimmat ihmisoikeusongelmat Nigeriassa*.

Käytettävissä olevista keskeisistä lähteistä ei löydy sellaista tietoa, että jokin ei-valtiollinen aseellinen taho hallitsisi alueita Oyon osavaltiossa.

7.2. Konfliktin intensiteetti Oyon osavaltiossa

7.2.1. Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdesaasteet

Kts. kohta 1.8 *Ajankohtainen turvallisuustilanne South Westin geopoliittisella alueella*.

ACLED-konfliktitietokannan mukaan vuonna 2022 raportoitiin vähemmän (41) turvallisuusvälikohtauksia vuoteen 2021 verrattuna (53). Yleisin turvallisuusvälikohtautyyppi oli aseellinen väkivalta siviilejä kohtaan. Lisäksi raportoitiin useiden ei-valtiollisten ja valtiollisten aseellisten ryhmien välisistä aseellisista yhteenotoista.³²²

Mine Action Review -julkaisun mukaan Nigeriassa itsevalmisteisia räjähteitä käytetään maan pohjois- ja koillisosassa. Oyon osavaltiota ei julkaisussa mainita.³²³ ACLED-konfliktitietokannassa ei ole yhtään mainintaa (tarkasteltu vain vuotta 2022) esimerkiksi maamiinojen tai sodan räjähtämättömien jätteiden aiheuttamista tuhoista.³²⁴

7.2.2. Turvallisuusvälikohtausten määrä

Syys-joulukuu 2020: Oyon osavaltiossa tapahtui 12 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (5) ja väkivallasta siviilejä vastaan (7). Räjähde- tai muita etäiskuja ei ollut. Välikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Akinyele (6), Atiba (1), Ibarapa North (1) ja Ori-lre (4).

Vuosi 2021: Oyon osavaltiossa tapahtui 53 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (11) ja väkivallasta siviilejä vastaan (42). Räjähde- tai muita etäiskuja ei ollut. Välikohtaukset tapahtuivat seuraavilla paikallishallintoalueilla: Afijio (2), Akinyele (10), Atisbo (1), Egbeda (1), Ibadan North West (4), Ibadan South West (2), Ibarapa Central (2), Ibarapa East (2), Ibarapa North (16), Ido (1), Iwajowa (2), Ogbomosho North (2), Ogo-Oluwa (1), Oluyole (3), Oyo West (1), Saki East (1) ja Saki West (2).

Taisteluissa osapuolina oli jorubien, hausojen ja fulanien etnisiä militioita, tuntemattomia aseellisia ryhmiä, OPC, Oyon yhteisömlitia, Amotekun ja Nigerian poliisi ja armeija. Esimerkiksi 22.10.2021 tuntematon aseistettu ryhmä hyökkäsi rangaistuslaitokseen Oyo Westissä ja päästi 907 vankia pakenemaan. Näistä 446 saatiin kiinni. Ainakin yksi poliisi ja Amotekunin jäsen sai surmansa, mahdollisesti myös yksi pakenijoista. Lisäksi esimerkiksi 5.6.2021 Nigerian poliisi otti yhteen fulani-paimentolaisten kanssa Ibarapa Northin alueella tehdyn hyökkäyksen jälkeen. Fulani-paimentolaiset tuhosivat kaupungin perinteisen hallitsijan palatsin. Ainakin 10 ihmistä sai surmansa, ml. 5 asukasta ja 5 paimentolaista. Väkivalta siviilejä vastaan koostui aseellisista hyökkäyksistä ja sieppauksista, joita tekivät fulanien etninen militia, OPC, tuntemattomat aseistetut ryhmät, VGN (Vigilante Group of Nigeria) ja Nigerian poliisi.

³²² ACLED [päiväämätön].

³²³ Mine Action Review 2021, s. 185-190.

³²⁴ ACLED [päiväämätön].

Tammi-kesäkuu 2022: Oyon osavaltiossa tapahtui 17 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (8) ja väkivallasta siviilejä vastaan (9). Räjähde- tai muita etäiskuja ei ollut. Välikohtaukset tapahtuivat seuraavilla paikallishallintoalueilla: Akiniyele (6), Atisbo (1), Ibadan North West (4), Ibadan South West (3), Ibarapa Central (1), Ogbomosho North (1) ja Oorelope (1).

Heinä-joulukuu 2022: Oyon osavaltiossa tapahtui 24 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (4) ja väkivallasta siviilejä vastaan (20). Räjähde- tai muita etäiskuja ei ollut. Välikohtaukset tapahtuivat seuraavilla paikallishallintoalueilla: Akiniyele (2), Atiba (1), Egbeda (1), Ibadan North West (3), Ibadan South West (1), Ibarapa Central (1), Ibarapa North (1), Ido (1), Iseyin (5), Iwajowa (2), Ogbomosho North (2), Ori-Ire (1), Oyo West (1) ja Surulere (2). Väkivalta siviilejä vastaan oli useimmissa tapauksissa tuntemattomaksi jääneiden aseellisten ryhmien, joissakin tapauksissa fulanien etnisen militian, tekemiä hyökkäyksiä ja sieppauksia.³²⁵

7.2.3. Siviiliuhrit

Syys-joulukuu 2020: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa vähintään 13 henkilöä seuraavilla paikallishallintoalueilla: Akiniyele (1), Ibarapa North (1) ja Ori Ire (11). Lisäksi useita siviilejä haavoittui. Suurin yksittäinen tapahtuma oli 24.11.2020 Ori Iressä, jossa tuntematon asemies hyökkäsi Tewuren asukkaiden kimppuun surmaten vähintään 8 (sis. em. lukuun) ja haavoittaen muita. Kyseessä oli kiista maa-alueista ja päällikköasemasta (engl. chieftaincy).

Vuosi 2021: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 30 henkilöä seuraavilla paikallishallintoalueilla: Afijio (1), Akiniyele (3), Egbeda (1), Ibadan North West (1), Ibadan South West (3), Ibarapa Central (3), Ibarapa North (10), Iwajowa (1), Ogbomosho North (1), Ogo-Oluwa (3), Saki East (2) ja Saki West (1). Lisäksi muutamia ihmisiä siepattiin tai haavoittui. Esimerkiksi 16.10.2021 tuntemattomat aseistetut miehet hyökkäsivät PDP-puolueen jäsenten kokoontumiseen Ibadan North Westin alueella. Hyökkääjät haavoittivat 5 ihmistä ja tuhosivat yli 50 ajoneuvoa.

Tammi-kesäkuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 5 henkilöä seuraavilla paikallishallintoalueilla: Akiniyele (3), Ibadan South West (1) ja Ibarapa Central (1). Lisäksi kaksi henkilöä siepattiin ja lukuisia siviilejä haavoittui. Yhdessä näistä tapauksista, 18.6.2022, tuntematon aseistettu ryhmä, hyökkäsi 30 henkilön kimppuun ja haavoitti näitä Atisbon paikallishallintoalueella.

Heinä-joulukuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 11 henkilöä seuraavilla paikallishallintoalueilla: Akiniyele (4), Ibadan South West (1), Ibarapa Central (1), Ido (1), Iseyin (1), Ogbomosho North (2) ja Oyo West (1). Lisäksi 9 siviiliä haavoittui eri alueilla ja muutamia siepattiin.

7.2.4. Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet

IOM ei kerää tietoja South Westin alueella mahdollisista maan sisäisesti siirtymään joutuneista henkilöistä.³²⁶ YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n koko maata kuvaavan kartan (tilanne 30.11.2022) mukaan Oyon osavaltiossa ei ole (ainakaan laajamittaisesti) aiemmin tai viime aikoina maan sisäisesti tai ulkomaille siirtymään joutuneita tai alueelle palanneita.³²⁷ ACLED-konfliktitietokannasta ei löydy vuodelta 2022 (muuta vuosia ei tarkasteltu) sellaista tietoa, että

³²⁵ ACLED [päiväämätön].

³²⁶ kts <https://displacement.iom.int/nigeria> > Reports. Ei raportteja Southin alueelta tästä teemasta.

³²⁷ UNHCR 7.12.2022 [kartta].

paikallisia asukkaita olisi joutunut pakenemaan kotialueiltaan turvallisuusvälikohtausten vuoksi.³²⁸

7.2.5. Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus

ACLED-konfliktitietokannan mukaan vuonna 2022 (muuta vuosia ei tarkasteltu) muutamat turvallisuusvälikohtaukset aiheuttivat vahinkoa teillä liikkujille. Esimerkiksi 18.6.2022 tuntematon aseistettu ryhmä hyökkäsi noin 30 Atisbosta Itesiwajuun matkalla olleen henkilön kimppuun. Uhrin, joiden määrää ei mainita, haavoittuivat kriittisesti. Lisäksi esimerkiksi 27.9.2022 poliisi haavoitti Iwajowassa tarkastuspisteellä henkilöä, joka kieltäytyi maksamasta lahjuksia. Vuoden 2022 aikana Oyon osavaltiossa oli useita mielenosoituksia, jotka olivat pääosin rauhallisia. Lisäksi oli muutamia väkivaltaisia mellakoita esimerkiksi vaalitapahtumien yhteydessä.³²⁹

8. South: Edon osavaltio

8.1. Taustatietoja Edon osavaltiosta

8.1.1. Sijainti ja kulkuyhteydet

Edon osavaltion pääkaupunki on Benin (Benin City). Muita suuria kaupunkeja ovat Auchin, Ekpoma, Uromi, Fugar, Agenebode, Okada ja Sabongida Ora. Edon osavaltiossa on 17 paikallishallintoaluetta.³³⁰

Osavalttiolla on yhteistä rajaa seuraavien osavaltioiden kanssa: Ondo, Kogi, Anambra ja Delta.³³¹

Flightradar24 -sivuston mukaan Benin Cityssä on lentokenttä, jonne lennetään ainakin pääkaupunki Abujasta (39 lentoa/vko), Lagosista (38 lentoa/vko) ja (Riversin osavaltiossa sijaitsevasta³³²) Port Harcourtista (2 lentoa/vko).³³³ Nigerian valtiollisen rautatieyhtiön verkkosivujen mukaan etelässä Deltan osavaltiossa sijaitsevan Warrin ja Edosta pohjoiseen sijaitsevan Itakpen välillä kulkee juna kerran vuorokaudessa.³³⁴ Edossa sijaitsevia asemia ei mainita, mutta Reutersin uutisessa (9.1.2023) mainitaan 111 km Beninistä lounaaseen sijaitseva Tom Ikimin rautatieasema, jossa siepattiin yli 30 matkustajaa tammikuussa 2023.³³⁵

Julkinen liikenne on Nigeriassa vaarallista. Taksit ja kaukoliikenteen linja-autot ovat usein huonosti huollettuja, vakuuttamattomia ja kuljettajat kouluttamattomia. Nigerian maanteiden varilla on sekä hyväksyttyjä että luvattomia ajoneuvojen tarkastuspisteitä. Toiset ovat turvatarkastuksia ja toiset taas liittyvät pienten maksujen kiristämiseen. Nigerian kaupunki- ja maaseututeillä on usein raportoitu aseellisista ryöstöistä ja autojen kaappauksista.³³⁶ Tieturvallisuuteen vaikuttavista tapahtumista kts. kohta 8.2.5. *Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus.*

³²⁸ ACLED [päiväämätön].

³²⁹ ACLED [päiväämätön].

³³⁰ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

³³¹ esim. UN (United Nations) Geospatial 1.8.2014 [kartta].

³³² esim. UN (United Nations) Geospatial 1.8.2014 [kartta].

³³³ Flightradar24 [päiväämätön]e.

³³⁴ NRC [päiväämätön].

³³⁵ Reuters / Owolabi 9.1.2023.

³³⁶ Government of United Kingdom 19.8.2022.

8.1.2. Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma

Edon osavaltiossa oli vuonna 2016 arviolta 4,24 miljoonaa asukasta.³³⁷ Vuoden 2006 väestönlaskennassa osavaltion väkiluku oli noin 3,23 miljoonaa.³³⁸ Beninin kaupungin väkilukuarvio vuoden 2023 alussa on 1,90 miljoonaa.³³⁹

Paikallishallintoalueet ja niiden väkiluvut vuoden 2006 väestönlaskennassa olivat seuraavat: Akoko Edo (261 567), Egor (340 287), Esan Central (105 242), Esan North-East (121 989), Esan South-East (166 309), Esan West (127 718), Etsako Central (94 228), Etsako East (147 335), Etsako West (198 975), Iguegben (70 276), Ikpoba Okha (372 080), Orhionmwon (183 994), Ovia North-East (155 344), Ovia South-West (138 072), Owan East (154 630), Owan West (99 056) ja Uhunmwonde (121 749).³⁴⁰ Lisäksi vuoden 2006 väestönlaskennan yhteydessä on mainittu Oredon paikallishallintoalue, jonka väkiluku oli 375 515.³⁴¹

Osavaltion virallinen kieli on englanti. Nigerian liittovaltion verkkosivujen mukaan huomattavimmat "heimokielet" ovat bini, igarra, esan ja okpamheri.³⁴²

Edon osavaltiossa asuu väestöä lukuisista etnisistä ryhmistä. Näitä ovat mm. binit, okpet, esanit, afemait, orat, akoko-edot, igbanket, emait ja ijawit.³⁴³ DFAT:in kartan mukaan ijawit asuvat osavaltion lounaisosissa ja itäisimmissä osissa asuu igboja. Suurimmassa osassa osavaltiota asuu enimmäkseen muita kuin Nigerian suurimpia etnisiä ryhmiä.³⁴⁴

DFAT:in kartan mukaan osavaltion asukkaat ovat uskonnolliselta vakaumukseltaan pääasiassa kristittyjä.³⁴⁵ Myös Columbian yliopiston yksityiskohtaisemman kartan mukaan kristityt ovat enemmistönä koko osavaltiossa.³⁴⁶

8.1.3. Aluehallinta ja viranomaissuojelu

Kts. kohta 1.5 *Nigerian turvallisuusviranomaiset, järjestyksenvalvojaryhmät ja viranomaissuojelu*. Nigeriassa myös viranomaiset itse voivat syllästyä oikeudenloukkauksiin siviilejä vastaan, kts. kohta 1.6 *Huomattavimmat ihmisoikeusongelmat Nigeriassa*.

Käytettävissä olevista keskeisistä lähteistä ei löydy sellaista tietoa, että jokin ei-valtiollinen aseellinen taho hallitsisi alueita Edon osavaltiossa.

8.2. Konfliktin intensiteetti Edon osavaltiossa

8.2.1. Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdesaasteet

Kts. kohta 1.9 *Ajankohtainen turvallisuustilanne Southin geopolitiisella alueella*.

ACLED-konfliktitietokannan mukaan vuonna 2022 turvallisuusvälikohtauksia raportoitiin enemmän (56) kuin vuonna 2021 (42). Turvallisuusvälikohtaukset olivat tyypiltään useimmiten

³³⁷ NBS [päiväämätön].

³³⁸ NBS [päiväämätön]; Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

³³⁹ CIA 11.1.2023.

³⁴⁰ Paikallishallintoalueet: Federal Republic of Nigeria [päiväämätön]. Väkiluvut vuonna 2006: Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

³⁴¹ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

³⁴² Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

³⁴³ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

³⁴⁴ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

³⁴⁵ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

³⁴⁶ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

aseellisia yhteenottoja erilaisten aseellisten ryhmien välillä tai aseellista väkivaltaa siviilejä vastaan.³⁴⁷

ACLEDin ja CDD:n ajankohtaisessa turvallisuuspäivityksessä (13.12.2022-15.1.2023) mainitaan Edon osavaltiossa Igueben rautatieasemalla tammikuussa 2023 tapahtunut 31 matkustajan sieppaus. Hyökkäyksen takana epäillään olevan fulanipaimentolaiset. Vaalikomissio INECin toimitiloja vastaan on tehty useita hyökkäyksiä Edossa.³⁴⁸

Mine Action Review -julkaisun mukaan Nigeriassa itsevalmisteisia räjähteitä käytetään maan pohjois- ja koillisosassa. Edon osavaltiota ei julkaisussa mainita.³⁴⁹ ACLED-konfliktitietokannassa ei ole yhtään mainintaa (tarkasteltu vain vuotta 2022) esimerkiksi maamiinon tai sodan räjähtämättömien jäänteiden aiheuttamista tuhoista.³⁵⁰

8.2.2. Turvallisuusvälikohtausten määrä

Syys-joulukuu 2020: Edon osavaltiossa raportoitiin 10 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taistelusta (1) ja väkivallasta siviilejä vastaan (9). Räjähde- tai muita etäiskuja ei ollut. Välikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Esan South East (1), Etsako Central (1), Etsako East (1), Etsako West (2), Okpoba Okha (1), Oredo (3) ja Uhunmwode (1).

Vuosi 2021: Edon osavaltiossa raportoitiin 42 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taistelusta (14) ja väkivallasta siviilejä vastaan (28). Räjähde- tai muita etäiskuja ei ollut. Välikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Akoko Edo (4), Esan North-East (1), Esan South-East (1), Esan West (1), Etsako West (2), Ikpoba Okha (3), Oredo (12), Orhionmwon (2), Ovia North-East (5), Ovia South-West (2), Owan West (1) ja Uhunmwonde (8). Väkivalta siviilejä vastaan oli tyypiltään sekä hyökkäyksiä että sieppauksia. Useimmissa tapauksissa tekijäksi on kirjattu tunnistamaton aseistettu ryhmä, yksittäisissä tapauksissa myös poliisi, Edon yhteisömlitia, ijawien etninen militia ja fulanien etninen militia. Taisteluissa kyseessä oli useimmiten poliisin ja tunnistamattomien aseryhmien välisistä yhteenotoista, joissakin tapauksissa osapuolena oli jokin yhteisömlitia: Ukhirhi-, Sabon Gida-, Obaritin-, Uhomora- tai Obagie -yhteisömlitia.

Tammi-kesäkuu 2022: Edon osavaltiossa raportoitiin 27 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (12) ja väkivallasta siviilejä vastaan (15). Räjähde- tai muita etäiskuja ei ollut. Välikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Esan Central (1), Esan South-East (1), Esan West (1), Etsako West (6), Ikpoba Okha (2), Oredo (7), Ovia North-East (4), Ovia South-West (2) ja Uhunmwonde (3). Muilla alueilla ei ollut välikohtauksia. Väkivaltaan siviilejä vastaan syylistyivät tuntemattomiksi jääneet aseelliset ryhmät, joissakin tapauksissa poliisi, Benin -yhteisömlitia ja fulanien etninen militia. Taisteluissa osapuolena oli esim. Nigerian armeija, poliisi ja yksityinen turvallisuusjoukko sekä tuntemattomaksi jääneet aseelliset ryhmät ja ainakin Ologbo-, Esan-, Ikabikbo-, yhteisömlitiat.

Heinä-joulukuu 2022: Edon osavaltiossa raportoitiin 27 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (16), räjähdde- tai muusta etäiskusta (1) ja väkivallasta siviilejä vastaan (10). Välikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Akoko Edo (5), Egor (2), Esan West (1), Etsako West (7), Oredo (4), Orhionmwon (2), Ovia South-West (4) ja Uhunmwonde (2). Taistelut olivat tyypiltään aseellisia yhteenottoja, useimmiten poliisin ja tuntemattomaksi jääneiden aseryhmien välillä. Väkivalta siviilejä vastaan oli yhtä lukuun ottamatta sieppauksia, joita tekivät tuntemattomat aseryhmät.

---

³⁴⁷ ACLED [päiväämätön].

³⁴⁸ ACLED & CDD 19.1.2023.

³⁴⁹ Mine Action Review 2021, s. 185-190.

³⁵⁰ ACLED [päiväämätön].

8.2.3. Siviiliuhrit

Syys-joulukuu 2020: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 5 henkilöä seuraavilla alueilla: Oredo (1), Uhunmwode (2), Etsako West (1) ja Ikpoba Okha (1). Useita henkilöitä siepattiin.

Vuosi 2021: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 13 henkilöä seuraavilla alueilla: Ikpoba Okha (2), Ovia North-East (10) ja Ovia South-West (1). Väkivalta oli tyypiltään hyökkäyksiä. Suurin yksittäinen väkivallanteko tehtiin 17.2.2021, jolloin epäillyt fulanipaimentolaiset hyökkäsivät asukkaiden kimppuun Ovia North Eastissa ja surmasivat viisi henkilöä. Eri alueilla siepattiin monia henkilöitä, esimerkiksi 20.10.2021 tunnistamattomat aseistetut miehet sieppasivat 123 henkilöä Ubiajan valtatie lähellä Esan South Eastissa. Lisäksi useita siviilejä haavoittui.

Tammi-kesäkuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 14 henkilöä seuraavilla alueilla: Etsako West (3), Oredo (2), Ovia North-East (5), Ovia South-West (1) ja Uhunmwode (3). Lisäksi DSS haavoitti kahta siviiliä Oredossa. Lisäksi 7 siviiliksi mainittua henkilöä sai surmansa taistelussa maaliskuussa Obayantorissa Ikpoba Okhan alueella. Tuolloin Nigerian armeija väitti ottaneensa yhteen aseistettujen henkilöiden kanssa operaation aikana. Yli sata ihmistä pakeni naapurialueille. Joidenkin lähteiden mukaan kyse oli yhteisön sisäisestä maa- tai viranomaiskiistasta, mutta poliisi vahvisti, että kyseessä oli rikollisuuden vastainen operaatio. Väkivalta siviilejä vastaan oli tyypiltään sekä hyökkäyksiä että sieppauksia, yhdessä tapauksessa seksuaalista väkivaltaa. Esimerkiksi 23.4.2022 paikallisen itsepuolustusmilitian jäsen ampui ja haavoitti 9 lasta Benin Cityssä Oredossa. Ampujan mukaan lapset olivat aiemmin tuhonneet hänen omaisuuttaan. Lisäksi esimerkiksi 18.6.2022 Etsako Westissä 13 bussissa ollutta matkustajaa siepattiin, mutta heistä 10 onnistui pakenemaan.

Heinä-joulukuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 10 henkilöä, kaikki he yksittäisessä, tuntemattoman aseryhmän tekemässä hyökkäyksessä marraskuun alussa Akoko Edossa. Kymmeniä henkilöitä siepattiin eri alueilla, kts. kohta 8.2.5. Taisteluissa muutama siviili sai surmansa: 21.10.2022 tuntematon aseryhmä surmasi Etsako Westissä 7 ihmistä, ml. 3 poliisia.³⁵¹

8.2.4. Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet

IOM ei kerää tietoja Southin alueella mahdollisista maan sisäisesti siirtymään joutuneista henkilöistä.³⁵² YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n koko maata kuvaavan kartan (tilanne 30.11.2022) mukaan Edon osavaltiossa ei ole (ainakaan laajamittaisesti) aiemmin tai viime aikoina maan sisäisesti tai ulkomaille siirtymään joutuneita tai alueelle palanneita.³⁵³ ACLED-konfliktitietokannasta ei löydy vuodelta 2022 (muuta vuosia ei tarkasteltu) sellaista tietoa, että paikallisia asukkaita olisi joutunut pakenemaan kotialueiltaan turvallisuusvälikohtausten vuoksi.³⁵⁴

³⁵¹ ACLED [päiväämätön].

³⁵² kts <https://displacement.iom.int/nigeria> > Reports. Ei raportteja Southin alueelta tästä teemasta.

³⁵³ UNHCR 7.12.2022 [kartta].

³⁵⁴ ACLED [päiväämätön].

8.2.5. Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus

ACLED-konfliktitietokannan mukaan joissakin turvallisuusvälikohtauksissa tuhoutui omaisuutta. Esimerkiksi 15.12.2022 Okumu -militia tuhosi 16 rakennusta Ovia South Westin alueella.³⁵⁵ Edon osavaltiossa tuntemattomat aseryhmät tekivät useita sieppauksia tieosuuksilla eri paikallishallintoalueilla. Laajamittaisimpia olivat seuraavat tapahtumat: 12.8.2022 tuntematon aseryhmä sieppasi 38 matkustajaa Orhionwonissa. Poliisi kykeni vapauttamaan heistä 33. 20.11.2022 tuntematon aseryhmä sieppasi 20 matkustajaa Egorissa, mutta poliisi kykeni vapauttamaan 17 henkilöä. Osavaltiossa oli useita mielenosoituksia, jotka olivat pääasiassa rauhallisia. Lisäksi oli joitakin väkivaltaisia mellakoita.³⁵⁶

9. South: Deltan osavaltio

9.1. Taustatietoja Deltan osavaltiosta

9.1.1. Sijainti ja kulkuyhteydet

Deltan osavaltion pääkaupunki on Asaba. Muita suuria kaupunkeja ovat Warri, Ughelli, Agbor, Sapele, Burutu. Osavaltiossa on 25 paikallishallintoaluetta.³⁵⁷

Osavaltiolla on yhteistä rajaa seuraavien osavaltioiden kanssa: Ondo, Edo, Anambra, Rivers ja Bayelsa. Osavaltion länsiosa rajoittuu Atlantin valtameriin.³⁵⁸

Flightradar24 -sivuston mukaan sekä Asabassa³⁵⁹ että Warrissa³⁶⁰ on lentokenttä. Asabaan lennetään ainakin Lagosista (44 lentoa/vko), Abujasta (28 lentoa/vko) ja (Nigerian pohjoisosissa sijaitsevasta³⁶¹) Kanosta (4 lentoa/vko).³⁶² Warrin kentälle lennetään ainakin Lagosista (33 lentoa/vko) ja Abujasta (15 lentoa/vko).³⁶³

Nigerian valtiollisen rautatieyhtiön verkkosivujen mukaan Warrin ja pohjoisempana sijaitsevan Itakpen välillä kulkee juna kerran vuorokaudessa.³⁶⁴

Julkinen liikenne on Nigeriassa vaarallista. Taksit ja kaukoliikenteen linja-autot ovat usein huonosti huollettuja, vakuuttamattomia ja kuljettajat kouluttamattomia. Nigerian maanteiden varilla on sekä hyväksytyjä että luvattomia ajoneuvojen tarkastuspisteitä. Toiset ovat turvatarkastuksia ja toiset taas liittyvät pienten maksujen kiristämiseen. Nigerian kaupunki- ja maaseututeillä on usein raportoitu aseellisista ryöstöistä ja autojen kaappauksista.³⁶⁵ Tieturvallisuuteen vaikuttavista tapahtumista kts. kohta 9.2.5. *Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus.*

³⁵⁵ ACLED [päiväämätön].

³⁵⁶ ACLED [päiväämätön].

³⁵⁷ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

³⁵⁸ esim. UN (United Nations) Geospatial 1.8.2014 [kartta].

³⁵⁹ Flightradar24 [päiväämätön]f.

³⁶⁰ Flightradar24 [päiväämätön]g.

³⁶¹ esim. UN (United Nations) Geospatial 1.8.2014 [kartta].

³⁶² Flightradar24 [päiväämätön]f.

³⁶³ Flightradar24 [päiväämätön]g.

³⁶⁴ NRC [päiväämätön].

³⁶⁵ Government of United Kingdom 19.8.2022.

9.1.2. Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma

Deltan osavaltiossa oli vuonna 2016 arviolta 5,67 miljoonaa asukasta.³⁶⁶ Vuoden 2006 väestönlaskennassa osavaltion väkiluku oli noin 4,11 miljoonaa.³⁶⁷

Paikallishallintoalueet ja niiden väkiluvut vuoden 2006 väestönlaskennassa olivat seuraavat: Aniocha North (140 062), Aniocha South (69 224), Bomadi (86 016), Burutu (207 977), Ethiopie East (200 942), Ethiopie West (202 712), Ika North-East (182 819), Ika South (167 060), Isoko North (143 559), Isoko South (235 147), Ndokwa East (52 306), Ndokwa West (18 814), Okpe (128 398), Oshimili North (118 540), Oshimili South (150 032), Patani (67 391), Sapele (174 273), Udu (142 480), Ugheli North (320 687), Ugheli South (212 638), Ukwuani (119 034), Uvwie (188 728), Warri North (136 149), Warri South (311 970) ja Warri South-West /South-East (116 538).³⁶⁸

Osavaltion asukkaat ovat etniseltä taustaltaan pääasiassa urhoboja, ishekirejä, ijaweita ja delta-igboja. Osavaltio on etnisesti monimuotoinen.³⁶⁹ DFAT:in julkaiseman kartan mukaan ijaweja asuu rannikkoseudulla, igboja osavaltion pohjois- ja itäosissa ja muita kuin Nigerian suurimpia etnisiä ryhmiä osavaltion keskiosissa.³⁷⁰

DFAT:in kartan mukaan osavaltion asukkaat ovat uskonnolliselta vakaumukseltaan pääasiassa kristittyjä.³⁷¹ Myös Columbian yliopiston yksityiskohtaisemman kartan mukaan koko osavaltiossa kristityt ovat enemmistönä.³⁷²

9.1.3. Aluehallinta ja viranomaissuojelu

Kts. kohta 1.5 *Nigerian turvallisuusviranomaiset, järjestyksenvalvojaryhmät ja viranomaissuojelu*. Nigeriassa myös viranomaiset itse voivat syyllistyä oikeudenloukkauksiin siviilejä vastaan, kts. kohta 1.6 *Huomattavimmat ihmisoikeusongelmat Nigeriassa*.

Käytettävissä olevista keskeisistä lähteistä ei löydy sellaista tietoa, että jokin ei-valtiollinen aseellinen taho hallitsisi alueita Deltan osavaltiossa.

9.2. Konfliktin intensiteetti Deltan osavaltiossa

9.2.1. Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdesaasteet

Kts. kohta 1.9 *Ajankohtainen turvallisuustilanne Southin geopolittisella alueella*.

ACLED-konfliktitietokannassa raportoitiin vuonna 2022 enemmän turvallisuusvälikohtauksia (85) kuin vuonna 2021 (65). Deltan osavaltion välikohtausten määrät ovat Southin geopolittisen alueen suurimmat. Yleisin välikohtaustyyppi oli ei-valtiollisten tunnistettujen ja tunnistamattomien aseellisten ryhmien väkivalta siviilejä vastaan.³⁷³

Mine Action Review -julkaisun mukaan Nigeriassa itsevalmisteisia räjähteitä käytetään maan pohjois- ja koillisosassa. Deltan osavaltiota ei julkaisussa mainita.³⁷⁴ ACLED-

³⁶⁶ NBS [päiväämätön].

³⁶⁷ NBS [päiväämätön]; Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

³⁶⁸ Paikallishallintoalueet: Federal Republic of Nigeria [päiväämätön]. Väkiluvut vuonna 2006: Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

³⁶⁹ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

³⁷⁰ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

³⁷¹ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

³⁷² Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

³⁷³ ACLED [päiväämätön].

³⁷⁴ Mine Action Review 2021, s. 185-190.

konfliktitietokannassa ei ole yhtään mainintaa (tarkasteltu vain vuotta 2022) esimerkiksi maamiinojen tai sodan räjähtämättömien jäänteiden aiheuttamista tuhoista.³⁷⁵

9.2.2. Turvallisuusvälikohtausten määrä

Syys-joulukuu 2020: Osavaltiossa tapahtui 24 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (6) ja väkivallasta siviilejä vastaan (18). Räjähde- tai muita etäiskuja ei ollut. Välikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Aniocha North (1), Aniocha South (1), Ethiopie East (2), Isoko North (1), Isoko South (2), Ndokwa West (2), Oshimili North (1), Oshimili South (1), Sapele (1), Udu (4), Ugheli North (6), Uvwie (1) ja Warri South (1).

Vuosi 2021: Vuonna 2021 Deltan osavaltiossa tapahtui 65 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (23), räjähde- tai muista etäiskuista (2) sekä väkivallasta siviilejä vastaan (40). Välikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Aniocha South (3), Burutu (2), Ethiopie East (6), Ethiopie West (1), Ika South (3), Isoko South (5), Ndokwa East (2), Okpe (1), Oshimili North (3), Oshimili South (4), Sapele (7), Udu (4), Ugheli North (9), Ugheli South (1), Ukwuani (6), Uvwie (4) ja Warri South (4). Taistelut olivat aseellisia yhteenottoja etenkin poliisin ja tunnistamattomien aseellisten ryhmien kuten kulttimilitioiden välillä. Lisäksi yhteisö-militioiden kuten Ogbe Ijoh-, Aladja-, Owahwa- Okwagbe- Ekuigbo- ja Iwhreko -yhteisö-militioiden kesken, Black Axe ja Supreme Vikings -kulttien kesken sekä hausojen ja fulanien etnisten militioiden kesken raportoitii aseellisia kahakoita. Ensimmäinen räjähde- tai muu etäisku tapahtui 1.7.2021 Nigerian armeijan, poliisin ja ilmavoimien tehdessä ilmaiskun Illahissa Oshimili Northin alueella leiriin, jossa väitettiin olleen IPOB-ryhmän johtohenkilöitä. Toinen räjähde-tai muuksi etäiskuksi luokiteltu tapahtuma oli 16.8.2021 Tuomorissa Burutun alueella, jossa tuntematon aseistettu ryhmä ammuskeli kunnallisvaalitapahtumassa. Väkivalta siviilejä vastaan oli tyypiltään pääasiassa aseellisia hyökkäyksiä, mutta myös sieppauksia tapahtui. Väkivaltaan syylistyivät etenkin tunnistamattomaksi jääneet aseryhmät mutta myös useat yhteisö-militiat (Enwhe, Agbarho, Aladja, Ozoro ja Ovwian) sekä fulanien etninen militia, poliisi ja armeija.

Tammi-kesäkuu 2022: Deltan osavaltiossa tapahtui 43 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (18) ja väkivallasta siviilejä vastaan (25). Räjähde- tai muita etäiskuja ei ollut. Välikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Aniocha South (7), Bomadi (1), Burutu (1), Ethiopie East (5), Ethiopie West (5), Ika North-East (2), Ika South (1), Isoko North (1), Isoko South (1), Oshimili North (1), Sapele (6), Udu (1), Ugheli North (5), Ugheli South (1), Ukwuani (1), Uvwie (1) ja Warri South (3). Taistelut olivat aseellisia yhteenottoja etenkin erilaisten kulttien ja muiden militioiden välillä. Osapuoliksi on kirjattu tuntemattomien aseryhmien lisäksi useita kultteja (Black Axe Confraternity, Supreme Vikings, Arobag Confraternity, Eiye Confraternity), yhteisö- tai etnisiä militioita (Ogwashi-Uku, Mosogar, Itsekiri, Igbiide, ja Enwhe -yhteisö-militiat sekä hausojen ja fulanien etniset militiat), metsästäjien aseryhmä sekä Nigerian poliisi. Väkivalta siviilejä vastaan oli pääosin hyökkäyksiä, mutta myös joitakin sieppauksia tapahtui. Tekijäksi on useimmiten kirjattu tuntemattomaksi jäänyt aseellinen ryhmä ja joissakin tapauksissa Nigerian armeija tai poliisi, fulanien etninen militia ja Bomadi -yhteisö-militia.

Heinä-joulukuu 2022: Deltan osavaltiossa tapahtui 42 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (16) ja väkivallasta siviilejä vastaan (26). Räjähde- tai muita etäiskuja ei ollut. Välikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Aniocha North (1), Aniocha South (2), Ethiopie East (3), Ika South (1), Isoko North (2), Isoko South (1), Ndokwa West (3), Okpe (2), Oshimili North (3), Patani (1), Sapele (2), Udu (3), Ugheli North (7), Ugheli South (1), Ukwuani (1), Uvwie (3), Warri North (1) ja Warri South (5). Taisteluissa osapuolina oli useimmiten (11) tuntematon aseistettu ryhmä tai kultti ja Nigerian poliisi. Lisäksi useat yhteisö-militiat (Evweni-, obge-Ijoh-, Aladja-, Owahse- ja Abraka -yhteisö-militiat) kahakoivat aseellisesti. Väkivalta

---

³⁷⁵ ACLED [päiväämätön].

siviilejä vastaan oli useimmiten tyypiltään aseellisia hyökkäyksiä, lisäksi muutamia sieppauksia. Väkivaltaan syylistyivät useimmiten tuntemattomaksi jääneet aseistetut ryhmät, yksittäistapauksissa myös seuraavat tahot: fulanien etninen militia, Ughoton-, Ogbe-ljoh-, Igbiide- ja Ofuoma -yhteisömililitiat ja Nigerian poliisi.

9.2.3. Siviiliuhrit

Syys-joulukuu 2020: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa vähintään 30 henkilöä seuraavilla alueilla: Ethiopie East (4), Isoko South (vähintään 15), Oshimili North (1), Oshimili South (2), Udu (3) ja Ugheli North (5). Yksittäisessä välikohtauksessa vähintään 10 maanviljelijää sai surmansa (sis. em. lukuun) kun 12.10.2020 Ozoro -yhteisömilitia hyökkäsi heidän kimppuunsa rajakiistan vuoksi Olessa Isoko Southin paikallishallintoalueella.

Vuosi 2021: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 35 henkilöä. Siviilien surmat jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Burutu (2), Ika South (3), Ethiopie East (3), Isoko South (14), Ndokwa East (1), Oshimili South (3), Sapele (1), Ugheli North (3), Ukwuani (1), Uvwie (1) ja Warri South (3). Edellä mainituista surmista yhdessä yksittäisessä välikohtauksessa 12 siviiliä sai surmansa, kun aseistettu Ozoro -ryhmä surmasi 12 paikallista henkilöä viljelyalueella Olessa Isoko Southissa 12.10.2021 maa-alueen rajoja koskevan kiistan vuoksi. Lisäksi muissa siviileihin kohdistetuissa välikohtauksissa haavoittui ja siepattiin siviilejä.

Räjähde- tai muuksi etäiskuksi luokitellussa välikohtauksessa 16.8.2021 Tuomorissa Burutun alueella tuntematon aseistettu ryhmä ammuskeli kunnallisvaalitapahtumassa. Välikohtauksessa yhteisön johtaja ja 25 muuta siepattiin ja määrittelemätön määrä ihmisiä haavoittui.

Tammi-kesäkuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa vähintään 16 henkilöä. Siviilien surmat jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Bomadi (1), Burutu (1), Ethiopie East (2), Ethiopie West (1), Ika South (1), Oshimili North (vähintään 1), Sapele (5), Udu (1), Ugheli North (1), Ugheli South (1) ja Warri South (1). Lisäksi vähintään 3 siviiliä haavoittui Sapelessa ja 1 Udussa. Useimmissa tapauksissa väkivaltaan syylistynyt ryhmä on raportoitu tunnistamatta jääneeksi ryhmäksi. Esimerkiksi 18.5.2022 tuntemattomat aseistetut henkilöt sulki tien Ugbolussa Oshimili Northissa ja surmasivat 1-3 henkilöä sekä polttivat ajoneuvoja.

Heinä-joulukuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 14-15 henkilöä. Siviilien surmat jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Aniocha South (1), Isoko North (1), Isoko South (1), Ndokwa West (1), Okpe (1), Oshimili North (1), Sapele (1), Udu (1), Ugheli North (2-3), Ukwuani (1) ja Uvwie (3). Lisäksi väkivallassa siviilejä vastaan haavoittui noin 15 henkilöä Ughelli Northissa, 7 Warri Southissa, 1 Isoko Southissa ja 1 Ethiopie Eastissa. Esimerkiksi 5.11.2022 Ogbe-ljoh -militia hyökkäsi Aladjan yhteisön kimppuun Warri Southissa ja haavoitti 7 henkilöä (sis. em. lukuun), joidenkin lähteiden mukaan hyökkääjät olisivat olleet sotilaita. Lisäksi esimerkiksi 2.12.2022 aseistetuiksi paimentolaisiksi epäillyt henkilöt hyökkäsivät moskeijaan Ughelli Northissa. Välikohtauksen yhteydessä 11 henkilöä haavoittui kriittisesti (sis. em. lukuun) ja 3 siepattiin.³⁷⁶ Taisteluissa ilmeisesti muutamia siviilejä sai surmansa [tiedot epätarkkoja].

9.2.4. Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet

IOM ei kerää tietoja Southin alueella mahdollisista maan sisäisesti siirtymään joutuneista henkilöistä.³⁷⁷ YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n koko maata kuvaavan kartan (tilanne 30.11.2022) mukaan Deltan osavaltiossa ei ole (ainakaan laajamittaisesti) aiemmin tai viime aikoina maan

³⁷⁶ ACLED [päiväämätön].

³⁷⁷ kts <https://displacement.iom.int/nigeria> > Reports. Ei raportteja Southin alueelta tästä teemasta.

sisäisesti tai ulkomaille siirtymään joutuneita tai alueelle palanneita.³⁷⁸ ACLED-konfliktitietokannasta ei löydy vuodelta 2022 (muuta vuosia ei tarkasteltu) sellaista tietoa, jonka mukaan paikallisia asukkaita olisi joutunut pakenemaan kotialueiltaan turvallisuusvälikohtausten vuoksi.³⁷⁹

9.2.5. Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus

ACLED-konfliktitietokannan mukaan osa turvallisuusvälikohtauksista tapahtui tieosuuksilla. Esimerkiksi 9.8.2022 tuntematon aseistettu ryhmä ammuskeli matkustajia Okparassa Ethiopien Eastin alueella. Kuljettaja haavoittui (sis. em. tietoihin) ja matkustajat joutuivat pakenemaan. 31.12.2022 tuntemattoman aseryhmän ja poliisien välillä oli aseellinen yhteenotto tiellä Okpen alueella. Aseryhmä oli sitä ennen yrittänyt siepata matkustajia. Deltan osavaltiossa oli vuonna 2022 (muuta vuosia ei tarkasteltu) useita rauhanomaisia mielenosoituksia ja väkivaltaisia mellakoita, ml. väkijoukkojen tekemiä lynkkauksia.³⁸⁰

Warri-Itakpen -rautatieyhteyden varrella sijaitsevan Ajaokutan rautatieasemalla jouduttiin keskeyttämään pysähdykset yhteisöjen välisten kahakoiden vuoksi vuonna 2022. Matkustajia kehoitettiin käyttämään Itogbon tai Itakpen asemia.³⁸¹

10. South: Bayelsan osavaltio

10.1. Taustatietoja Bayelsan osavaltiosta

10.1.1. Sijainti ja kulkuyhteydet

Bayelsan osavaltion pääkaupunki on Yenagoa. Muita suuria kaupunkeja ovat Akassa, (Lobia), Amassoma, Twon-Brass, Kaiama, Nembe, Odi, Ogbia, Okpoama Brass, Oporoma, Otuan, Sagbama, Olugbobiri, Peremabiri ja Swali. Osavaltiossa on 8 paikallishallintoaluetta.³⁸²

Osavaltioilla on yhteistä rajaa Deltan ja Riversin osavaltioiden kanssa. Etelässä ja lounaassa osavaltio rajoittuu Atlantin valtameriin.³⁸³

Flightradar24 -sivuston mukaan Bayelsassa ei ole lentokenttää.³⁸⁴ Lähimmät lentokentät ovat Deltan osavaltion Warrissa³⁸⁵ ja Riversin osavaltion Port Harcourtissa³⁸⁶.

Nigerian valtiollisen rautatieyhtiön verkkosivuilta ei löydy sellaista tietoa, että osavaltiossa olisi kansallisia rautateitä.³⁸⁷

Julkinen liikenne on Nigeriassa vaarallista. Taksit ja kaukoliikenteen linja-autot ovat usein huonosti huollettuja, vakuuttamattomia ja kuljettajat kouluttamattomia. Nigerian maanteiden varsilla on sekä hyväksyttyjä että luvattomia ajoneuvojen tarkastuspisteitä. Toiset ovat turvatarkastuksia ja toiset taas liittyvät pienten maksujen kiristämiseen. Nigerian kaupunki- ja

³⁷⁸ UNHCR 7.12.2022 [kartta].

³⁷⁹ ACLED [päiväämätön].

³⁸⁰ ACLED [päiväämätön].

³⁸¹ Cable (The) / Aro 3.8.2022.

³⁸² Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

³⁸³ UN (United Nations) Geospatial 1.8.2014 [kartta].

³⁸⁴ Flightradar24 [päiväämätön]c.

³⁸⁵ Flightradar24 [päiväämätön]g.

³⁸⁶ Flightradar24 [päiväämätön]h.

³⁸⁷ NRC [päiväämätön].

maaseututeilla on usein raportoitu aseellisista ryöstöistä ja autojen kaappauksista.³⁸⁸ Tieturvallisuuteen vaikuttavista tapahtumista kts. kohta 10.2.5. *Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus.*

10.1.2. Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma

Bayelsan osavaltiossa oli vuonna 2016 arviolta 2,28 miljoonaa asukasta.³⁸⁹ Vuoden 2006 väestönlaskennassa osavaltion väkiluku oli noin 1,70 miljoonaa.³⁹⁰

Osavaltion 8 paikallishallintoaluetta ja niiden väkiluvut vuoden 2006 väestönlaskennassa olivat seuraavat: Brass (184 127), Ekeremor (269 588), Kolokuma/Opokuma (79 266), Nembe (130 966), Ogbia (179 606), Sagbama (186 869), Southern Ijaw (321 808) ja Yenagoa (352 285).³⁹¹

Osavaltion virallinen kieli on englanti. Neljä huomattavinta osavaltiossa puhuttavaa kieltä ovat izon, nembe, epie-atissa ja ogbia³⁹².

DFAT:in julkaiseman kartan mukaan suurimmassa osassa osavaltiota asuu ijaweita, ja pohjois- ja koillisosissa igboja.³⁹³

Bayelsan osavaltion asukkaat ovat uskonnolliselta vakaumukseltaan pääasiassa kristittyjä.³⁹⁴

10.1.3. Aluehallinta ja viranomaissuojelu

Kts. kohta 1.5 *Nigerian turvallisuusviranomaiset, järjestyksenvalvojaryhmät ja viranomaissuojelu*. Nigeriassa myös viranomaiset itse voivat syyllistyä oikeudenloukkauksiin siviilejä vastaan, kts. kohta 1.6 *Huomattavimmat ihmisoikeusongelmat Nigeriassa*.

Käytävissä olevista keskeisistä lähteistä ei löydy sellaista tietoa, että jokin ei-valtiollinen aseellinen taho hallitsisi alueita Bayelsan osavaltiossa.

10.2. Konfliktin intensiteetti Bayelsan osavaltiossa

10.2.1. Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdesaasteet

Kts. kohta 1.9 *Ajankohtainen turvallisuustilanne Southin geopolittisella alueella*.

ACLED-konfliktitietokannan mukaan vuonna 2022 oli enemmän (31) turvallisuusvälikohtauksia kuin vuonna 2021 (17). Eniten välikohtauksia on ollut Yenagoan paikallishallintoalueella. Yleisin turvallisuusvälikohtaustyyppi oli aseellinen väkivalta siviilejä vastaan.³⁹⁵

Mine Action Review -julkaisun mukaan Nigeriassa itsevalmisteisia räjähteitä käytetään maan pohjois- ja koillisosassa. Bayelsan osavaltiota ei julkaisussa mainita.³⁹⁶ ACLED-

³⁸⁸ Government of United Kingdom 19.8.2022.

³⁸⁹ NBS [päiväämätön].

³⁹⁰ NBS [päiväämätön]; Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

³⁹¹ Paikallishallintoalueet: Federal Republic of Nigeria [päiväämätön]. Väkiluvut vuonna 2006: Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

³⁹² NBS [päiväämätön].

³⁹³ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

³⁹⁴ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta]; Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

³⁹⁵ ACLED [päiväämätön].

³⁹⁶ Mine Action Review 2021, s. 185-190.

konfliktitietokannassa ei ole yhtään mainintaa (tarkasteltu vain vuotta 2022) esimerkiksi maamiinojen tai sodan räjähtämättömien jäänteiden aiheuttamista tuhoista.³⁹⁷

10.2.2. Turvallisuusvälikohtausten määrä

Syys-joulukuu 2020: Turvallisuusvälikohtaukset, jotka (5) koostuivat taistelusta (1) ja väkivallasta siviilejä vastaan (4), raportoitiin tapahtuneen Ekermorin (1), Sagbaman (1), Southern Ijawin (1) ja Yenagoan (2) alueilla.

Vuosi 2021: Bayelsassa raportoitiin 17 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (7) ja väkivallasta siviilejä vastaan (10). Räjähdde- tai muita etäiskuja ei ollut. Välikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Brass (1), Ekeremor (1), Nembe (1), Ogbia (2), Sagbama (2), Southern Ijaw (5) ja Yenagoa (5). Kolokumassa/Opokumassa ei raportoitu välikohtauksia. Väkivalta siviilejä vastaan oli tyypiltään hyökkäyksiä ja sieppauksia, ja niihin syyllistyivät tuntemattomat aseelliset ryhmät, yksittäistapauksissa merirosvot, poliisi ja fulanien etninen ryhmä. Taistelut olivat tyypiltään aseellisia yhteenottoja tuntemattomien aseryhmien tai merirosvojen ja Nigerian eri turvallisuustoimijoiden välillä.

Tammi-kesäkuu 2022: Bayelsassa raportoitiin 23 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (8) ja väkivallasta siviilejä vastaan (15). Räjähdde- tai muita etäiskuja ei ollut. Yli puolet välikohtauksista tapahtui Yenagoassa. Välikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Brass (1), Ogbia (6), Sagbama (1), Southern Ijaw (2) ja Yenagoa (13). Muilla alueilla ei ollut välikohtauksia. Taisteluista neljä oli aseellisia yhteenottoja Deewell, Bobos ja Icelander-kulttien välillä. Väkivalta siviilejä vastaan oli pääasiassa hyökkäyksiä, lisäksi joitakin sieppauksia ja yksi seksuaalisen väkivallan tapaus. Useimmiten syyliseksi on kirjattu tuntematon aseistettu ryhmä.

Heinä-joulukuu 2022: Bayelsassa raportoitiin 8 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (3) ja väkivallasta siviilejä vastaan (5). Räjähdde- tai muita etäiskuja ei ollut. Välikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Ekeremor (1), Nembe (1), Southern Ijaw (1) ja Yenagoa (5). Taisteluissa osapuolina olivat tuntemattomat kulttimilitiat ja merirosvot sekä Nigerian poliisi. Väkivalta siviilejä vastaan oli tyypiltään hyökkäyksiä, joita toteuttivat tuntemattomat aseistetut ryhmät tai kulttimilitia sekä NSCDC.

10.2.3. Siviiliuhrit

Syys-joulukuu 2020: Yhtään siviiliä ei saanut surmaansa, mutta useita haavoittui Yenagoan paikallishallintoalueella.

Vuosi 2021: Yhtään siviiliä ei saanut surmaansa väkivallassa siviilejä vastaan. Muutamia henkilöitä siepattiin ja haavoittui eri alueilla. Taisteluissa sai surmansa kaksi siviiliä Nemben alueella.

Tammi-kesäkuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 13 henkilöä. Siviilien surmat jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Brass (5), Ogbia (2), Sagbama (1) ja Yenagoa (5). Lisäksi useita ihmisiä haavoittui eri alueilla. Brassin kaikki 5 siviiliuhria saivat surmansa samassa tapahtumassa 8.2.2022, jolloin merirosvot hyökkäsivät ilajien etniseen ryhmään kuuluvien kalastajien kimppuun. Surmien lisäksi tuntematon määrä ihmisiä haavoittui ja hävisi. Hyökkääjät varastivat kalastajien omaisuutta. Ilajien asukkaita pakeni paikalta. 22.6.2022 Nigerian armeijan sotilaat ja tuntematon ryhmä hyökkäsi aseistettujen veneiden kanssa Igbomoturun yhteisöön Southern Ijawissa ja haavoittivat useita asukkaita, polttivat rakennuksia ja varastivat käteistä.

---

³⁹⁷ ACLED [päiväämätön].

Heinä-joulukuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 7 henkilöä, heistä 3 Ekeremorissa ja 4 Yenagoassa. Lisäksi taisteluissa 1 siviili haavoittui ja mahdollisesti 1 sai surmansa Yenagoan alueella.³⁹⁸

10.2.4. Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet

IOM ei kerää tietoja Southin alueella mahdollisista maan sisäisesti siirtymään joutuneista henkilöistä.³⁹⁹ YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n koko maata kuvaavan kartan (tilanne 30.11.2022) mukaan Bayelsan osavaltiossa ei ole (ainakaan laajamittaisesti) aiemmin tai viime aikoina maan sisäisesti tai ulkomaille siirtymään joutuneita tai alueelle palanneita.⁴⁰⁰ ACLED-konfliktitietokannasta ei käy selville, pakeniko 8.2.2022 Brassissa tapahtuneen välikohtauksen yhteydessä (kts. edellä) asukkaita pysyvästi (muuta vuosia ei tarkasteltu).⁴⁰¹

10.2.5. Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus

ACLED-konfliktitietokannan mukaan vuonna 2022 (muuta vuosia ei tarkasteltu) joidenkin turvallisuusvälikohtausten yhteydessä on tuhottu paikallisten asukkaiden omaisuutta (kts. edellä). Vuoden 2022 aikana (muuta vuosia ei tarkasteltu) osavaltiossa oli muutamia rauhanomaisia mielenosoituksia ja välivaltaisia mellakoita.⁴⁰²

11. South: Riversin osavaltio

11.1. Taustatietoja Riversin osavaltiosta

11.1.1. Sijainti ja kulkuyhteydet

Riversin osavaltion pääkaupunki on Port Harcourt. Muita suuria kaupunkeja ovat Abuloma, Boibu-Oromerizemgbu, Elekohia, Okuru, Orada Diobu ja Rumuokoro. Osavaltiossa on 23 paikallishallintoaluetta.⁴⁰³ Osavaltiolla on yhteistä rajaa seuraavien osavaltioiden kanssa: Bayelsa, Delta, Anambra, Imo, Abia ja Akwa Ibom. Osavaltio rajoittuu etelässä Atlantin valtameren.⁴⁰⁴

Flightradar24 -sivuston mukaan Port Harcourtissa on lentokenttä, jonne lennetään ainakin Lagosista (107 lentoa/vko), Abujasta (67 lentoa/vko), Kanosta, Benin Citystä, sekä ulkomailta Päiväntasaajan Guinean Malabosta, Keski-Afrikan tasavallan Banguista ja Kamerunin Doualasta.⁴⁰⁵

Nigerian valtiollisen rautatieyhtiön verkkosivuilta ei löydy sellaista tietoa, että osavaltiossa olisi valtiollisia rautateitä.⁴⁰⁶ Port Harcourtista pohjoisen suuntaan on ollut olemassa jo ennen

---

³⁹⁸ ACLED [päiväämätön].

³⁹⁹ kts <https://displacement.iom.int/nigeria> > Reports. Ei raportteja Southin alueelta tästä teemasta.

⁴⁰⁰ UNHCR 7.12.2022 [kartta].

⁴⁰¹ ACLED [päiväämätön].

⁴⁰² ACLED [päiväämätön].

⁴⁰³ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

⁴⁰⁴ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön]; UN (United Nations) Geospatial 1.8.2014 [kartta].

⁴⁰⁵ Flightradar24 [päiväämätön]h.

⁴⁰⁶ NRC [päiväämätön].

Nigerian itsenäistymistä perustettu rautatie. Rautatietä ollaan parhaillaan korjaamassa. Liikenneministeri Muazu Sambon mukaan korjaus ei ole valmis ennen 29.5.2023 jolloin Buharin toimikausi päättyy koska hankkeelle ei ole riittävästi varoja. Tämä itäinen linja kulkee Port Harcourtista pohjoiseen Maiduguriin ja yhdistää alun perin 10 osavaltiota. Jälleenrakennussuunnitelmissa linjaan liitettyjen osavaltioiden määräksi on kuitenkin suunniteltu 14.⁴⁰⁷

Julkinen liikenne on Nigeriassa vaarallista. Taksit ja kaukoliikenteen linja-autot ovat usein huonosti huollettuja, vakuuttamattomia ja kuljettajat kouluttamattomia. Nigerian maanteiden varsilla on sekä hyväksyttyjä että luvattomia ajoneuvojen tarkastuspisteitä. Toiset ovat turvatarkastuksia ja toiset taas liittyvät pienten maksujen kiristämiseen. Nigerian kaupunki- ja maaseututeillä on usein raportoitu aseellisista ryöstöistä ja autojen kaappauksista.⁴⁰⁸ Tieturvallisuuteen vaikuttavista tapahtumista kts. kohta 11.2.5. *Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus.*

11.1.2. Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma

Riversin osavaltiossa oli vuonna 2016 arviolta 7,30 miljoonaa asukasta.⁴⁰⁹ Vuoden 2006 väestönlaskennassa osavaltion väkiluku oli noin 5,20 miljoonaa.⁴¹⁰ Port Harcourtin kaupungin väkilukuarvio vuoden 2023 alussa on 3,48 miljoonaa.⁴¹¹

Osavaltion 23 paikallishallintoaluetta ja niiden väkiluvut vuoden 2006 väestönlaskennassa olivat seuraavat: Port Harcourt (538 558), Obio-Akpor (462 350), Okrika (222 285), Ogu-Bolo (75 282), Eleme (190 194), Tai (120 308), Gokana (233 813), Khana (292 924), Oyigbo (125 331), Opobo-Nkoro (152 833), Andoni (217 924), Bonny (214 983), Degema (249 467), Asari-Toru (219 787), Akuku-Toru (161 103), Abua-Odual (282 410), Ahoada West (249 585), Ahoada East (166 324), Ogba-Egbema-Ndoni (283 294), Emohua (201 057), Ikwerre (188 930), Etche (249 939) ja Omuma (100 388).⁴¹²

Riversin osavaltion väestö on etnisesti monimuotoista. Osavaltiossa asuu mm. ikwerrejä, ibaneita, opoboja, elemeitä, okrikoita, kalabareja, etchejä, ogbia, ogoneita ja engennejä. Riversin osavaltiota kotoisin olevista käytetään sanaa "Riverians".⁴¹³ DFAT:in kartan mukaan osavaltion pohjoisosassa asuu ainakin igboja, etelässä ijaweita ja kaakkoisosassa ibibioita.⁴¹⁴

DFAT:in julkaiseman kartan mukaan osavaltion asukkaat ovat uskonnolliselta vakaumukseltaan pääasiassa kristittyjä.⁴¹⁵ Myös Columbian yliopiston yksityiskohtaisemman kartan mukaan koko osavaltiossa kristityt ovat enemmistönä.⁴¹⁶

⁴⁰⁷ Premium Times / Adebayo 22.12.2022.

⁴⁰⁸ Government of United Kingdom 19.8.2022.

⁴⁰⁹ NBS [päiväämätön].

⁴¹⁰ NBS [päiväämätön]; Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

⁴¹¹ CIA 11.1.2023.

⁴¹² Paikallishallintoalueet: Federal Republic of Nigeria [päiväämätön]. Väkiluvut vuonna 2006: Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

⁴¹³ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

⁴¹⁴ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

⁴¹⁵ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

⁴¹⁶ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

11.1.3. Aluehallinta ja viranomaissuojelu

Kts. kohta 1.5 *Nigerian turvallisuusviranomaiset, järjestyksenvallvojaryhmät ja viranomaissuojelu*. Nigeriassa myös viranomaiset itse voivat syyllistyä oikeudenloukkauksiin siviilejä vastaan, kts. kohta 1.6 *Huomattavimmat ihmisoikeusongelmat Nigeriassa*.

Käytettävissä olevista keskeisistä lähteistä ei löydy sellaista tietoa, että jokin ei-valtiollinen aseellinen taho hallitsisi alueita Riversin osavaltiossa.

11.2. Konfliktin intensiteetti Riversin osavaltiossa

11.2.1. Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdesaasteet

Kts. kohta 1.9 *Ajankohtainen turvallisuustilanne Southin geopolittisella alueella*.

ACLED-konfliktitietokannan mukaan vuonna 2022 turvallisuusvälikohtauksia oli enemmän (59) kuin vuonna 2021 (42). Välikohtaukset jakautuivat melko tasaisesti useille paikallishallintoalueille. Selvästi yleisin turvallisuusvälikohtaus tyyppi oli aseellinen väkivalta siviilejä vastaan. Lisäksi useiden eri osapuolten välillä oli aseellisia yhteenottoja (taisteluja).⁴¹⁷

Mine Action Review -julkaisun mukaan Nigeriassa itsevalmisteisia räjähteitä käytetään maan pohjois- ja koillisosassa. Riversin osavaltiota ei julkaisussa mainita.⁴¹⁸ ACLED-konfliktitietokannassa ei ole yhtään mainintaa (tarkasteltu vain vuotta 2022) esimerkiksi maamiinojen tai sodan räjähtämättömien jäänteiden aiheuttamista tuhoista.⁴¹⁹

Poliittinen väkivalta jatkuu vuoden 2023 vaalien edellä. Joulukuussa 2022 PDP-puolueen presidentinvaalikampanjan johtajan, senaattori Lee Maeban kotiin hyökättiin. Lisäksi aseistetut henkilöt haavoittivat paikallista PDP-puolueen nuorisajohtajaa.⁴²⁰

11.2.2. Turvallisuusvälikohtausten määrä

Syys-joulukuu 2020: Riversin osavaltiossa raportoitiin 15 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (4) ja väkivallasta siviilejä vastaan (11) seuraavilla paikallishallintoalueilla: Ahoada West (1), Bonny (2), Degema (1), Etche (1), Khana (1), Obio (2), Ogu (1), Oyigbo (4) ja Port Harcourt (2).

Vuosi 2021: Riversin osavaltiossa raportoitiin 42 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (15), räjähd- tai muusta etäiskusta (1) ja väkivallasta siviilejä vastaan (26). Ne jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Ahoada (ACLED ei ole raportoinut Ahoada Eastista ja Ahoada Westistä erikseen) (2), Akuku-Toru (2), Andoni (1), Asari-Toru (1), Bonny (2), Eleme (5), Emohua (3), Gokana (1), Ikwerre (5), Khana (4), Obio (ilmeisesti Obio-Akpor) (4), Obua (ilmeisesti Abua-Odual) (1), Okrika (1), Oyigbo (2), Port Harcourt (7) ja Tai (1). Taisteluissa oli kyse Nigerian poliisin ja armeijan ja yhdessä tapauksessa yksityisen turvallisuusjoukon aseellisista yhteenotoista tuntemattomien aseryhmien ja IPOB:in kanssa, yhdessä tapauksessa merirosvojen kanssa. Räjähd- tai muussa etäiskussa kyseessä oli Nigerian armeijan tekemästä ilmaiskusta matkustajia kuljettaneeseen veneeseen Okrikassa 26.8.2021. Väkivallassa siviilejä vastaan raportoitiin sieppauksia ja hyökkäyksiä sekä yksi seksuaaliväkivaltatapaus. Väkivaltaa siviilejä vastaan kohdistivat useimmiten tuntemattomaksi jääneet aseistetut ryhmät,

⁴¹⁷ ACLED [päiväämätön].

⁴¹⁸ Mine Action Review 2021, s. 185-190.

⁴¹⁹ ACLED [päiväämätön].

⁴²⁰ International Crisis Group / Crisis Watch 12/2022.

muutamissa tapauksissa poliisi, ASPAC (Ahoada Security Planning Advisory Committee) ja fulanien etninen militia.

Tammi-kesäkuu 2022: Osavaltiossa raportoitiin 19 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (5) ja väkivallasta siviilejä vastaan (14). Räjähde- tai muita etäiskuja ei ollut. Välikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Ahoada (2), Ahoada West (3), Bonny (1), Degema (1), Emohua (6), Ikwerre (1), Obio (Obio-Akpor) (1), Okrika (1), Ogu (Ogu-Bolo) (1), Tai (1) ja Oyigbo (1). Väkivaltaan siviilejä vastaan syllistyivät tuntemattomat aseelliset ryhmät, merirosvot, Oyigbo -yhteisö militia ja OSPAC⁴²¹.

Heinä-joulukuu 2022: Osavaltiossa raportoitiin 40 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (11) ja väkivallasta siviilejä vastaan (29). Räjähde- tai muita etäiskuja ei ollut. Välikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Ahoada (1), Ahoada East (2), Ahoada West (1), Akuku-Toru (2), Degema (3), Eleme (1), Emohua (11), Gokana (3), Ikwerre (2), Obio-Akpor (7), Etche (1), Oyigbo (1) ja Port Harcourt (5). Taisteluissa osapuolina oli Icelander- ja Greenlanders -kulttimilitiat, tuntemattomaksi jääneet kulttimilitiat, Nigerian poliisi sekä EMOLVICE (Emohua Local Government Vigilante Service) -järjestysenvalvojaryhmä. Väkivalta siviilejä vastaan oli tyypiltään aseellisia hyökkäyksiä, joita toteuttivat tuntemattomiksi jääneet kultit tai aseryhmät, fulanimilitiat sekä Nigerian poliisi ja armeija.

11.2.3. Siviiliuhrit

Syys-joulukuu 2020: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 24 henkilöä seuraavilla paikallishallintoalueilla: Khana (1), Obio (2) ja Oyigbo (21). Oyigbossa suurin osa (19) siviiliuhreista kertyi, kun 22.10.–3.11.2020 Nigerian armeija hyökkäsi Oyigbon kaupunkiin tappaen ainakin 19 asukasta ja haavoittaen muita. Paikalliset raportoivat, että hyökkäys oli kostohyökkäys yhteisön väitetystä IPOB:in jäsenten suojelemisesta. Näiden jäsenten väitettiin aiemmin surmanneen turvallisuusjoukkojen jäseniä. Hallituslähteet toisaalta raportoivat, että sotilasjoukkoja lähetettiin pidättämään IPOB:n jäseniä ja palauttamaan varastettuja aseita ja ammuksia. Väkivallassa siviilejä vastaan lisäksi haavoittui ja siepattiin useita henkilöitä eri paikallishallintoalueilla.

Vuosi 2021: Riversin osavaltiossa vuonna 2021 väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 17 henkilöä seuraavilla paikallishallintoalueilla: Ahoada (3), Eleme (2), Emohua (2), Khana (9) ja Port Harcourt (1). Lisäksi muutamia henkilöitä siepattiin ja haavoitettiin eri alueilla. Lisäksi Nigerian armeijan tekemässä ilmaiskussa matkustajia kuljettaneeseen veneeseen Okrikassa 26.8.2021 sai surmansa määrittelemätön määrä siviilejä ja kolme siviiliä haavoittui. Iskun syyjäi tuolloin epäselväksi.

Tammi-kesäkuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa vähintään 13 henkilöä seuraavilla paikallishallintoalueilla: Ahoada West (vähintään 7), Emohua (2), Ikwerre (1), Ogu (1), Oyigbo (1) ja Tai (1). 27.6.2022 tuntematon aseellinen ryhmä hyökkäsi siviilien kimppuun Udodassa Ahoada Westin paikallishallintoalueella, surmaten tuntemattoman määrän ihmisiä (ACLED kirjannut 3 surmaa, sis. em. lukuun) ja ryöstäen omaisuutta. Paikallisen päällikön ("Paramount Ruler", ilmeisesti perinteinen kyläpäällikkö) mukaan kyseinen ryhmä on surmannut yli 30 ihmistä vuodesta 2019 eteenpäin.

Heinä-joulukuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 16 henkilöä seuraavilla paikallishallintoalueilla: Ahoada West (2), Eleme (2), Emohua (5), Gokana (1), Obio-Akpor (6). Lisäksi Elemessä muutamia siviilejä haavoittui epäillyn fulanimilitian hyökkäyksessä. Suurin

---

⁴²¹ OSPAC on hajotettu järjestysenvalvojaryhmä. OSPAC on lyhenne sanoista ONELGA Security, Planning and Advisory Committee (lähde: ACLED [päiväämätön] tai Onelga Security Peace Advisory Council (lähde: Punch (The) / Naku 18.10.2022).

yksittäinen välikohtaus tapahtui Obiossa 23.8.2022, jolloin poliisi surmasi 5 siviiliä ja haavoitti kahta.⁴²²

11.2.4. Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet

IOM ei kerää tietoja Southin alueella mahdollisista maan sisäisesti siirtymään joutuneista henkilöistä.⁴²³ YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n koko maata kuvaavan kartan (tilanne 30.11.2022) mukaan Riversin osavaltiossa ei ole (ainakaan laajamittaisesti) aiemmin tai viime aikoina maan sisäisesti tai ulkomaille siirtymään joutuneita tai alueelle palanneita.⁴²⁴ ACLED-konfliktitietokannan mukaan Emohuan alueella on mahdollisesti joitakin asukkaita paossa. 11.4.2022 epäillyt tuntemattomaksi jääneen kulttimilitian jäsenet hyökkäsivät OSPAC:in kahden jäsenen kimppuun surmaten toisen heistä. Hyökkäyksen takana uskotaan olleen OSPAC:in kehoitus paossa oleville asukkaille palata koteihinsa. Lähteestä ei käy ilmi, milloin ja mistä syystä paot olivat tapahtuneet.⁴²⁵

11.2.5. Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus

ACLED-konfliktitietokannan mukaan vuoden 2022 aikana (muuta vuosia ei tarkasteltu) Riversin osavaltiossa raportoitiin useita rauhanomaisia mielenosoituksia sekä muutamia väkivaltaisia mellakoita ml. väkijoukkojen lynkauksia. Lisäksi esimerkiksi tuleviin vaaleihin liittyvää välineistöä tuhottiin.⁴²⁶

12. South: Akwa Ibomin osavaltio

12.1. Taustatietoja Akwa Ibomin osavaltiosta

12.1.1. Sijainti ja kulkuyhteydet

Akwa-Ibomin osavaltion pääkaupunki on Uyo. Muita suuria kaupunkeja ovat Eket, Ikot Ekpene, Abak, Ikot Abasi, Ikono, Etinan, Uruan ja Oron. Osavaltiossa on 31 paikallishallintoaluetta.⁴²⁷

Osavalttiolla on yhteistä rajaa seuraavien osavaltioiden kanssa: Cross River, Rivers ja Abia. Etelässä osavaltio rajoittuu Atlantin valtamereseen.⁴²⁸

Flightradar24 -sivuston mukaan Uyossa on lentokenttä, jonne lennetään ainakin Lagosista (41 lentoa/vko) ja Abujasta (38 lentoa/vko).⁴²⁹

Nigerian valtiollisen rautatieyhtiön verkkosivuilta ei löydy sellaista tietoa, että Akwa-Ibomin osavaltiossa olisi kansallisia rautateitä.⁴³⁰

---

⁴²² ACLED [päiväämätön].

⁴²³ kts <https://displacement.iom.int/nigeria> > Reports. Ei raporteja Southin alueelta tästä teemasta.

⁴²⁴ UNHCR 7.12.2022 [kartta].

⁴²⁵ ACLED [päiväämätön].

⁴²⁶ ACLED [päiväämätön].

⁴²⁷ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

⁴²⁸ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön]; UN (United Nations) Geospatial 1.8.2014 [kartta].

⁴²⁹ Flightradar24 [päiväämätön].

⁴³⁰ NRC [päiväämätön].

Julkinen liikenne on Nigeriassa vaarallista. Taksit ja kaukoliikenteen linja-autot ovat usein huonosti huollettuja, vakuuttamattomia ja kuljettajat kouluttamattomia. Nigerian maanteiden varsilla on sekä hyväksyttyjä että luvattomia ajoneuvojen tarkastuspisteitä. Toiset ovat turvatarkastuksia ja toiset taas liittyvät pienten maksujen kiristämiseen. Nigerian kaupunki- ja maaseututeillä on usein raportoitu aseellisista ryöstöistä ja autojen kaappauksista.⁴³¹ Tieturvallisuuteen vaikuttavista tapahtumista kts. kohta 12.2.5. *Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus.*

12.1.2. Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma

Akwa Ibomin osavaltiossa oli vuonna 2016 arviolta 5,48 miljoonaa asukasta.⁴³² Vuoden 2006 väestönlaskennassa osavaltion väkiluku oli noin 3,90 miljoonaa.⁴³³

Osavaltion paikallishallintoalueet ja niiden väkiluvut vuoden 2006 väestönlaskennassa olivat seuraavat: Abak (139 069), Eastern Obolo (59 970), Eket (172 856), Esit Eket (63 358), Essien Udim (193 257), Etim Ekpo (105 922), Etinan (168 924), Ibeno (74 840), Ibesikpo Asutan (137 127), Ibiono Ibom (188 605), Ika (72 772), Ikono (131 673), Ikot Abasi (132 608), Ikot Ekpene (141 408), Ini (99 084), Itu (127 856), Mbo (102 173), Mkpaf Enin (177 293), Nsit Atai (73 395), Nsit Ibom (108 095), Nsit Ubium (127 083), Obot Akara (147 286), Okobo (102 753), Udung Uko (53 060), Ukanafun (125 473), Uruan (117 169), Urue Offong Oruko (70 740) ja Uyo (305 961).⁴³⁴ Nigerian valtion verkkosivuilla mainitaan vielä seuraavat paikallishallintoalueet Onna, Oron ja Oruk Anam.⁴³⁵

Akwa Ibomin osavaltion suurimmat etniset ryhmät ovat ibibiot, anangit ja eket.⁴³⁶ DFAT'in kartan mukaan ibibiot ovat suurin ryhmä koko osavaltiossa.⁴³⁷

DFAT'in julkaiseman kartan mukaan osavaltion asukkaat ovat uskonnolliselta vakaumuksestaan pääasiassa kristittyjä.⁴³⁸ Myös Columbian yliopiston kartan mukaan kristityt ovat valtaväestöä koko osavaltiossa.⁴³⁹

12.1.3. Aluehallinta ja viranomaissuojelu

Kts. kohta 1.5 *Nigerian turvallisuusviranomaiset, järjestyksenvalvojaryhmät ja viranomaissuojelu.* Nigeriassa myös viranomaiset itse voivat syllistyä oikeudenloukkauksiin siviilejä vastaan, kts. kohta 1.6 *Huomattavimmat ihmisoikeusongelmat Nigeriassa.*

Käytettävissä olevista keskeisistä lähteistä ei löydy sellaista tietoa, että jokin ei-valtiollinen aseellinen taho hallitsisi alueita Akwa Ibomin osavaltiossa.

⁴³¹ Government of United Kingdom 19.8.2022.

⁴³² NBS [päiväämätön].

⁴³³ NBS [päiväämätön]; Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

⁴³⁴ Paikallishallintoalueet: Federal Republic of Nigeria [päiväämätön]. Väkiluvut vuonna 2006: Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

⁴³⁵ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

⁴³⁶ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

⁴³⁷ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

⁴³⁸ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

⁴³⁹ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

12.2. Konfliktin intensiteetti Akwa Ibomin osavaltiossa

12.2.1. Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdesaasteet

Kts. kohta 1.9 Ajankohtainen turvallisuustilanne Southin geopolittisella alueella.

ACLED-konfliktitietokannan mukaan vuosina 2021 ja 2022 turvallisuusvälikohtausten määrä pysyi lähes samana (24 ja 25). Yleisimmät turvallisuusvälikohtaustyyppit olivat taistelut ja aseellinen väkivalta siviilejä vastaan. Turvallisuusvälikohtauksia raportoitiin useilla paikallishallintoalueilla.⁴⁴⁰

Mine Action Review -julkaisun mukaan Nigeriassa itsevalmisteisia räjähteitä käytetään maan pohjois- ja koillisosassa. Akwa Ibomin osavaltiota ei julkaisussa mainita.⁴⁴¹ ACLED-konfliktitietokannassa ei ole yhtään mainintaa (tarkasteltu vain vuotta 2022) esimerkiksi maamiinon tai sodan räjähtämättömien jäänteiden aiheuttamista tuhoista.⁴⁴²

12.2.2. Turvallisuusvälikohtausten määrä

Syys-joulukuu 2020: Akwa Ibomin osavaltiossa oli yksi turvallisuusvälikohtaus, joka oli tyypiltään väkivaltaan siviilejä vastaan. Se sijoittui Uyon paikallishallintoalueelle.

Vuosi 2021: Turvallisuusvälikohtauksia raportoitiin yhteensä 24, jotka koostuivat taisteluista (14), räjähdde- tai muusta etäiskusta (1) ja väkivallasta siviilejä vastaan (9). Välikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Abak (1), Eket (3), Essien Udim (4), Etim Ekpo (1), Ibesikpo Asutan (1), Ika (2), Ikono (1), Ikot Ekpene (1), Ini (2), Mbo (3), Oron (1), Oruk Anam (1), Udung Uko (1) ja Uyo (2). Taisteluissa osapuolina olivat tyypillisimmin (11 välikohtausta) Nigerian poliisi ja IPOB tai tuntematon aseistettu ryhmä. Lisäksi Ugbo-, Ikpanja-, Uko Ntegehe Uda- ja Uko Akpan Enwang -yhteisömlitioiden välillä raportoitiin yhteenottoja. Räjähdde- tai muussa etäiskussa kyseessä oli Nigerian armeijan huhtikuussa tekemästä ilmaiskusta IPOB:in Eastern Security Network (ESN) -järjestyksenvojojaryhmää vastaan Essien Udimissa.

Tammi-kesäkuu 2022: Akwa Ibomissa raportoitiin 12 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (2) ja väkivallasta siviilejä vastaan (10). Räjähdde- tai muita etäiskuja ei ollut. Välikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Eket (1), Etim Ekpo (1), Ibesikpo Asutan (1), Ikot Abasi (1), Mbo (1), Mkpāt Enin (3), Oruk Anam (2), Udung Uko, Ukanafun (1) ja Uyo (1). Väkivaltaan siviilejä vastaan (hyökkäykset, sieppaukset, seksuaaliväkivalta) syylistyivät etenkin tuntemattomaksi jääneet aseryhmät ja kulttimilitiat, lisäksi Ikot Ekwere -yhteisömlitia ja poliisi. Taisteluissa kyseessä oli Nigerian armeijan ja poliisin yhteenotoista tunnistamattomien aseellisten ryhmien kanssa.

Heinä-joulukuu 2022: Akwa Ibomissa raportoitiin 13 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (3) ja väkivallasta siviilejä vastaan (10). Räjähdde- tai muita etäiskuja ei ollut. Välikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Abak (1), Etim Ekpo (3), Mbo (2), Okobo (1), Oruk Anam (1), Ukanafun (1), Uruan (2) ja Uyo (2). Supreme Vikings ja Mafia – kulttimilitiat toimivat ainakin Uyon paikallishallintoalueella yhden aseellisen turvallisuusvälikohtauksen perusteella. Väkivalta siviilejä vastaan oli tyypiltään sieppauksia ja aseellisia hyökkäyksiä, joita tekivät tuntemattomaksi jääneet aseelliset ryhmät ja kulttimilitiat, merirosvot, BNL (Biafra Nations League) ja Nigerian poliisi.

⁴⁴⁰ ACLED [päiväämätön].

⁴⁴¹ Mine Action Review 2021, s. 185-190.

⁴⁴² ACLED [päiväämätön].

12.2.3. Siviliuhrit

Syys-joulukuu 2020: Yhtään siviiliä ei saanut surmansa turvallisuusvälikohtauksissa, mutta yksi haavoittui Uyon alueella.

Vuosi 2021: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 10 siviiliä seuraavilla paikallishallintoalueilla: Eket (3), Ibesikpo Asutan (1), Ikot Ekpene (2) ja Oron (4). Muilla alueilla ei ollut siviilien surmia. Lisäksi joitakin siviilejä surmattiin ja siepattiin. Esimerkiksi 5.9.2021 tuntemattomat aseistetut miehet hyökkäsivät ja haavoittivat 8 ihmistä ja sieppasivat yhden henkilön maantiellä Uyon paikallishallintoalueella.

Tammi-kesäkuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 7 siviiliä seuraavilla paikallishallintoalueilla: Eket (1), Oruk Anam (4), Ukanafun (1) ja Uyo (1). Lisäksi taisteluissa yksi siviili sai surmansa Mbon alueella. Useita siviilejä haavoittui Ibesikpo Asutanin alueella 27.4.2022, kun Ikot Ekwere -militia hyökkäsi Obio Offongin yhteisöön, raiskasivat naisen, polttivat yli 20 taloa, haavoittivat useita ihmisiä ja varastelivat omaisuutta. Hyökkäyksen synä oli pitkinnyt maakiista.

Heinä-joulukuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 1 siviili Oruk Anamin paikallishallintoalueella. Useita henkilöitä siepattiin eri alueilla.⁴⁴³

12.2.4. Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet

IOM ei kerää tietoja Southin alueella mahdollisista maan sisäisesti siirtymään joutuneista henkilöistä.⁴⁴⁴ YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n koko maata kuvaavan kartan (tilanne 30.11.2022) mukaan Akwa Ibomin osavaltiossa ei ole (ainakaan laajamittaisesti) aiemmin tai viime aikoina maan sisäisesti tai ulkomaille siirtymään joutuneita tai alueelle palanneita.⁴⁴⁵ ACLED-konfliktitietokannasta ei löydy vuodelta 2022 (muuta vuosia ei tarkasteltu) sellaista tietoa, että paikallisia asukkaita olisi joutunut pakenemaan turvallisuusvälikohtausten vuoksi.⁴⁴⁶

UNHCR:n mukaan Akwa Ibomin osavaltiossa oleskelee (tilanne 30.11.2022) 1619 Kamerunista paennutta henkilöä.⁴⁴⁷

12.2.5. Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus

ACLED-konfliktitietokannan mukaan tieosuuksilla ja rannikolla kulkevilla matkustaja- tai kalastajaveneillä kulkevia siviilejä siepataan. Esimerkiksi 14.7.2022 merirosvot sieppasivat veneessä olleet 28 matkustajaa Uruanin kanaalissa Uruanin alueella. Poliisi onnistui vapauttamaan matkustajat seuraavana päivänä. Kahta matkustajaa oli haavoitettu. 23.9.2022 tuntematon aseistettu ryhmä väijytti linja-auton ja sieppasi ja ryösti 5 matkustajaa Etim Ekpossa. Nigerian turvallisuusjoukot onnistuivat vapauttamaan siepatut henkilöt. Vuonna 2022 (muuta vuosia ei tarkasteltu) osavaltiossa oli joitakin rauhanomaisia mielenosoituksia ja väkivaltaisia mellakoita ml. väkijoukkojen tekemiä lynkkauksia.⁴⁴⁸

---

⁴⁴³ ACLED [päiväämätön].

⁴⁴⁴ kts <https://displacement.iom.int/nigeria> > Reports. Ei raportteja Southin alueelta tästä teemasta.

⁴⁴⁵ UNHCR 7.12.2022 [kartta].

⁴⁴⁶ ACLED [päiväämätön].

⁴⁴⁷ UNHCR 7.12.2022 [kartta].

⁴⁴⁸ ACLED [päiväämätön].

13. South: Cross Riverin osavaltio

13.1. Taustatietoja Cross Riverin osavaltiosta

13.1.1. Sijainti ja kulkuyhteydet

Cross Riverin osavaltion pääkaupunki on Calabar. Muita suuria kaupunkeja ovat Akamkpa, Biase, Ikom, Obubra, Odukpani, Ogoja, Ugep, Obudu, Obanliku, Akpabuyo, Ofutop, Ibibendghe ja Boji. Osavaltiossa on 18 paikallishallintoaluetta.⁴⁴⁹

Osavaltiolla on yhteistä rajaa seuraavien osavaltioiden kanssa: Benue, Ebonyi ja Akwa Ibom. Etelässä on lyhyt Atlantin rannikko ja idässä valtionraja Kamerunin kanssa.⁴⁵⁰

Flightradar24 -sivuston mukaan Calabarissa on lentokenttä. Calabariin lennetään ainakin Lagosista (20 lentoa/vko) ja Abujasta (17 lentoa/vko).⁴⁵¹

Nigerian valtiollisen rautatieyhtiön verkkosivuilta ei löydy sellaista tietoa, että osavaltiossa olisi valtiollisia rautateitä.⁴⁵²

Julkinen liikenne on Nigeriassa vaarallista. Taksit ja kaukoliikenteen linja-autot ovat usein huonosti huollettuja, vakuuttamattomia ja kuljettajat kouluttamattomia. Nigerian maanteiden varsilla on sekä hyväksytyjä että luvattomia ajoneuvojen tarkastuspisteitä. Toiset ovat turvatarkastuksia ja toiset taas liittyvät pienten maksujen kiristämiseen. Nigerian kaupunki- ja maaseututeillä on usein raportoitu aseellisista ryöstöistä ja autojen kaappauksista.⁴⁵³ Tieturvallisuuteen vaikuttavista tapahtumista kts. kohta 13.2.5. *Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus*.

13.1.2. Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma

Cross Riverin osavaltiossa oli vuonna 2016 arviolta 3,87 miljoonaa asukasta.⁴⁵⁴ Vuoden 2006 väestönlaskennassa osavaltion väkiluku oli noin 2,90 miljoonaa.⁴⁵⁵

Osavaltion 18 paikallishallintoaluetta ja niiden väkiluvut vuoden 2006 väestönlaskennassa olivat seuraavat: Obanliku (109 633), Obudu (161 457), Bekwara (105 497), Ogoja (171 900), Yala (210 843), Boki (186 611), Ikom (163 691), Etung (80 036), Obubra (172 543), Abi (144 317), Yakurr (196 000), Biase (168 113), Akankpa (149 705), Odukpani (257 800), Calabar Municipality (183 681), Calabar South (191 515), Akpabuyo (272 262) ja Bakasi (31 641).⁴⁵⁶

Cross Riverin osavaltion kolme suurinta etnistä ryhmää ovat efikit, ejaghamit ja bekwarrat.⁴⁵⁷ DFAT:in kartan mukaan ibibiot ovat enemmistönä osavaltion etelä-, länsi- ja pohjoisosissa, ja osavaltion itäosissa on muita kuin Nigerian suurimpiin etnisiin ryhmiin kuuluvia asukkaita.⁴⁵⁸

⁴⁴⁹ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

⁴⁵⁰ UN (United Nations) Geospatial 1.8.2014 [kartta].

⁴⁵¹ Flightradar24 [päiväämätön].

⁴⁵² NRC [päiväämätön].

⁴⁵³ Government of United Kingdom 19.8.2022.

⁴⁵⁴ NBS [päiväämätön].

⁴⁵⁵ NBS [päiväämätön]; Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

⁴⁵⁶ Paikallishallintoalueet: Federal Republic of Nigeria [päiväämätön]. Väkiluvut vuonna 2006: Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

⁴⁵⁷ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

⁴⁵⁸ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

DFAT) julkaiseman kartan mukaan osavaltion asukkaat ovat uskonnolliselta vakaumukseltaan pääasiassa kristittyjä.⁴⁵⁹ Columbian yliopiston julkaiseman kartan mukaan osavaltion asukkaista yli puolet on kristittyjä.⁴⁶⁰

13.1.3. Aluehallinta ja viranomaissuojelu

Kts. kohta 1.5 *Nigerian turvallisuusviranomaiset, järjestyksenvallvojaryhmät ja viranomaissuojelu*. Nigeriassa myös viranomaiset itse voivat syyllistyä oikeudenloukkauksiin siviilejä vastaan, kts. kohta 1.6 *Huomattavimmat ihmisoikeusongelmat Nigeriassa*.

Käytettävissä olevista keskeisistä lähteistä ei löydy sellaista tietoa, että jokin ei-valtiollinen aseellinen taho hallitsisi alueita Cross Riverin osavaltiossa.

13.2. Konfliktin intensiteetti Cross Riverin osavaltiossa

13.2.1. Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdesaasteet

Kts. kohta 1.9 *Ajankohtainen turvallisuustilanne Southin geopolittisella alueella*.

ACLED-konfliktitietokannan mukaan vuonna 2022 tapahtui enemmän (33) turvallisuusvälikohtauksia kuin vuonna 2021 (22). Yleisimmät turvallisuusvälikohtaukset olivat taisteluja ja aseellista väkivaltaa siviilejä vastaan.⁴⁶¹

Mine Action Review -julkaisun mukaan Nigeriassa itsevalmisteisia räjähteitä käytetään maan pohjois- ja koillisosassa. Cross Riverin osavaltiota ei julkaisussa mainita.⁴⁶² ACLED-konfliktitietokannassa ei ole yhtään mainintaa (tarkasteltu vain vuotta 2022) esimerkiksi maamiinojen tai sodan räjähtämättömien jäänteiden aiheuttamista tuhoista.⁴⁶³

13.2.2. Turvallisuusvälikohtausten määrä

Syys-joulukuu 2020: Cross Riverin osavaltiossa tapahtui 7 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taistelusta (1) ja väkivallasta siviilejä vastaan (6). Ne sijoituivat seuraaville alueille: Calabar Municipal (4), Ikom (1), Obubra (1) ja Ogaja (1).

Vuosi 2021: Osavaltiossa tapahtui 22 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (9) ja väkivallasta siviilejä vastaan (13). Räjähdde- tai muita etäiskuja ei ollut. Välikohtaukset sijoituivat seuraaville alueille: Yala (1), Boki (1), Ikom (1), Obubra (1), Yakurr (1), Biase (3), Odukpani (1), Calabar Municipality (11), Calabar South (1) ja Akpabuyo (1). Väkivalta siviilejä vastaan oli tyypillisesti tuntemattomien aseellisten ryhmien tekemiä sieppauksia. Taistelut olivat tyypiltään aseellisia yhteenottoja, joissa oli osapuolina useita eri tahoja: IPOB; Oba-, Itenga Okpame-, Abankang- ja Alok -yhteisömilitiat; Nigerian armeija ja poliisi sekä tuntemattomat aseistetut ryhmät.

Tammi-kesäkuu 2022: Osavaltiossa tapahtui 14 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (7), räjähdde- tai muusta etäiskusta (1) ja väkivallasta siviilejä vastaan (6). Välikohtaukset sijoituivat seuraaville alueille: Obudu (1), Boki (1), Obubra (2), Yakurr (4), Biase (4) ja Calabar Municipality (2). Taistelut olivat tyypiltään aseellisia yhteenottoja, joissa oli

⁴⁵⁹ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

⁴⁶⁰ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

⁴⁶¹ ACLED [päiväämätön].

⁴⁶² Mine Action Review 2021, s. 185-190.

⁴⁶³ ACLED [päiväämätön].

osapuolina useita eri tahoja: Nko-Onyadama-, Ochon ja Alesi -yhteisömilitiat; Nigerian armeija ja poliisi sekä tuntemattomat aseistetut ryhmät ja BNL (Biafra Nations League). Etäiskussa kyseessä oli BNL:n nimiinsä ottama kahden sotilasveneen räjäytys Bakassin niemimaan lähellä Biasessa huhtikuussa. Väkivalta siviilejä vastaan oli muodoltaan aseellisia hyökkäyksiä, yhdessä tapauksessa seksuaalista väkivaltaa. Väkivaltaan syllistyivät Nko-, Onyadama ja Urugbam -yhteisömilitiat, kamerunilaiset "ambazonialaiset" (anglofonialueen) separatistit, Nigerian armeija ja merirosvot.

Heinä-joulukuu 2022: Osavaltiossa tapahtui 19 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (7) ja väkivallasta siviilejä vastaan (12). Räjähdde- tai muita etäiskuja ei ollut. Välikohtaukset sijoittuivat seuraaville alueille: Obudu (1), Ikom (1), Yakurr (1), Akankpa (2), Odukpani (2), Calabar Municipality (7), Calabar South (1) ja Akpabuyo (4). Väkivalta siviilejä vastaan oli tyypiltään sieppauksia ja aseellisia hyökkäyksiä, joita tekivät tuntemattomat aseelliset ryhmät, poliisi, fulanien etninen militia ja merirosvot.⁴⁶⁴

13.2.3. Siviliuhrit

Syys-joulukuu 2020: Osavaltiossa 1 siviili sai surmansa Calabar Municipalissa. Lisäksi muutamia haavoittui ja siepattiin.

Vuosi 2021: Väkivallassa siviilejä vastaan 1 siviili sai surmansa Calabar Municipalin alueella. Tämän lisäksi paikallisten asukkaiden mukaan Odukpanissa 2 siviiliä sai surmansa 19.5.2021 Ikot Offiong -yhteisömilitian hyökkäyksessä. Poliisin mukaan surmia ei tapahtunut. Taisteluissa ei ilmeisesti ollut siviiliuhreja.

Tammi-kesäkuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan vähintään 35 siviiliä sai surmansa seuraavilla paikallishallintoalueilla: Boki (20), Obubra (6), Yakurr (vähintään 7) ja Biase (2). Lisäksi 17.1.2022 merirosvot sieppasivat 17 siviiliä ja haavoittivat yhtä henkilöä Calabar-Oron -vesireitillä Calabar Municipalin alueella.

29.5.2022 kamerunilaiset separatistit surmasivat Bokin alueella noin 20 (sis. em. lukuun) Kamerunista paennutta henkilöä, koska nämä olivat kieltäytyneet liittymästä separatisteihin. Nigerian poliisi kiistää surmia tapahtuneen. 25.6.2022 Nigerian sotilaat raiskasivat naisia ja hyökkäsivät siviilien kimppuun Nkon yhteisössä Yakurrissa surmaten sattumanvaraisesti 5–10 siviiliä (em. lukuun sis. 5). Yhteisöjen kahakkaa rauhoittamaan tulleet poliisit murtautuivat rakennuksiin ja tuhosivat niitä miespuolisia henkilöitä etsiessään. Kahakka kesti seuraavaan päivään asti. Poliisin mukaan armeijan operaation synnä oli aiempi armeijan korkea-arvoisen henkilön surma.

Heinä-joulukuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 1 henkilö Calabar Southin alueella. Lisäksi 1 haavoittui Akampkan, 1 Yarkurrin alueella, 4 Calabar Municipalin ja 1 tai useampia Akbabuyon alueella. Useita siviilejä siepattiin eri alueilla.⁴⁶⁵

13.2.4. Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet

IOM ei kerää tietoja Southin alueella mahdollisista maan sisäisesti siirtymään joutuneista henkilöistä.⁴⁶⁶ YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n koko maata kuvaavan kartan (tilanne 30.11.2022) mukaan Cross Riverin osavaltiossa ei ole (ainakaan laajamittaisesti) aiemmin tai viime aikoina maan sisäisesti tai ulkomaille siirtymään joutuneita tai alueelle palanneita. Kartan mukaan

⁴⁶⁴ ACLED [päiväämätön].

⁴⁶⁵ ACLED [päiväämätön].

⁴⁶⁶ kts <https://displacement.iom.int/nigeria> > Reports. Ei raportteja Southin alueelta tästä teemasta.

etenkin Cross Riverin osavaltiossa oleskelee noin 54 000 kamerunilaista (oletettavasti anglofonialueelta siirtynyttä) pakolaista.⁴⁶⁷

ACLED-konfliktitietokannan mukaan maaliskuun alkupuolella 2022 yli 2000 asukasta pakeni paikalta, kun Ochon ja Alesi -yhteisömlitiat kahakoivat maakiistan vuoksi Obubran ja Ikomin alueille kirjatussa välikohtauksessa. Samassa yhteydessä kahdeksan henkilöä (ilmeisesti militian jäseniä) sai surmansa, neljä haavoittui. Lähteestä ei käy ilmi pakenemisten kestoja.⁴⁶⁸

13.2.5. Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus

ACLED-konfliktitietokannan mukaan tieosuuksilla on vuonna 2022 (muuta vuosia ei tarkasteltu) tapahtunut joitakin välikohtauksia kuten sieppauksia. Esimerkiksi 15.11.2022 epäillyt aseistetut fulanipaimentolaiset sieppasivat 9 henkilöä Akampka-Biase-tiellä Akamkpan alueella. 8 heistä saatiin vapautettua. Osavaltiossa oli vuonna 2022 (muuta vuosia ei tarkasteltu) joitakin rauhanomaisia mielenosoituksia sekä väkijoukkojen toteuttamia väkivaltaisista, kuolemiin johtaneita mellakoita.⁴⁶⁹

Lähteet:

ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project)

25.10.2022. *Nigeria Election Violence Tracker. Situation Summary: 28 September – 24 October 2022.* <https://acleddata.com/2022/10/25/nigeria-election-violence-tracker-situation-summary-28-september-24-october-2022/> (käyty 31.10.2022).

21.6.2022. *Fact Sheet: Attacks on Christians Spike in Nigeria Alongside Overall Rise in Violence Targeting Civilians.* <https://acleddata.com/2022/07/21/fact-sheet-attacks-on-christians-spike-in-nigeria-alongside-overall-rise-in-violence-targeting-civilians/> (käyty 30.11.2022).

6/2022. *Quick Guide to ACLED Data.* <https://acleddata.com/resources/quick-guide-to-acled-data/> (käyty 26.9.2022).

15.2.2022. *10 Conflicts to Worry About in 2022. Nigeria Mid-Year Update – Multiple Security Threats Persist Around the Country.* <https://acleddata.com/10-conflicts-to-worry-about-in-2022/nigeria/mid-year-update/#1644926943076-5c436261-03806f8e-cb3d> (käyty 26.9.2022).

[päiväämätön]. *Data Export Tool.* <https://acleddata.com/data-export-tool/> (käyty 12.1.2023).

ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project) & CDD (Center for Democracy & Development)

19.1.2023. *Nigeria Election Violence Tracker. Situation Summary: 13 December 2022 – 15 January 2023.* <https://acleddata.com/2023/01/19/nigeria-election-violence-tracker-situation-summary-13-december-2022-15-january-2023/> (käyty 23.1.2023).

---

⁴⁶⁷ UNHCR 7.12.2022 [kartta].

⁴⁶⁸ ACLED [päiväämätön].

⁴⁶⁹ ACLED [päiväämätön].

[päiväämätön]. *Nigeria Election Violence Tracker*. <https://acleddata.com/nigeria-election-violence-tracker> (käyty 23.1.2023).

Afrobarometer 26.8.2022. *Summary of results. Afrobarometer Round 9 survey in Nigeria, 2022*. <https://www.afrobarometer.org/wp-content/uploads/2022/08/Nigeria-Afrobarometer-R9-Summary-of-Results-26august2022.pdf> (käyty 27.9.2022).

Amnesty International

29.3.2022. *Nigeria 2021*. <https://www.amnesty.org/en/location/africa/west-and-central-africa/nigeria/report-nigeria/> (käyty 13.10.2022).

6.6.2017. *Nigeria: Submission to the United Nations Committee on the Elimination of Discrimination against Women: 67th Session, 3-21 July 2017*. <https://www.amnesty.org/en/documents/afr44/6430/2017/en/> (käyty 27.9.2022).

Australian Government / DFAT (Department of Foreign Affairs and Trade) 3.12.2020. *DFAT Country Information Report – Nigeria*. <https://www.dfat.gov.au/sites/default/files/dfat-country-information-report-nigeria-3-december-2020.pdf> (käyty 27.9.2022).

BBC (British Broadcasting Company) / Orjinmo, Nduka 6.6.2022. *Nigeria Owo church attack: Blood on the altar*. https://www.bbc.com/news/world-africa-61707872?at_medium=RSS&at_campaign=KARANGA (käyty 7.12.2022).

BBC (British Broadcasting Company) / Boudombo, Armand Mouko 21.10.2021. *Why separatists in Cameroon and Nigeria have united*. <https://www.bbc.com/news/world-africa-58726231> (käyty 12.12.2022).

Bertelsmann Stiftung 23.2.2022. *BTI 2022 Country Report – Nigeria*. https://bti-project.org/fileadmin/api/content/en/downloads/reports/country_report_2022_NGA.pdf (käyty 29.9.2022).

Cable (The) / Aro, Busola 3.8.2022. *NRC: Warri-Itakpe rail corridor still operating, we only suspended service to Ajaokuta station*. <https://www.thecable.ng/nrc-warri-itakpe-rail-corridor-still-operating-we-only-suspended-service-to-ajaokuta-station> (käyty 23.1.2023).

Cable (The) / Yusuff, Sodiq 2.6.2022. *EXCLUSIVE: Military, police set to launch major operations against 'insurgency' in south-east*. <https://www.thecable.ng/exclusive-military-police-set-to-launch-major-operations-against-insurgency-in-south-east> (käyty 12.12.2022).

CDD (Centre for Democracy and Development)

12.9.2022. *Herders – Farmers Conflicts in Southwestern Nigeria*. <https://cddwestafrica.org/wp-content/uploads/2022/09/STDOPASPHFCISN.pdf> (käyty 1.12.2022).

3/2022. *Multiple Nodes, Common Causes: National Stocktake of Contemporary Insecurity and State Responses in Nigeria*. Saatavilla: <https://www.africaportal.org/publications/multiple-nodes-common-causes-national-stocktake-contemporary-insecurity-and-state-responses-nigeria/> (käyty 23.1.2023).

CFR (Council on Foreign Relations) / Obadare, Ebenezer

26.9.2022. *Policing Breakthrough in Nigeria* [blogikirjoitus]. <https://www.cfr.org/blog/policing-breakthrough-nigeria> (käyty 12.10.2022).

13.9.2022. *Rule by Salary*. <https://www.cfr.org/blog/rule-salary> (käyty 14.12.2022).

8.8.2022. *A Religious Dilemma* [blogikirjoitus]. <https://www.cfr.org/blog/religious-dilemma> (käyty 14.12.2022).

9.6.2022. *Escalating Violence Is Putting Nigeria's Future on the Line* [blogikirjoitus]. <https://www.cfr.org/in-brief/escalating-violence-putting-nigerias-future-line> (käyty 12.10.2022).

10.5.2022. *The Nigerian State is the Greatest Threat to Nigerian Democracy* [blogikirjoitus]. <https://www.cfr.org/blog/nigerian-state-greatest-threat-nigerian-democracy> (käyty 12.10.2022).

11.4.2022. *Nigeria's Deepening Security Crisis Exposes Growing Reliance on Nonstate Actors* [blogikirjoitus]. <https://www.cfr.org/blog/nigerias-deepening-security-crisis-exposes-growing-reliance-nonstate-actors> (käyty 26.9.2022).

14.2.2022. *Nigeria Reflect Mounting Desperation for Wealth and Security Amid Creeping Collapse of Law and Order* [blogikirjoitus]. <https://www.cfr.org/blog/ritual-killings-nigeria-reflect-mounting-desperation-wealth-and-security-amid-creeping> (käyty 26.9.2022).

CFR (Council on Foreign Relations) / Wodu, Nkasi 10.2.2022. *The U.S. Should Not Designate Nigeria's IPOB a Terrorist Group* [blogikirjoitus]. <https://www.cfr.org/blog/us-should-not-designate-nigerias-ipob-terrorist-group> (käyty 12.12.2022).

Chatham House / Hoffmann, Leena Koni 16.10.2020. *Police, Protest Power, and Nigeria's Young Democrats*. <https://www.chathamhouse.org/2020/10/police-protest-power-and-nigerias-young-democrats> (käyty 12.10.2022).

CIA (Central Intelligence Agency) 11.1.2023. *The World Factbook – Nigeria*. <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/nigeria/#people-and-society> (käyty 16.1.2023).

Daly, Samuel Fury Childs 7.4.2021. "Unfinished Business: Biafran Activism in Nigeria Today". *Georgetown Journal of International Affairs*. <https://gija.georgetown.edu/2021/04/07/unfinished-business-biafran-activism-in-nigeria-today/> (käyty 28.9.2022).

EASO (European Asylum Support Office) (nyk. EUAA, European Union Asylum Agency)

6/2021. *Nigeria Security Situation*. https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_06_EASO_COI_Report_Nigeria_Security_situation.pdf (käyty 27.9.2022).

11/2018a. *COI report Nigeria, Actors of Protection*. https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2018_EASO_COI_Nigeria_Actors_ofProtection.pdf (käyty 27.9.2022).

11/2018b. *COI report, Nigeria, Targeting of Individuals*. https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2018_EASO_COI_Nigeria_TargetingIndividuals.pdf (käyty 27.9.2022).

Federal Republic of Nigeria

1999. *Constitution of the Federal Republic of Nigeria 1999*. Saatavilla: <https://www.refworld.org/docid/44e344fa4.html> (käyty 7.12.2022).

[päiväämätön]. *Federal Republic of Nigeria*. <https://nigeria.gov.ng/> > klikkaa "States" > klikkaa "South West tai South > valitse osavaltio (käyty 28.9.2022).

FFP (The Fund for Peace) 2022. *Fragility in the World 2022* [kartta ja taulukot]. <https://fragilestatesindex.org/country-data/> (käyty 27.9.2022).

Flightradar24

[päiväämätön]a. LOS/DNMM Lagos Murtala Mohammed Airport Nigeria.
<https://www.flightradar24.com/data/airports/los> (käyty 7.12.2022).

[päiväämätön]b. AKR/DNAK Akure Airport Nigeria.
<https://www.flightradar24.com/data/airports/akr> (käyty 1.12.2022).

[päiväämätön]c. [otsikoimaton karttasivu]. <https://www.flightradar24.com/6.92,3.44/9> (käyty 7.12.2022).

[päiväämätön]d. IBA/DNIB Ibadan Airport Nigeria.
<https://www.flightradar24.com/data/airports/iba> (käyty 7.12.2022).

[päiväämätön]e. BNI/DNBE Benin Airport Nigeria.
<https://www.flightradar24.com/data/airports/bni> (käyty 7.12.2022).

[päiväämätön]f. ABB/DNAS Asaba International Airport Nigeria.
<https://www.flightradar24.com/data/airports/abb> (käyty 7.12.2022).

[päiväämätön]g. QRW/DNSU Warri Osubi Airport Nigeria.
<https://www.flightradar24.com/data/airports/qrw> (käyty 7.12.2022).

[päiväämätön]h. PHC/DNPO Port Harcourt International Airport Nigeria.
<https://www.flightradar24.com/data/airports/phc> (käyty 7.12.2022).

[päiväämätön]i. QUO/DNAI Uyo Akwa Ibom Airport Nigeria.
<https://www.flightradar24.com/data/airports/quo> (käyty 7.12.2022).

[päiväämätön]j. CBQ/DNCA Calabar Margaret Ekpo International Airport.
<https://www.flightradar24.com/data/airports/cbq> (käyty 7.12.2022).

Freedom House 24.2.2022. *Freedom in the world – Nigeria*.
<https://freedomhouse.org/country/nigeria/freedom-world/2022> (käyty 26.9.2022).

Global Fire Power 2022. *2022 Nigeria Military Strength*.
https://www.globalfirepower.com/country-military-strength-detail.php?country_id=nigeria (käyty 12.10.2022).

Government of United Kingdom 19.8.2022. *Foreign Travel Advice – Nigeria*.
<https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/nigeria> (käyty 14.10.2022).

Guardian Nigeria (The) / Alade, Benjamin & Falaju, Joke 27.11.2020. *Lagos-Ibadan Railway: Commercial operation begins December 7 – FG*. <https://guardian.ng/features/lagos-ibadan-railway-commercial-operation-begins-december-7-fg/> (käyty 23.1.2023).

HRW (Human Rights Watch) 12.1.2023. *World Report 2023 – Nigeria*.
<https://www.hrw.org/world-report/2023/country-chapters/nigeria> (käyty 16.1.2023).

IEP (Institute for Economics & Peace)

6/2022. *Global Peace Index 2022*. <https://www.visionofhumanity.org/wp-content/uploads/2022/06/GPI-2022-web.pdf> (käyty 27.9.2022).

3/2022. *Global Terrorism Index 2022*. <https://www.visionofhumanity.org/wp-content/uploads/2022/03/GTI-2022-web-09062022.pdf> (käyty 27.9.2022).

International Crisis Group

23.12.2022. *Countdown begins to Nigeria's Crucial Elections.*
<https://www.crisisgroup.org/africa/west-africa/nigeria/countdown-begins-nigerias-crucial-2023-elections> (käyty 11.1.2023).

21.4.2022. *Managing Vigilantism in Nigeria: A Near-term Necessity.*
<https://www.crisisgroup.org/africa/west-africa/nigeria/308-managing-vigilantism-nigeria-near-term-necessity> (käyty 12.10.2022).

26.10.2020. *Nigeria's #EndSARS Protest: De-escalate Tensions, Start Deep Police Reform.* <https://www.crisisgroup.org/africa/west-africa/nigeria/nigerias-endsars-protest-de-escalate-tensions-start-deep-police-reform> (käyty 26.9.2022).

[päiväämätön]. *Nigeria.* <https://www.crisisgroup.org/africa/west-africa/nigeria> (käyty 26.9.2022).

International Crisis Group / Crisis Watch

12/2022. *Nigeria – December 2022.* <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/database> (käyty 16.1.2023).

8/2022. *Nigeria – August 2022.* <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/database> (käyty 14.10.2022).

6/2022. *Nigeria – June 2022.* <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/database> (käyty 1.12.2022).

7/2021. *Nigeria – July 2021.* <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/database> (käyty 14.10.2022).

IOM (International Organization for Migration) 24.9.2020. *Northeast Nigeria: Displacement Report 33: North East Nigeria – August 2020.* <https://displacement.iom.int/reports/nigeria-%E2%80%94-displacement-report-33-august-2020> (käyty 7.10.2022).

IRB (Immigration and Refugee Board of Canada)

28.10.2022. **NGA201197.E.** *Nigeria: The Black Axe confraternity [Aiyé Confraternity; Aiyé], also known as the Neo Black Movement of Africa (NBM), including initiation, rituals, oaths of secrecy, and use of symbols or particular signs; whether they use force to recruit individuals; their treatment of anti-cultists; activities in Canada (2020–November 2022).* <https://www.irb-cisr.gc.ca/en/country-information/rir/Pages/index.aspx?doc=458713&pls=1> (käyty 9.12.2022).

11.5.2022. **NGA200789.E.** *Nigeria: Land transfers, including land rights, land registration, requirements, and procedures to transfer land, official land transfer documents, and fraud in land transfers; land inheritance, including legislation (2019–February 2022).* <https://www.irb-cisr.gc.ca/en/country-information/rir/Pages/index.aspx?doc=458592&pls=1> (käyty 14.12.2022).

Izady, Michael / University of Columbia 2020. *Nigeria: Religious Composition* [kartta]. https://gulf2000.columbia.edu/images/maps/Nigeria_Religion_lg.png (käyty 1.12.2022).

Jazeera (AI) 27.5.2022. *Nigeria: Ruling party, top opposition hold presidential primaries.* <https://www.aljazeera.com/news/2022/5/27/nigeria-ruling-party-top-opposition-hold-presidential-primaries> (käyty 26.9.2022).

Lagos State Security Trust Fund [päiväämätön]. *State Security Service (SSS).* <https://lsstf.lagosstate.gov.ng/state-security-service-sss/> (käyty 13.10.2022).

Maahanmuuttovirasto / Maatietopalvelu

5.4.2022. *Nigeria / Maanomistus, omistusoikeuden siirto, maa-asioihin liittyvät asiakirjat // Nigeria / Land rights, transfer of ownership, documents related to land* [kyselyvastaus] Saatavilla Tellus- maatietokannassa [edellyttää kirjautumista] (käyty 14.12.2022).

31.10.2022. *Nigerian South-Eastin geopolittisen alueen turvallisuustilanne – lokakuu 2022* [raportti].
https://migri.fi/documents/5202425/5914056/Nigerian_South_Eastin_alueen_turvallisuustilanne_lokakuu_2022.pdf/d07b75a4-a846-addb-edb5-fd2f861d10b6/Nigerian_South_Eastin_alueen_turvallisuustilanne_lokakuu_2022.pdf?t=1667219922895 (käyty 14.12.2022).

21.12.2021. *Kamerunin turvallisuustilannekatsaus – marraskuu 2021* [raportti].
https://migri.fi/documents/5202425/5914056/21_12+2021_Kamerunin_turvallisuustilannekatsaus_Marraskuu_2021.pdf/094f236f-670e-a1e9-83a6-06fd20382a6e/21_12+2021_Kamerunin_turvallisuustilannekatsaus_Marraskuu_2021.pdf?t=1640163525147 (käyty 14.12.2022).

31.10.2020. *Nigeria: Tilannekatsaus, lokakuu 2020* [raportti].
https://migri.fi/documents/5202425/5914056/Nigeria_tilannekatsaus_lokakuu_2020.pdf/9b2736d3-1ee5-5806-9832-bf8c422695c5/Nigeria_tilannekatsaus_lokakuu_2020.pdf?t=1604303855678 (käyty 12.10.2022).

16.7.2020. *Nigeria, Riversin osavaltio, Port Harcourt, Deebam, Dey Gbam, The Bush Boys, kultit, rikollisjärjestöt, öljyputket, viranomaisuoja* [kyselyvastaus]. Saatavilla Tellus- maatietokannassa [edellyttää kirjautumista] (käyty 14.12.2022).

Milazzo, Annamaria & van de Walle, Dominique 8/2018. *Nutrition, Religion, and Widowhood in Nigeria. Policy Research Working Paper; No. 8549. World Bank, Washington, DC.*
<https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/30239> (käyty 7.12.2022).

Mine Action Review 2022. *Nigeria – Clearing the Mines 2022.*
https://www.mineactionreview.org/assets/downloads/Nigeria_Clearing_the_Mines_2022.pdf (käyty 1.12.2022).

NDDC (Niger Delta Development Commission) [päiväämätön]. *Search over 8,000 projects in the Niger Delta Area!* <https://pmis.nddc.gov.ng/> > kts. alhaalla kohta "Projects by state" (käyty 1.12.2022).

National Population Commission [päiväämätön]. *2023 Census Activities.*
<http://nationalpopulation.gov.ng/2023-census-activities/> (käyty 1.12.2022).

NBS (National Bureau of Statistic) [päiväämätön]. *Nigeria Data Portal.*
<https://nigeria.opendataforafrica.org/> > valitse osavaltio ja klikkaa sen jälkeen kohtaa "More data", jossa vuoden 2016 arvioidut väkiluvut. Vuoden 2006 väkiluku löytyy klikatessa alhaalta kohtaa "Population" (käyty 1.12.2022).

Nextier SPD (Security, Peace, Development) 27.9.2022. *Nigeria's Security Situation Analysis Report.* Saatavilla: <https://reliefweb.int/report/nigeria/nigeria-security-situation-analysis-report-18-months-report-violent-conflicts-nigeria-nextier-violent-conflict-database-january-2021-december-2021-and-january-2022-june-2022> (käyty 1.12.2022).

Nigerian Embassy Berlin [päiväämätön]. *Political Structure.*
<https://nigeriaembassygermany.org/Government.htm> (käyty 26.9.2022).

Nigeria Security and Civil Defence Forces [päiväämätön]. *History of Nigeria Security and Civil Defence Corps*. <https://nscdc.gov.ng/history-of-nigeria-security-and-civil-defence-corps/> (käyty 12.10.2022).

Nigerian Tribune / Oderemi, Kunle 29.7.2022. *Religion A Non-Issue In Politics, Atiku Declared 31 Years Ago*. <https://tribuneonline.ng/religion-a-non-issue-in-politics-atiku-declared-31-years-ago/> (käyty 26.9.2022).

NRC (Nigerian Railway Corporation) [päiväämätön]. *Schedules*. <https://nrc.gov.ng/schedules/> (käyty 1.12.2022).

NOIPolls

27.5.2022. *Almost 7 In 10 Nigerians Describe the Current state of Security in The Country as Dreadful*. <https://noi-polls.com/almost-7-in-10-nigerians-describe-the-current-state-of-security-in-the-country-as-dreadful/> (käyty 12.10.2022).

25.8.2020. *Nigerian Judicial System Perception Poll Results*. <https://noi-polls.com/nigerian-judicial-system-perception-poll-result/> (käyty 12.10.2022).

Pew Research Center 2.4.2015 [excel-taulukko]. *Religious Composition by Country, 2010–2050* >> excel-taulukkoon <https://www.pewresearch.org/religion/2015/04/02/religious-projection-table/> (käyty 27.9.2022).

PIND (Foundation for Partnership Initiative in the Niger Delta)

17.12.2022. *Niger Delta Weekly Update: December 11-17.2022*. <https://pindfoundation.org/conflict-trackers/> (käyty 11.1.2023).

22.11.2022. *Nigeria Delta Quarterly Conflict Tracker: 2022 Q3*. <https://pindfoundation.org/niger-delta-quarterly-conflict-tracker-2022-q3/> (käyty 22.12.2022).

Premium Times / Adebayo, Taiwo-Hassan 22.12.2022. *Buhari's Port Harcourt-Maiduguri rail promise dashed*. <https://www.premiumtimesng.com/news/571718-buharis-port-harcourt-maiduguri-rail-promise-dashed.html> (käyty 23.1.2023).

Premium Times / Oroanusi, Queen Esther 26.7.2022. *Senate passes bill to curb proliferation of small arms, light weapons*. <https://www.premiumtimesng.com/news/top-news/545104-senate-passes-bill-to-curb-proliferation-of-small-arms-light-weapons.html> (käyty 12.10.2022).

Premium Times / Oluwole, Josiah 28.12.2021. *SPECIAL REPORT: Farmers-Herders Conflict: After many deaths, Ondo residents, officials seek relief under anti-open grazing law*. <https://www.premiumtimesng.com/regional/ssouth-west/502828-special-report-farmers-herders-conflict-after-many-deaths-ondo-residents-officials-seek-relief-under-anti-open-grazing-law.html> (käyty 30.11.2022).

Premium Times / Kabir, Adejumo 11.8.2020. *Akeredolu inaugurates 'Amotekun' in Ondo*. <https://www.premiumtimesng.com/regional/ssouth-west/408238-akeredolu-inaugurates-amotekun-in-ondo.html> (käyty 30.11.2022).

Punch (The) / Naku, Dennis 18.10.2022. *Vigilante kills Rivers youth leader, family seeks justice*. <https://punchng.com/vigilante-kills-rivers-youth-leader-family-seeks-justice/> (käyty 22.12.2022).

Reuters / Owolabi, Tife 9.1.2023. *Gunmen kidnap 32 people from southern Nigeria train station*. <https://www.reuters.com/world/africa/gunmen-kidnap-32-people-southern-nigeria-train-station-2023-01-08/> (käyty 23.1.2023).

SB Morgen 11/2020. *Under Attack – The Travails of Nigeria's Police*.
https://www.sbmintel.com/wp-content/uploads/2020/11/202011_NGR-Police.pdf (käyty 12.10.2022).

Small Arms Survey 8/2021. *Nigeria. National Small Arms and Light Weapons Survey*.
<https://smallarmssurvey.org/sites/default/files/resources/SAS-Report-Nigeria-NSALWS.pdf> (käyty 14.12.2022).

Stratfor 28.9.2022. *What to Expect During Nigeria's Presidential Campaign Season*.
https://worldview.stratfor.com/article/what-expect-during-nigerias-presidential-campaign-season?id=743c2bc617&e=cf67cf54f0&uuid=ebefe583-e126-4e8d-b244-b17fb787cb1a&mc_cid=b0405bd13f&mc_eid=cf67cf54f0 [luettavissa ilman kirjautumista osittain] (käyty 12.10.2022).

Transparency International 2022. *Countries > Nigeria*.
<https://www.transparency.org/en/countries/nigeria> (käyty 27.9.2022).

UN (United Nations) Geospatial 1.8.2014. *Nigeria* [kartta].
<https://www.un.org/geospatial/content/nigeria> (käyty 1.12.2022).

UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees) 7.12.2022. *UNHCR Nigeria: All Population Snapshot - November 2022* [kartta].
<https://data.unhcr.org/en/documents/details/97346> (käyty 12.12.2022).

UN OCHA (UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs) 9.2.2022. *Humanitarian Needs Overview – Nigeria*.
https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/ocha_nga_humanitarian_needs_overview_feb2021_2.pdf (käyty 30.9.2022).

UNSC (United Nations Security Council) 1.11.2022. *Situation of piracy and armed robbery at sea in the Gulf of Guinea and its underlying causes*. <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N22/666/09/PDF/N2266609.pdf?OpenElement> (käyty 12.12.2022).

USDOS (United States Department of State)

27.10.2022. *Nigeria Travel Advisory*.
<https://travel.state.gov/content/travel/en/traveladvisories/traveladvisories/nigeria-travel-advisory.html> (käyty 12.12.2022).

12.4.2022. *Nigeria 2021 Human Rights Report*. https://www.state.gov/wp-content/uploads/2022/03/313615_NIGERIA-2021-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf (käyty 1.12.2022).

12.5.2021. *2020 Report on International Religious Freedom: Nigeria*.
<https://www.state.gov/wp-content/uploads/2021/05/240282-NIGERIA-2020-INTERNATIONAL-RELIGIOUS-FREEDOM-REPORT.pdf> (käyty 1.12.2022).

Vanguard

3.10.2022. *2023 census: No Nigerian will be left uncaptured – NPC*.
<https://www.vanguardngr.com/2022/10/2023-census-no-nigerian-will-be-left-uncaptured-npc/> (käyty 24.10.2022).

2.8.2016. *UN: Nigeria accounts for 70% of 500m illicit weapons in West Africa*.
<https://www.vanguardngr.com/2016/08/un-nigeria-accounts-for-70-of-500m-illicit-weapons-in-west-africa/> (käyty 12.10.2022).

Voice of America 9.6.2022. *Nigeria Suspects Islamic State of Killing 40 in Catholic Church.*
<https://www.voanews.com/a/nigeria-suspects-islamic-state-of-killing-40-in-catholic-church-/6610690.html> (käyty 30.11.2022).

Vastuuvapauslauseke:

This document was written by the Finnish Immigration Service's COI Service according to the common EU-guidelines for processing factual COI (2008). It was therefore composed on the basis of carefully selected, publicly available sources of information. All sources used are referenced. All information presented, except for undisputed/obvious facts has been cross-checked, unless stated otherwise. The information provided has been researched, evaluated and processed with utmost care within a limited time frame. However, this document does not pretend to be exhaustive. Neither is this document conclusive as to the merit of any particular claim to refugee status or asylum. If a certain event, person or organization is not mentioned in the document, this does not mean that the event has not taken place or that the person or organization does not exist. The information in the document does not necessarily reflect the opinion of the authority and makes no political statement whatsoever.